AGATOS KRISTI kolekcija

AGATHA CHRISTIE

Ir tada nebeliko nei vieno

Dešimt indėniukų

UDK 820-3
CH 525

AND THEN THERE WERE NONE
1939, 1972, by Agatha Christie, Mallowan

Iš anglų kalbos vertė *Lina Pajarskienė*

ISBN 9986-833-47-7

AGATA KRISTI

IR TADA NEBELIKO NEI VIENO

Dešimt indėniukų

LEIDYKLA

VILNIUS

VEIKIANTIEJI ASMENYS

TEISĖJAS VORGREIVAS – nedidelio ūgio pagyvenęs vyras, spaudoje ir teismuose vadinamas „teisėju koriku", buvo susitepęs rankas nesuskaičiuojamos daugybės kalinių krauju. Kiek iš jų buvo nekaltų?..

VERA KLEITORN – buvusi guvernantė, praeityje turėjusi reikalų su teisėsauga, bet visiškai išteisinta. Ji aiškino, kad net berniuko motina nekaltino jos...

KAPITONAS FILIPAS LOMBARDAS – samdomas kareivis, kurio praeitis taip pat miglota. Jis vienintelis manė, jog būtina vežtis ginklą į Indėno salą...

EMILĖ BRENT – šešiasdešimt penkerių metų senmergė, kurios neramūs sapnai ir padrikų minčių dienoraštis buvo vieninteliai sumišusio ir, galimas dalykas, pavojingo proto požymiai...

GENEROLAS MAKARTURAS – manė, kad jo gyvenimas pasibaigė Didžiojo Karo apkasuose. „Iš Indėno salos aš neišvyksiu gyvas", – sakė jis tiems, kurie jo klausėsi...

DAKTARAS ARMSTRONGAS – iš pradžių niekas neprieštaravo, kai jis skyrė migdomuosius ir nustatinėjo mirčių priežastis, tačiau vėliau visi prisiminė, jog gydytojui lengviausia gauti nuodų...

ANTONIS MARSTONAS – į jų gyvenimą jis įsiveržė tarsi jaunas, saulėje įdegęs dievaitis, kuris ketina gyventi amžinai. Jo nepaprasta jėga pasirodė niekingai menka prieš jam nežinomo priešininko jėgą...

PONAS BLORAS – stačiokiškas, į lokį panašus buvęs policininkas, mėginęs apsimesti Afrikos kolonistu. Žaidimui pasibaigus, jo pagrindiniu užsiėmimu tapo visų įtarinėjimas...

FREDAS NARAKOTAS – Devonšyro valčių nuomotojas, nuplukdęs pasmerktuosius į Indėno salą. Jis jautė, kad čia kažkas ne taip – susirinkusi kompanija atrodė keista ir niūri...

PONAS IR PONIA RODŽERSAI – mikčiojantis liokajus ir išblyškusi, bekraujė virėja susirinkusiems Indėno saloje buvo puikūs tarnai. Tą išgyvenusieji pripažino tuomet, kai teko patiems savimi pasirūpinti.

SERAS TOMAS LEGAS – Skotland Jardo komisaro pavaduotojas, kuriam buvo pateikta krūva lavonų, keletas dienoraščių ir išsami koronerio ataskaita. Ir nepaisant viso to, jis buvo priverstas padaryti išvadą, kad saloje žudiko nebuvo!..

INSPEKTORIUS MEINAS – taip pat iš Skotland Jardo. Jis uoliai ir kruopščiai rinko įkalčius, bet vis tiek jam beliko pritarti savo šefui – Indėno saloje įvykdytos žmogžudystės – tiesiog neįtikėtinos...

I

Pirmos klasės rūkomojo vagono kampe teisėjas Vorgreivas, neseniai išėjęs į pensiją, traukė cigarą ir susidomėjęs skaitinėjo „Times“ politikos naujienas. Netrukus jis padėjo laikraštį į šalį ir pažvelgė pro langą. Dabar traukinys skriejo pro Somersetą. Žvilgterėjęs į savo laikrodį pamatė, kad liko dar dvi valandos kelio. Mintyse jis perkratė tai, ką laikraščiai rašė apie Indėno salą. Iš pradžių ją įsigijo amerikiečių milijonierius – aistringas buriuotojas, ir šioje salelėje netoli Devono krantų pasistatė šiuolaikiško stiliaus prabangų namą. Deja, nauja – trečioji – amerikiečio milijonieriaus žmona nepakentė supimo, todėl buvo nutarta salą su namu parduoti. Laikraščiuose sumirgėjo skelbimai apie salos pardavimą. Po to buvo pranešta, kad ją nusipirko kažkoks ponas Onimas. O jau tada gandus paleido aukštuomenės gyvenimo kronikos reporteriai. Iš tikrųjų Indėno salą nupirko Holivudo kino žvaigždė panelė Gabrielė Terl! Ji ten norinti ramiai praleisti kelis mėnesius, toli nuo reklaminio triukšmo ir publikos dėmesio. „Busy Bee“ delikačiai užsiminė, jog sala gali tapti karališkosios šeimos prieglobsčiu. „Ponui Merivederiui“ kažkas pašnibždėjo, jog salą savo medaus

mėnesiui nusipirko jaunasis lordas L, kurį galų gale sužeidė Amūro strėlė. „Džonas“ turėjo nenuginčijamų žinių, kad salą įsigijo Admiralitetas, vykdysiantis čia kažkokius labai slaptus eksperimentus! Trumpai sakant, Indėno sala buvo didžiausia to meto sensacija.

Teisėjas Vorgreivas išsitraukė iš kišenės laišką. Rašysena buvo beveik neįskaitoma, bet vietomis kai kurie žodžiai parašyti neįtikėtinai aiškiai. *„Brangusis Lorensai... tiek metų apie Jus nieko negirdėjau... būtinai atvykite į Indėno salą... žavingiausia vieta... reikia pasikalbėti apie tiek daug dalykų... senus laikus... bendrauti su gamta... šildytis saulutėje... 12:40 iš Padingtono stoties... Jus pasitiks Oukbridže...“* Laiškas užbaigtas įmantriu parašu: *„Visada Jūsų – Konstancija Kalmington“.*

Teisėjas Vorgreivas mintimis nuklydo į praeitį, mėgindamas prisiminti, kada paskutinį kartą matė ledi Konstanciją Kalmington. Prieš septynerius, o gal net aštuonerius metus. Tuomet ji ruošėsi vykti į Italiją – šildytis saulėje, bendrauti su gamta ir *contadini**. Vėliau jis sužinojo, kad ji persikėlė į Siriją, kur ketino šildytis dar kaitresnėje saulėje ir gyventi vienybėje su gamta ir beduinais.

„Tik tokia moteris kaip Konstancija Kalmington ir galėjo nusipirkti salą bei apgaubti viską paslaptimi,“ – pagalvojo teisėjas. Jis linktelėjo galva, patenkintas savo logika. Paskui teisėjo Vorgreivo galva nusviro... Jis užmigo.

2.

Trečios klasės vagone, kuriame važiavo dar penki keleiviai, Vera Kleitorn atsilošė į suolo atkaltę ir užsimerkė. Kaip šiandien karšta keliauti traukiniu! Kaip malonu bus prie jūros! Jai tikrai labai pasisekė, kad gavo šį darbą. Kai ieškai darbo vasarą, tai beveik visuomet turi

---

* valstiečiai *(italų k.)*

tąsytis su krūva vaikų. Vasarą įsidarbinti sekretore beveik neįmanoma. Netgi agentūra negalėjo suteikti jokių vilčių.

Ir tuomet ji gavo šį laišką.

„Man Jus rekomendavo agentūra „Sumanios moterys". Kaip supratau, jie Jus gerai pažįsta. Mielai mokėsiu tokį atlyginimą, kokio paprašysite ir tikiuosi, jog pradėsite eiti savo pareigas rugpjūčio 8 dieną. Traukinys iš Padingtono stoties išvyksta 12:40. Jus pasitiks Oukbridže. Pridedu penkis svarus išlaidoms.

Nuoširdžiai Jūsų

Ana Nensė Onim"

Viršuje buvo atspaustas adresas: Indėno sala, Stiklhevenas, Devonas...

Indėno sala! Paskutiniu metu laikraščiai tik apie ją ir terašė! Įvairiausios užuominos ir įdomūs gandai. Nors tiesos juose greičiausiai mažai. Tačiau namą tikrai pastatė milijonierius ir kalbama, jog prabanga ten neišpasakyta.

Vera Kleitorn, išvarginta įtempto semestro mokykloje, mąstė: „Kūno kultūros mokytojos vieta trečiarūšėje mokykloje – ne kažin kas... Jeigu tik galėčiau gauti darbą kokioje nors padorioje mokykloje..." Ir tuomet jai suspaudė širdį. „Ne, reikia džiaugtis ir tuo, ką turiu. Juk žmonėms nepatinka, jeigu buvai tardoma, net jeigu vėliau ir buvai išteisinta."

Ji prisimena, jog tardytojas net pagyrė ją už savitvardą ir drąsą. Tardymas baigėsi gerai, geriau ir būti negalėjo. Ir ponia Hamilton jai buvo labai maloni. Tik Hugo (bet ji negalvos apie Hugo, ne!).

Staiga, nepaisant karščio, tvyrančio vagone, ją nukrėtė drebulys. Ji ėmė gailėtis, kad važiuoja prie jūros. Prieš akis iškilo vaizdas: Kirilas plaukia prie uolos, o jo galva tai iškyla, tai panyra vandenin... Panyra ir vėl iškyla... Panyra – iškyla... O ji, lengvais mostais kirsdama bangas, plaukia įkandin jo, tikrai žinodama, jog nesuspės...

Gilus jūros mėlis, rytai, praleisti gulint pliaže ir Hugo... Hugo, kuris sakė, kad myli ją... Ne, ji negalvos apie Hugo...

Ji atsimerkė ir piktai pažvelgė į vyrą, sėdintį priešais ją. Aukštą vyrą įdegusiu veidu, šviesiomis, arti viena kitos susodintomis akimis ir arogantiška, beveik žiauria burna. „Kertu lažybų, jog jis daug keliavęs ir matęs daug įdomaus..." – pamanė ji.

3.

Filipas Lombardas, vos metęs akį į priešais sėdinčią merginą, pagalvojo: „Gana patraukli, bet šiek tiek primena mokytoją... Šaltakraujiška ir, atrodo, iš tų, kurios moka pakovoti už save tiek meilėje, tiek gyvenime. Man vertėtų pamėginti..."

Jis susiraukė. Ne, dabar ne laikas apie tai galvoti. Darbas yra darbas. Dabar jam reikia galvoti tik apie darbą.

Įdomu, koks tai bus darbas? Morisas buvo velniškai paslaptingas: „Rinktis jums, kapitone Lombardai".

Jis susimąstęs paklausė: „Sakote, šimtas ginėjų?"

Jis tai ištarė nerūpestingai, tarsi šimtas ginėjų jam nieko nereikštų. Visas šimtas ginėjų, kai jis neturi už ką net papietauti tiesiogine to žodžio prasme! Vargu ar pavyko apgauti Morisą – o tai ir bjauriausia – Moriso neapgausi, apie pinigus jis žino viską!

Tuo pačiu nerūpestingu tonu jis pasiteiravo: „Ir jūs negalite man suteikti daugiau informacijos?"

Tai patvirtindamas, ponas Izaokas Morisas papurtė pliką galvelę. „Ne, kapitone Lombardai, daugiau nė žodžio. Mano klientas žino, kad jūs nepakeičiamas žmogus kebliose situacijose. Man pavesta jums perduoti šimtą ginėjų, o jūs savo ruožtu turite vykti į Stiklheveną, esantį Devone. Arčiausia stotis Oukbridže. Ten jus pasitiks ir nuveš į Stiklheveną, o iš ten motorlaiviu nuplukdys į Indėno salą. O ten jau pateksite mano kliento žinion."

„Ar ilgam?“ – staiga paklausė Lombardas.

„Ne ilgiau kaip savaitei.“

Pešiodamas ūsiukus, kapitonas Lombardas tarė: „Tikiuosi, jūs suprantate, jog aš nesiimu nieko neteisėto?“

Tardamas šiuos žodžius, jis įtariai pažvelgė į pašnekovą. Ponas Morisas atsakė rimtai, nors jo storose lūpose šmėkštelėjo šypsena: „Žinoma, jeigu jums pasiūlys ką nors neteisėto, jūs visiškai laisvai galite to atsisakyti.“

Velniai rautų tą palaižūnišką akiplėšą – jis šypsojosi! Tarsi jis labai gerai žinotų, kad praeityje Lombardas toli gražu ne visuomet taip gerbė įstatymus...

Tuomet išsišiepė ir pats Lombardas. Dievaži, sykį ar du jis vos neįkliuvo. Bet viskas baigdavosi gerai! Jo nesulaikydavo niekas... Tikrai niekas. Ir Indėno saloje jam tikriausiai neteks nuobodžiauti...

4.

Panelė Emilė Brent sėdėjo nerūkančiųjų vagone – labai tiesiai, kaip jai buvo įprasta. Jai buvo šešiasdešimt penkeri ir ji nepakentė išglebimo. Jos tėvas, senosios mokyklos pulkininkas, laikysenai teikė labai daug reikšmės. Šiuolaikinis jaunimas buvo begėdiškai pasileidęs – tai atsispindėjo jų manierose ir apskritai visame kame...

Apgaubta teisumo ir principingumo aureolės, panelė Brent išdidžiai kentė perpildyto trečios klasės vagono nepatogumus ir karštį. Dabar visi tokie išlepę! Dantys raunami tik nuskausminus, nuo nemigos geriami migdomieji, sėdima tik ant minkštasuolių ir pasiramsčius pagalvėlėmis, merginos vaikšto nežinia kuo apsirengusios, o vasarą pliažuose vartosi tiesiog pusnuogės... Panelė Brent kietai sučiaupė lūpas. Savo pavyzdžiu ji norėjo parodyti, kaip dera elgtis tam tikro visuomenės sluoksnio žmonėms.

Ji prisiminė praeitą vasarą. Šiaip ar taip, šiais metais viskas bus kitaip. Indėno sala... Mintyse ji dar sykį perskaitė daugybę kartų skaitytą laišką:

„Brangioji panele Brent,

tikiuosi, jog dar prisimenate mane? Prieš keletą metų, rugpjūtį mes gyvenome Belheveno pensione, ir kaip man atrodė, mus daug kas siejo.

Dabar aš atidarau nuosavą pensioną saloje prie Devono krantų. Manau, kad tai pati tinkamiausia vieta pensionui su gerais valgiais senojo auklėjimo žmonėms. Čia nebus jokių nuogalių ir gramofonų iki pusiaunakčio. Aš labai džiaugčiausi, jeigu nutartumėte vasaros atostogas praleisti Indėno saloje – visiškai veltui, kaip mano viešnia. Ar Jums tiktų rugpjūčio pradžia? Tarkim, rugpjūčio aštuntą?

Nuoširdžiai Jūsų

A.N.___"

Bet kokia jos pavardė? Parašas buvo sunkiai įskaitomas. „Dabar beveik visi taip pasirašinėja", – pagalvojo suirzusi Emilė Brent.

Mintyse ji ėmė perkratinėti Belheveno gyventojus. Ten ji praleido dvi vasaras iš eilės. Pensione buvo apsistojusi ta miela vidutinio amžiaus moteris – ponia, ponia – kokia gi jos pavardė? Jos tėvas buvo kanauninkas*. Ten taip pat buvo panelė Olton – Ormen... Ne, greičiausiai Oliver! Taip – Oliver.

Indėno sala! Laikraščiai kažką rašė apie Indėno salą – kažką apie kino žvaigždę, o gal apie milijonierių amerikietį? Žinoma, dažnai tokias vietas parduoda pigiai – salos tinka ne kiekvienam. Iš pradžių gyvenimas saloje jiems pasirodo romantiškas, bet tereikia ten persikelti, ir iš karto jie susiduria su begale nepatogumų. Todėl ir džiaugiasi ją pardavę.

---

* Kanauninkas *(lot. canonicus<gr. kanon – taisyklė)* – anglikonų bažnyčioje – kapitulos (vyskupo patariamojo organo) narys.

„Kaip ten bebūtų, nemokamos atostogos man garantuotos“, – pagalvojo Emilė Brent. Dabar, kai pajamos taip sumažėjo, o dividendų iš viso nemoka, į tokį pasiūlymą reikia atsižvelgti. Jeigu tik ji galėtų daugiau ką nors prisiminti apie tą ponią – o gal panelę? – Oliver.

5.

Generolas Makarturas pažvelgė pro vagono langą. Traukinys artėjo prie Ekseterio, kur jis turėjo persėsti. Kad jas kur, tas geležinkelio atšakas ir vėžlišką traukinių greitį! Juk važiuojant tiesiai, Indėno sala visiškai netoli.

Jis taip ir nesuprato, kas per tipas tas Onimas. Turbūt pokštininko Legardo ir Džonio Dajerio draugas.

„...Atvažiuos vienas kitas armijos laikų bičiulis... norėtųsi pasikalbėti apie senus laikus.“

Na ką gi, jis norėtų pasikalbėti apie senus laikus. Paskutiniu metu jam atrodė, kad draugai ėmė vengti jo. Ir viskas dėl tų prakeiktų gandų! Dieve mano, tada buvo taip sunku – bet nuo to laiko praėjo beveik trisdešimt metų! Greičiausiai viską išplepėjo Armstrongas. Bjaurus pienburnis! Ką jis apie tai galėjo žinoti? Na, bet daugiau neverta dėl to sukti sau galvą. Gal jam tik pasirodė, kad draugai į jį šnairuoja.

Įdomu bus pamatyti, kokia ta Indėno sala. Apie ją sklando tiek daug gandų. Matyt, kalbos apie tai, kad salą nupirko Admiralitetas, Karo ministerija ar Karo aviacija, turi pagrindo...

Namą pasistatė jaunasis Elmeris Robsonas, amerikiečių milijonierius. Kalbama, jog tai jam brangiai kainavo. Taigi prabanga ten tikrai garantuota...

Ekseteris! Ir dar visa valanda laukimo! Jo kantrybė jau išseko. Taip norisi greičiau atvažiuoti...

6.

Daktaras Morisas vairavo savo „Morisą“ per Selisberio lygumą. Jis buvo labai išvargęs... Sėkmė turi ir minusų. Praėjo tos dienos, kai jis, nepriekaištingai apsirengęs, sėdėdavo savo ištaigingai apstatytame kabinete Harlio gatvėje prie naujausios aparatūros ir laukė, ištisas dienas laukė, nežinodamas, kas jo laukia – sėkmė ar pražūtis...

Na ką gi, jam pasisekė! Jis prakuto. Žinoma, be sėkmės reikėjo ir išmanymo. Jis išmanė savo darbą, tačiau to nepakako. Svarbiausia – sėkmė. O jį ir aplankė sėkmė! Tiksli diagnozė, pora dėkingų pacienčių, turinčių pinigų ir visuomeninę padėtį – ir apie jį pradėjo kalbėti. „Turite pasikonsultuoti su Armstrongu – jis gana jaunas, tačiau gabus. Štai Pemė – pas ką tik ji metų metais nesigydė, o Armstrongas tik pažvelgė ir iš karto suprato, kas jai!“ Nuo to viskas ir prasidėjo.

Daktaras Armstrongas tapo madingu gydytoju. Visos jo priėmimo valandos buvo užpildytos. Laiko poilsiui beveik neliko. Štai kodėl šį rugpjūčio rytą jis džiaugėsi, kad palieka Londoną ir kelias dienas praleis saloje prie Devono krantų. Žinoma, tai nebus tikras poilsis. Laiškas, kurį jis gavo, buvo gana miglotas, bet prie jo pridėtas čekis buvo visiškai konkretus. Milžiniškas honoraras. Tie Onimai tikriausiai maudosi piniguose. Iš visko sprendžiant, vyras nerimauja dėl žmonos sveikatos ir nori pasikonsultuoti su daktaru, nesukeldamas jos įtarimo. Ji net girdėti nenori apie jokius daktarus. Jos nervai...

Ak, jau tie nervai! Daktaras kilstelėjo antakius. Jau tos moterys su savo nervais! Na, bet šiaip ar taip, jam tai tik į naudą. Pusė moterų, kurios į jį kreipėsi, niekuo nesirgo, išskyrus nuobodulį, bet tik pamėgink joms tai pasakyti! Todėl visuomet galima ką nors atrasti.

„Žinote, šiek tiek pablogėjęs jūsų (čia reikia įterpti kokį nors ilgą medicininį terminą), žodžiu, nieko baisaus,

bet reikia šiek tiek pagydyti. Gydymas labai paprastas..."
Juk medicinoje daugiausiai gydo tikėjimas. O jis išmanė savo darbą – mokėjo paguosti ir suteikti vilties.

Laimei, kad po to įvykio prieš dešimt, – ne, prieš penkiolika metų – jis sugebėjo suimti save į rankas. Tik per stebuklą išsisuko. Buvo netoli iki pražūties. Patirtas sukrėtimas privertė jį surimtėti – išsyk liovėsi gėręs. Dievaži, tuomet tik per stebuklą išsisuko...

Jį apkurtino veriantis automobilio signalas – pro šalį aštuoniasdešimt mylių per valandą greičiu pralėkė milžiniškas „Super Sports Dalmein". Daktaras Armstrongas vos neįsirėžė į tvorą. Turbūt vienas iš tų jaunų kvailių, kurie laksto po visą šalį tarsi patrakę. Kaip jis nekenčia jų! Jis ir vėl vos ne vos išsisuko. Prakeiktas kvailys!

7.

Tonis Marstonas, triukšmingai lėkdamas per Miero kaimelį, pagalvojo: kiek dabar keliuose šitokių vos bepasivelkančių kledarų! Nuolat užstoja kelią. Ir būtinai važiuoja pačiu kelio viduriu. Anglijoje normaliai nepavažinėsi... Štai Prancūzijoje – visai kitas dalykas...

Stabtelėti čia išgerti ar važiuoti toliau? Laiko turiu marias. Liko tik koks šimtas mylių su trupučiu. Mielai išgerčiau stiklą džino su imbieriniu limonadu. Tiesiog nepakeliamas karštis!

O toje saloje turbūt bus galima neblogai praleisti laiką, jei nepages oras. Įdomu, kas per vieni, tie Onimai? Tikriausiai turtingi prasimušėliai. Barsukas tokiems turi puikią uoslę. O kas jam, vargšui, belieka, juk pats pinigų neturi...

Reikia tikėtis, jog gėrimų jie nepritruks. Nors kas žino tuos prasimušėlius. Gaila, kad nepasitvirtino kalbos, jog Indėno salą nusipirko Gabrielė Terl. Jam patiktų sukiotis tos kino žvaigždės aplinkoje. Ką gi, reikia tikėtis, kad merginų ten vis dėlto bus...

Išėjęs iš viešbučio pasirąžė, nusižiovavo, pažvelgė į žydrą dangų ir įsėdo į „Dalmeiną“. Kelios jaunos moterys susižavėjusios nužvelgė jį – gražiai nuaugusį, šešių pėdų vaikiną, garbanotais plaukais, įdegusiu veidu ir skaisčiai žydromis akimis.

Jis smagiai spūstelėjo akceleratorių, motoras suriaumojo ir automobilis nepaprastai greitai įsuko į siaurą gatvelę. Senukai ir pasiuntinukai metėsi į šalis. Gatvės berniūkščiai su pasigėrėjimu lydėjo automobilį akimis.

Antonis Marstonas tęsė savo triumfo žygį.

8.

Ponas Bloras važiavo iš Plimuto lėtuoju traukiniu. Be jo paties, kupė buvo tik vienas keleivis – senas jūreivis padūmavusiomis akimis. Dabar jis knapsojo. Ponas Bloras kažką kruopščiai užsirašinėjo į bloknotėlį.

„Štai ir visi, – sumurmėjo jis. – Emilė Brent, Vera Kleitorn, daktaras Armstrongas, Antonis Marstonas, senasis teisėjas Vorgreivas, Filipas Lombardas, generolas Makarturas, šv. Mykolo, šv. Jurgio ir „Už kovinius nuopelnus“ordinų kavalierius, bei du tarnai: ponas ir ponia Rodžersai.“

Jis užvertė užrašų knygutę ir įsidėjo ją į kišenę. Metė žvilgsnį į kampą, kur snūduriavo senasis jūreivis.

„Prisisprogęs kaip reikiant“, – tiksliai nustatė ponas Bloras.

Ir vėl viską kruopščiai, iš pagrindų pergalvojo. „Darbas, atrodo, bus visai nesunkus, – nusprendė jis. – Neturėčiau susimauti. Ir atrodau, mano galva, neblogai“.

Jis atsistojo ir susirūpinęs, įdėmiai apžiūrėjo save veidrodyje. Ūsai darė jį šiek tiek panašų į kariškį. Veidas neišraiškingas. Akys pilkos, susodintos arti viena kitos. „Galėčiau tikti ir į majorus, – pagalvojo ponas Bloras. – Vos nepamiršau – tenai gi bus tas generolas. Jis iš karto mane demaskuotų. Pietų Afrika – štai ko man reikia! Nei

vienas iš šių žmonių nėra ten buvęs, o aš kaip tik neseniai perskaičiau reklaminį prospektą turistams, taigi, galiu laisvai apie tai kalbėti“. Laimei, kolonistai verčiasi kaip išmano. Apsimetęs verslininku iš Pietų Afrikos, jis išvengtų demaskavimo.

Indėno sala... Jis lankėsi joje dar vaikystėje... Dvokianti, žuvėdrų nutupėta uola per mylią nuo kranto. Salą taip pavadino todėl, kad jos kontūrai priminė Amerikos indėno profilį.

Keista idėja – pastatyti tokioje saloje namą! Kai blogas oras, saloje apskritai klaiku! Bet ko tik neprisigalvoja tie milijonieriai!

Kampe sėdintis senis prabudo ir tarė:

– Jūroje nieko negali numatyti, ničnieko!

– Tikra tiesa. Nieko negali numatyti, – raminamai pritarė ponas Bloras.

Senis porą kartų žagtelėjo ir liūdnai ištarė:

– Bus škvalas.

– Ne, bičiuli, šiandien bus puiki diena, – paprieštaravo ponas Bloras.

– O aš sakau, kad bus škvalas, – piktai atkirto senis. – Aš jį užuodžiu.

– Galbūt jūs ir teisus, – taikiai sutiko ponas Bloras.

Traukinys sustojo ir senis, svyrinėdamas, pakilo.

– Išlipsiu čia, – pasakė jis ir truktelėjo duris, bet nesėkmingai. Ponas Bloras jam padėjo.

Senis stabtelėjo tarpduryje. Iškilmingai pakėlė ranką, jo apsiblaususios akys sumirksėjo.

– Saugokis ir melskis. Artėja Paskutiniojo teismo diena.

Ir nuvirto į peroną. Išsitiesęs ant perono, jis dar kartą pažvelgė į poną Blorą ir iškilmingai pareiškė:

– Sakau jums, jaunuoli. Artėja Paskutiniojo teismo diena.

Sėsdamas į savo vietą [illegible]

– Paskutiniojo teismo diena greičiau išmuš jam, nei man!

Bet čia, kaip kad dažnai pasitaiko, jis klydo...

II

Šalia Oukbridžo stoties mindžiukavo grupelė žmonių, o už jų – nešikai su lagaminais. Kažkuris jų šūktelėjo:

– Džimai!

Iš taksi išlipo vairuotojas.

– Jūs tikriausiai į Indėno salą? – pasiteiravo jis minkšta Devono tartimi.

Į jo klausimą atsiliepė keturi balsai. Keleiviai ėmė vogčiomis dirsčioti vienas į kitą.

– Čia du taksi, sere, – pasakė vairuotojas, kreipdamasis į poną Vorgreivą, kaip į vyriausią iš visos kompanijos. – Vienas turi palaukti, kol atvyks lėtasis traukinys iš Ekseterio – juo atvažiuos dar vienas džentelmenas. Traukinys bus maždaug po penkių minučių. Jeigu kuris iš jūsų sutiktų palaukti, taip būtų kur kas patogiau.

Vera Kleitorn, prisiminusi savo sekretoriškas pareigas, tuoj pat atsiliepė:

– Aš palauksiu, – pasakė ji ir pažvelgė į kitus tris. Jos žvilgsnis ir balso intonacija bylojo, jog ji įpratusi įsakinėti. Tikriausiai lygiai taip pat ji skirstė į komandas mergaites per kūno kultūros pamokas.

– Ačiū, – manieringai ištarė panelė Brent ir, taksistui atidarius dureles, pasilenkusi įlipo į automobilį. Teisėjas Vorgreivas nusekė paskui ją.

Kapitonas Lombardas pasakė:

– Aš palauksiu drauge su panele...

– Kleitorn, – prisistatė Vera.

– Mano pavardė Lombardas. Filipas Lombardas.

Nešikai dėjo lagaminus į bagažinę. Teisėjas Vorgreivas atsargiai, kaip ir dera senam teisininkui, pareiškė:

– Šiandien puikus oras.

– Taip, iš tiesų, – pritarė panelė Brent. „Šis džentelmenas labai orus, – pagalvojo ji. – Paprastai tokių pajūrio pensionuose nesutiksi. Akivaizdu, jog ponios ar panelės Onim labai platūs ryšiai..."

– Ar jums pažįstamos šios vietos? – pasiteiravo teisėjas Vorgreivas.

– Esu buvusi Kornvalyje ir Torke, bet šioje Devono dalyje pirmą kartą.

– Aš taip pat nepažįstu šių vietų, – pasakė teisėjas.

Taksi pajudėjo.

– Gal norėtumėte palaukti automobilyje? – paklausė antrojo taksi vairuotojas.

– Ačiū, ne, – ryžtingai atsisakė Vera.

Kapitonas Lombardas nusišypsojo.

– Ši saulės nušviesta siena kur kas patrauklesnė. O gal jūs norėtumėte paėjėti į stotį?

– O ne, malonu pabūti gryname ore po traukinio tvankumos.

– Jūs teisi. Tikra kankynė keliauti traukiniu tokiu oru, – atsakė jis.

– Tikiuosi, jis išsilaikys – turiu galvoje orą, – mandagiai atsakė Vera. – Vasaros Anglijoje tokios permainingos.

– Ar jūs gerai pažįstate šias vietas? – uždavė ne itin originalų klausimą kapitonas Lombardas.

– Ne, niekada nesu čia buvusi, – atsakė Vera, ir kad

iš karto būtų viskas aišku, skubiai pridūrė: – Aš net nesu mačiusi savo šeimininkės.

– Šeimininkės?

– Taip. Aš ponios Onim sekretorė.

– Štai kaip! – Lombardo elgesys pastebimai pasikeitė, jis prakalbo daug laisviau ir gyviau. – Ar jums tai neatrodo keista?

Vera nusijuokė.

– Ne, man taip neatrodo. Ponios Onim sekretorė staiga susirgo ir ji telegrafavo į agentūrą prašydama ką nors atsiųsti. Jie pasiūlė mane.

– Ak, štai kaip. O jeigu ten jums nepatiks?

Vera vėl nusijuokė.

– Bet juk tai tik laikinai – tik per atostogas. Turiu nuolatinį darbą mergaičių mokykloje. Be to, siaubingai noriu pamatyti tą Indėno salą. Apie ją tiek daug rašė laikraščiai. Ar ten iš tikro taip gražu?

– Nežinau. Nesu ten buvęs, – atsakė Lombardas.

– Iš tiesų? Onimai tikriausiai dėl jos galvą pametę. O kas jie tokie? Papasakokite man.

„Idiotiška padėtis, – pagalvojo Lombardas. – Įdomu, pažįstu aš juos ar ne?“ Ir greitai pasakė:

– Per jūsų ranką ropoja širšė. Ne, tik nejudėkite! – ir mostelėjo tarsi ją baidydamas. – Štai ir viskas. Nuskrido.

– Dėkoju. Šią vasarą tiek daug širšių.

– Taip. Tikriausiai dėl karščių. Ar žinote, ko mes laukiame?

– Neturiu nė menkiausio supratimo.

Pasigirdo garsus ir pratisas artėjančio traukinio švilpimas.

– Štai ir lauktasis traukinys, – pasakė Lombardas.

2.

Prie išėjimo iš perono pasirodė aukštas, kariškos išvaizdos senis, trumpai kirptais žilais plaukais ir kruopščiai prižiūrimais ūsiukais. Jo nešikas, svyrinėdamas nuo didelio odinio lagamino svorio, parodė į Verą ir Lombardą.

Vera dalykiškai žengtelėjo į priekį ir prisistatė:

– Esu ponios Onim sekretorė. Mūsų laukia automobilis. – Ir pridūrė: – O čia ponas Lombardas.

Išblukusios žydros akys, ne pagal amžių skvarbiu žvilgsniu, nužvelgė Lombardą. „Gražus vaikinas. Tik šiek tiek įtartinas...“ – tokią išvadą būtų padaręs iš akių mokantis skaityti žmogus.

Visi trys sėdo į taksi. Jie važiavo snūduriuojančiomis mažyčio Oukbridžo gatvelėmis, paskui dar mylią Plimuto plentu ir galop paniro į siaurų, žaluma pasipuošusių kaimo keliukų labirintą.

– Šių Devono vietų visai nepažįstu, – tarė generolas Makarturas. – Mano namelis rytų Devone, pačiame Dorseto pasienyje.

– Čia išties labai miela, – pasakė Vera. Kalvos, raudonžemis ir daug žalumos.

– Čia per daug visko prigriozdinta, – kritiškai atsiliepė Lombardas. – Man labiau patinka lygumos. Ten niekas negali prisėlinti nepastebėtas...

– Tikriausiai jūs nemažai apkeliavęs? – paklausė jo generolas Makarturas.

– Taip, sere, man teko pasibastyti po pasaulį, – nerūpestingai gūžtelėjo pečiais Lombardas.

„Dabar jis paklaus, ar man teko dalyvauti kare. Tiems seniems kareiviams tik tai ir terūpi“, – pagalvojo Lombardas.

Tačiau generolas Makarturas nė neužsiminė apie karą.

3.

Įveikę stačią kalvą, vingiuojančiu keliuku jie nusileido į Stiklheveną. Tai buvo mažas kaimelis – kur ne kur išsibarstę namukai, šalia kurių buvo matyti viena kita į krantą ištraukta žvejų valtis. Besileidžiančios saulės spinduliuose, pietų pusėje jie išvydo iš jūros kyšančią Indėno salą.

– Ji gana toli, – nustebo Vera.

Salą ji buvo įsivaizdavusi visai kitokią – netoli kranto, pasipuošusią baltu namu. Tačiau nebuvo matyti jokio namo, tik iš jūros kyšanti uola, kurios kontūrai priminė milžinišką indėno galvą. Tas vaizdas buvo kažkoks grėsmingas. Vera krūptelėjo.

Prie nedidelių užeigos namų „Septynios žvaigždės" sėdėjo trys žmonės. Pakumpusi senojo teisėjo figūra, tiesi it stulpas panelė Brent ir trečiasis – stambus, iš pažiūros netašytas vyras, kuris, išvydęs juos, žingtelėjo priekin ir prisistatė.

– Mes nusprendėme, kad būtų geriausia palaukti jūsų ir vykti visiems kartu. Leiskite prisistatyti – mano vardas Deivis. Kilimo iš Pietų Afrikos, Natalio. Juk tai matosi, ar ne? Cha, cha, cha! – jis pratrūko kvatotis.

Teisėjas Vorgreivas pažvelgė į jį labai nedraugiškai. Atrodė, tarsi tuoj ims ir lieps apleisti teismo salę. Panelė Emilė Brent negalėjo apsispręsti, patinka jai žmonės iš kolonijų ar ne.

– Gal yra norinčių prieš išvykstant išlenkti burnelę? – vaišingai pasiteiravo ponas Deivis.

Kadangi pritariančių jo pasiūlymui nebuvo, ponas Deivis apsisuko ant kulnų ir iškėlė pirštą:

– Tokiu atveju, nėra ko gaišti. Mielieji šeimininkai laukia mūsų, – pasakė jis.

Vos ištarus šiuos žodžius, svečių veiduose atsirado kažkokia įtampa. Atrodė, kad vien mintis apie šeimininkus veikė juos paralyžiuojamai.

Paklusdamas Deivio gestui, nuo artimiausios sienos atsitraukė žmogus ir priėjo arčiau. Svyruojanti eisena rodė jį esant jūreivį. Vėjų nugairintas veidas, žvilgsnio vengiančios tamsios akys.

– Ar ledi ir džentelmenai jau pasiruošę plaukti į salą? – paklausė jis minkšta Devono tartimi. – Valtis laukia jūsų. Dar du džentelmenai atvyksta savo automobiliais, bet misteris Onimas liepė jų nelaukti, nes nežinia, kada jie atvažiuos.

Kompanija nusekė paskui jūrininką trumpu akmeniniu molu, prie kurio buvo prišvartuotas motorlaivis.

– Labai maža valtis, – pastebėjo panelė Brent.

– Tai puiki valtis, ponia, – įtikinamai paprieštaravo motorlaivio savininkas.– Nespėsit nė mirktelėti, kai ji nugabens jus kad ir į Plimutą.

– Mūsų per daug, – griežtai nukirto teisėjas Vorgreivas.

– Joje tilptų ir dvigubai daugiau žmonių, sere.

– Na ir puiku, – maloniu balsu ištarė Filipas Lombardas. – Oras puikus, o jūra rami.

Kad ir gerokai dvejodama, panelė Brent vis dėlto leidosi įsodinama į motorlaivį. Iš paskos sulipo visi kiti. Vienas kito atžvilgiu svečiai laikėsi itin santūriai. Buvo panašu, jog jie nesupranta, kodėl šeimininkai sukvietė tokią margą publiką.

Jie jau ruošėsi išplaukti, bet staiga valties šeimininkas sustingo, laikydamas rankoje švartavimosi kablį.

Nuo stačios kalvos keliuku į kaimelį rūko automobilis, toks nuostabiai gražus ir galingas, kad atrodė lyg nerealus. Prie vairo sėdėjo jaunuolis, vėjas taršė jo plaukus. Gęstančios saulės atšvaituose jis buvo panašus į jauną dievaitį iš Šiaurės sagų.

Jis pasignalizavo ir nuo pakrantės uolų atsimušė riaumojantis aidas.

Tai buvo įspūdinga akimirka. Tąsyk Antonis Marstonas jiems pasirodė ne paprastas mirtingasis. Tokį jį įsiminė visi mačiusieji.

4.

Sėdėdamas prie variklio Fredas Narakotas mąstė, kad čia susirinko gana keista kompanija. Jis visai kitaip įsivaizdavo pono Onimo svečius. Jie turėjo būti kur kas prašmatnesni – išsipusčiusios moterys ir džentelmenai puošniais buriuotojų kostiumais – visi labai turtingi ir reikšmingi.

Šitie visai nepanašūs į svečius, kurie atvykdavo pas Elmerį Robsoną. Fredas Narakotas išsišiepė, prisiminęs milijonieriaus svečius. Pokylis kokių reta! O kaip jie gėrė!

Tas ponas Onimas turėtų būti visai kitoks. Keista, kad jis dar iki šiol nėra akyse matęs nei Onimo, nei jo žmonos. Onimas niekad nebuvo čia pasirodęs. Visus nurodymus duoda ir už viską moka tas ponas Morisas. Jo nurodymai visuomet labai aiškūs, ir pinigus moka išsyk, bet vis tiek tai labai keista. Laikraščiai rašė, kad poną Onimą gaubia kažkokia paslaptis. „Taip ir yra“, – pamanė Narakotas.

O gal iš tiesų salą nusipirko Gabrielė Terl? Bet nužvelgęs savo keleivius, tokią prielaidą iš karto atmetė. Nei vienas iš čia esančių netiko į kompaniją kino žvaigždei.

Jis dar kartą įdėmiai pažvelgė į juos. Surūgusi senmergė – jis daug tokių matęs. Ir dievaži, pikta kaip žiežula. Tas senis – tikras armijos įsikūnijimas. Jauna daili ledi, bet nieko ypatingo, nė žymės Holivudo spindesio. O tas linksmas, tiesmukas džentelmenas – tiesą sakant, visai ne džentelmenas, o buvęs prekeivis, ir tiek. Užtat tas kitas – liesas, lakstančiomis akimis ir tarsi alkanas – iš tiesų kažkoks keistas. Štai jis galbūt iš tikrųjų turi ką nors bendra su kinu.

Ne, iš jų visų tik vienas būtų tinkamas – tai tas, kuris vos nepavėlavo, atlėkęs nuosavu automobiliu (ir dar kokiu! Stiklhevene tokio nė sykio dar nebuvo regėjęs. Toks

automobilis turbūt kainuoja ne vieną šimtą svarų). Čia tai bent svečias. Turtuolis. Jeigu visi svečiai tokie būtų, tada jis suprastų.

O apskritai, kai pagalvoji – visa tai keista, labai keista...

5.

Motorlaivis, palikdamas putų juostą, apiplaukė salą. Pagaliau jie išvydo namą. Pietinė salos dalis, priešingai nei šiaurinė, leidosi į jūrą nuožulniai. Namas stovėjo pietinėje dalyje – žemas, kvadratinis, modernus, su dideliais suapvalintais langais.

Tikrai įspūdingas namas. Juo neliko apviltas nei vienas.

Fredas Narakotas išjungė variklį ir jie pamažu įplaukė į natūralią įlankėlę tarp dviejų uolų.

– Blogu oru čia tikriausiai sunku prisišvartuoti, – nepatenkintas ištarė Filipas Lombardas.

– Kai pučia pietryčių vėjas, prie Indėno salos iš viso neįmanoma priplaukti, – maloniai paaiškino Fredas Narakotas. – Taip ir būna atskirta nuo sausumos savaitę, o kartais ir daugiau.

Vera Kleitorn pagalvojo, kad čionai sunku pristatyti produktus. Saloje todėl ir blogai, kad labai pasunkėja namų ruoša.

Motorlaivis įsirėmė į uolą. Fredas Narakotas iššoko į krantą ir drauge su Lombardu padėjo išlipti kitiems. Paskui pririšo motorlaivį prie žiedo ir pirmas ėmė kopti uoloje iškirstais laipteliais.

– Žavinga vietelė! – pasakė generolas Makarturas, nors jautėsi nekaip. „Vis dėlto keista vieta“, – pagalvojo jis.

Kai kompanija užlipo laipteliais ir pasiekė terasą, visi atsigavo. Prie plačiai atvertų namo durų jų laukė išvaizdus tarnas, kurio ori laikysena iškart visus nuteikė

raminančiai. Ir namas atrodė labai gražus, o nuo terasos vėrėsi nuostabūs vaizdai...

Aukštas, liesokas, žilaplaukis, labai orus tarnas žengė jų pasitikti.

– Malonėkite čionai, – tarė jis.

Erdviame hole ilgomis eilėmis buvo išrikiuoti buteliai. Antonio Marstono nuotaika iškart pasitaisė. Jis jau manė, kad pateko į prastą vaidinimą. Čia juk ne jo kompanija! Įdomu, kas šovė į galvą Barsukui, kai siuntė mane čionai? Gerai, kad bent jau gėrimų sočiai. Ir ledo netrūksta.

Ką ten tas liokajus sako?

– Apgailestauju, bet poną Onimą užlaikė reikalai – jis atvyks tik rytoj. Man įsakyta vykdyti visus svečių pageidavimus. Ar nenorėtumėte pamatyti savo kambarius? Pietūs bus paduoti aštuntą valandą...

6.

Vera užlipo laiptais paskui ponią Rodžers. Tarnaitė plačiai atvėrė duris koridoriaus gale, ir Vera įžengė į puikų miegamąjį su dviem dideliais langais. Pro vieną matyti jūra, o kitas langas buvo rytinėje pusėje. Vera iš pasitenkinimo net šūktelėjo.

– Tikiuosi, kad čia yra viskas, ko jums reikia, panele?

Vera apsidairė. Jos lagaminas atneštas ir išpakuotas. Vienos kambario durys vedė į žydromis plytelėmis išklotą vonią.

– Taip, manau, kad viskas, – atsakė ji paskubomis.

– Jeigu jums ko prireiktų, panele, prašom paskambinti.

Ponios Rodžers balsas buvo neišraiškingas ir monotoniškas. Vera smalsiai nužvelgė ją. Išblyškusi, bekraujė – kaip tikra šmėkla! Į kuodą susukti plaukai ir juoda suknelė jai teikė orumo. Tik šviesios akys neramiai lakstė į šalis.

„Ji turbūt net savo šešėlio baidosi", – pagalvojo Vera. Ir iš tikrųjų, tarnaitė atrodė taip, tarsi būtų mirtinai išgąsdinta... Veros nugara nuėjo pagaugais. Ko gi ta moteris taip bijo?

Ir tarė maloniu balsu:

– Aš esu naujoji ponios Onim sekretorė. Tikiuosi, jog jūs tai jau žinote.

– Ne, panele, aš nieko nežinau, – pasakė ponia Rodžers. – Gavau tik svečių sąrašą ir nurodymus, kur ką apgyvendinti.

– Tai ponia Onim jums nieko apie mane nesakė? – paklausė Vera.

– Aš dar nemačiau ponios Onim, – sumirkčiojo ponia Rodžers. – Mes atvažiavom tik prieš dvi dienas.

„Kas per žmonės tie Onimai", – pagalvojo Vera ir paklausė:

– Ar, be jūsų, šiuose namuose dar yra tarnų?

– Tik mudu su Rodžersu, panele.

Vera susiraukė. Aštuoni žmonės, su šeimininku ir šeimininke – dešimt, o tik du tarnai.

– Aš neblogai gaminu, – tarė ponia Rodžers, – o Rodžersas viską prižiūri. Tik nesitikėjau, jog bus pakviesta tiek daug žmonių.

– Susitvarkysite?

– Nesirūpinkite, panele, susitvarkysiu. O jeigu svečiai lankysis dažnai, reikia manyti, jog ponia Onim parūpins man padėjėjų.

– Tikiuosi, – pasakė Vera.

Ponia Rodžers apsisuko ir be jokio garso pradingo lyg šmėkla.

Vera priėjo prie lango ir atsisėdo ant palangės. Ją užplūdo neaiškus nerimas. Čia viskas atrodė keistokai: ir tai, kad nėra Onimų, ir blyški it šmėkla ponia Rodžers. O apie svečius nėra net ko kalbėti – keista kompanija. „Gaila, kad nesusipažinau su Onimais iš anksto... Norėtųsi žinoti, kas jie per vieni", – pagalvojo Vera.

Ji atsikėlė ir nerasdama sau vietos ėmė vaikštinėti po kambarį. Puikus, moderniai apstatytas miegamasis. Ant blizgančio parketo – kremo spalvos kilimai, šviesios sienos, ilgas, lemputėmis apjuostas veidrodis. Židinio lentynoje jokių papuošimų, tik šiuolaikinė skulptūra – iš marmuro luito išskaptuotas didžiulis lokys, kuriame įtaisytas laikrodis. Virš jo spindinčiuose chromuotose rėmuose – pergamento gabalas, o jame – eilės.

Vera priėjo prie židinio ir ėmė skaityti. Tai buvo sena vaikiška skaičiuotė, kurią ji įsiminė dar vaikystėje:

Dešimt indėniukų susiruošė pietauti,
Paspringo vienas gurkšniu, ir liko devyni.

Devyni indėniukai nuėjo pamiegot,
Ryte viens neprabudo – jų liko aštuoni.

Į Devoną išvyko indėnai aštuoni,
Paliko vienas ten, sugrįžo septyni.

Kieme kapojo malkas mažyliai septyni,
Pataikė vienas sau – beliko jų šeši.

Su aviliu pažaisti sumanė jie visi,
Vienam įgėlė bitė, ir liko jų penki.

Penki maži indėnai viens kitą ėmė teisti,
Surado vieną kaltą – tas veltui bandė melsti.

Nubėgo jūron plaukiot – kuris kurį pavys?
Prarijo jauką silkė ir liko jų tik trys.

Žvėryne atsidūrė maži indėnai trys,
Bet vieno nebeliko – pagavo jį lokys.

Maži du indėniukai atokaitoj užsnūdo,
Bet vienas taip ir neprabudo.

Palikęs vienui vienas mažylis net sutriko,
Nuėjo, pasikorė, ir nieko nebeliko.

Vera nusišypsojo. Na žinoma! Juk tai Indėno sala! Ji vėl grįžo prie lango į jūrą ir atsisėdo ant palangės. Kiek tik akys užmatė. Plytėjo jūra. Žemės niekur nematyti, kur bepažvelgsi – raibuliuojantis žydras vanduo, apšviestas besileidžiančios saulės spindulių.

Jūra... Šiandien tokia rami, o kartais tokia žiauri... Ji traukia į savo gelmes. Nuskendo... Surado skenduolį... Nuskendo jūroje... Paskendo, paskendo, paskendo...

Ne, ji nemėgins prisiminti... Ji *negalvos* apie tai! Viskas jau praeityje.

7.

Daktaras Armstrongas atplaukė į salą prieš pat saulėlydį. Pakeliui jis šnektelėjo su valtininku, čionykščiu žmogumi. Jam knietėjo ką nors sužinoti apie Indėno salos šeimininkus, bet Narakotas, kad ir labai keista, apie juos ničnieko nežinojo, o gal nenorėjo pasakoti. Taigi daktarui Armstrongui beliko šnekėti apie orą ir žvejybą.

Jis ilgai važiavo ir labai pavargo. Skaudėjo akis. Važiuojant į vakarus visą laiką spigino saulė.

Taip, jis iš tiesų labai pavargo. Jūra ir visiška ramybė – štai ko jam dabar labiausiai reikia. Žinoma, norėtųsi ilsėtis ilgiau, bet jis negali sau to leisti. Tai yra, galėtų sau leisti finansine prasme, bet ilgam atitrūkti nevalia. Pacientai jį gali greit pamiršti ir nueiti pas kitus. Ne, dabar, kai reikalai klostosi sėkmingai, negalima sau leisti ilgesnio poilsio. „Bet vis tiek, nors šį vakarą pamiršiu Londoną, Harlio gatvę, apskritai viską, ir įsivaizduosiu, kad niekuomet ten nebegrįšiu“, – nutarė jis.

Pats žodis „sala“ kažkoks magiškas, jis kursto fantaziją. Gyvendamas saloje, netenki ryšių su pasauliu. Visu pasauliu tampa sala. Pasauliu, iš kurio galima ir nesugrįžti. „Palieku įprastą gyvenimą krante“, – pamanė jis, ir šypsodamasis ėmė kurti fantastiškus ateities planus. Nenustojo šypsojęsis ir kopdamas uoloje iškirstais laipteliais.

Terasoje jis išvydo krėsle įsitaisiusį džentelmeną. Jis daktarui Armstrongui pasirodė pažįstamas. Kurgi jis matė tą veidą, primenantį varlę, į pečius įtrauktą ploną vėžlišką kaklą, sukumpusią nugarą ir tas šviesias, aštrias akis? Na, žinoma, juk tai senasis teisėjas Vorgreivas. Kartą Armstrongas davė parodymus viename procese. Teisėjas visuomet atrodė apsnūdęs, bet būdavo labai įžvalgus, kai buvo kalbama apie teismo procesą. Prisiekusiesiems jis darė milžinišką įtaką – buvo sakoma, kad jų nuostatas jis galėjo keisti kada panorėjęs. Ne kartą, kai kaltinamasis turėjo, regis, būti išteisintas, teisėjas išreikalaudavo nieko gero nežadantį nuosprendį. Ne veltui jį buvo praminę koriku su teisėjo mantija.

Keista vieta susitikimui... Čia – už pasaulio ribų.

8.

Teisėjas Vorgreivas mąstė: „Armstrongas? Pamenu, kaip jis liudijo. Labai atsargiai ir apdairiai. Visi daktarai – mulkiai. O tie iš Harlio gatvės – kvailiausi iš visų.“ Ir piktdžiugiškai prisiminė vieną neseną pokalbį su vienu slidžiu tipu iš tos gatvės.

– Gėrimai hole, – suniurnėjo jis.

– Pirma turiu pasisveikinti su šeimininkais, – tarė daktaras Armstrongas.

Teisėjas Vorgreivas užsimerkė, šitaip dar labiau panėšėdamas į roplį, ir tarė:

– Tai neįmanoma.

– Kodėl? – nustebo daktaras Armstrongas.

– Nei šeimininko, nei šeimininkės čia nėra, – pasakė teisėjas. – Labai keisti namai. Nieko nesuprantu.

Daktaras Armstrongas kokią minutę stebeilijosi į jį be žado. Vėliau, kai jam jau pasirodė, kad senasis džentelmenas užsnūdo, Vorgreivas staiga paklausė:

– Pažįstat Konstanciją Kalmington?

– Deja, ne.

– Tai nesvarbu, – pasakė teisėjas. – Be galo išsiblaškiusi moteris, be to, jos rašto praktiškai neįmanoma įskaityti. Jau pradedu manyti, kad atvažiavau ne ten, kur reikia.

Daktaras Armstrongas palingavo galvą ir nuėjo į namą.

Teisėjas Vorgreivas vis tebemąstė apie Konstanciją Kalmington. Nepatikima, kaip ir visos moterys. Ir jo mintys peršoko prie kitų dviejų moterų – senmergės suspaustomis lūpomis ir merginos. Jam nepatiko ši merguželė, šaltakraujė akiplėša. Nors ne: šiuose namuose ne dvi, bet trys moterys, jeigu skaičiuotum ir misis Rodžers. Keista būtybė, atrodo lyg būtų mirtinai įbauginta. Nors šiaip tarnai visai gerbtina pora, išmananti savo darbą.

Tą pačią akimirką į aikštelę išėjo Rodžersas.

– Gal žinote, ar pas jūsų šeimininkus nežadėjo atvykti ledi Konstancija Kalmington? – paklausė teisėjas jo.

Rodžersas nustebęs pažvelgę į jį.

– Ne, sere, nieko apie tai nežinau.

Teisėjas jau ruošėsi suraukti antakius, bet tik suniurzgė. „Ne veltui šią salą vadina Indėno sala. Reikalai čia išties tamsūs“, – pagalvojo jis.

9.

Antonis Marstonas pliuškenosi vonioje. Jis mėgavosi karštu vandeniu, nes po ilgos kelionės maudė rankas ir kojas. Galvos nekvaršino jokios mintys. Antonis gyveno, kad jaustų ir veiktų.

„Ai, kaip nors išsiversiu“, – nusprendė jis ir išmetė viską iš galvos.

Karštas, garuojantis vanduo, maudžiančios galūnės... tuoj pat nusiskus, išgers kokteilį, papietaus... O kas paskui?

10.

Misteris Bloras rišosi kaklaraištį. Tai jam visados nelabai sekėsi.

Ar jis gerai atrodo? Panašu, kad taip.

O su juo čia elgiamasi ne itin lipšniai... Visą kelią įtartinai žvalgėsi, tarsi jie *žinotų*... Tiek jau to, viskas priklauso nuo jo paties, o jis savo darbą išmano.

Jis pažvelgė į įrémintą skaičiuotę virš židinio. Taikli detalė!

„Šią salą prisimenu nuo vaikystės. Niekad nemaniau, kad čia teks tai daryti. Gal ir gerai, kad negali numatyti to, kas tavęs laukia“, – pamanė jis.

11.

Generolas Makarturas sėdėjo paskendęs niūriose mintyse.

Velniai rautų, kaip viskas keista! Visai ne taip, kaip jis tikėjosi... Jei pasitaikytų menkiausia proga, išvyktų iš čia bet kokia dingstimi... Mestų visus reikalus... tačiau motorlaivis nuplaukė. Nori ar nenori, teks pasilikti.

O tas Lombardas įtartinas vaikinas. Suktas. Be galo suktas.

12.

Vos tik nuaidėjo gongas, Filipas Lombardas išėjo iš savo kambario ir patraukė laiptų link. Jis judėjo lengvai, be garso, lyg pantera. Apskritai jis kažkuo priminė panterą. Gražų plėšrūną.

Jis nusišypsojo pats sau.
Savaitė?
Ką gi, jis čia nenuobodžiaus!

13.

Emilė Brent, pietų proga pasipuošusi juodais šilkais, miegamajame skaitė Bibliją.

Jos lūpos judėjo be garso:

„Sugrius tautos į duobę, kurią išsikasė; tinkluose, kuriuos patys sau paspendė, susipainios jų kojos. Viešpats pažįstamas iš teismo, kurį Jis daro, nedorėlį išduoda jo rankų darbai. Tegul krenta nedorieji į pragarą."

Ji kietai suspaudė lūpas. Ir užvertė Bibliją.

Pakilo, prisisegė prie krūtinės dulsvo krištolo sagę ir nuėjo pietauti.

III

Pietūs artėjo į pabaigą. Patiekalai buvo gardūs, vynas – puikus. Rodžersas patarnavo nepriekaištingai.

Visiems pakilo nuotaika, kalbos tapo gyvesnės ir šiltesnės.

Teisėjas Vorgreivas, kauštelėjęs nuo gero portveino, su jam būdingu sarkazmu pasakojo kažkokią istoriją, o daktaras Armstrongas ir Tonis Marstonas jo klausėsi. Mis Brent šnekučiavosi su generolu Makarturu – jiedu surado bendrų pažįstamų. Vera Kleitorn susidomėjusi klausinėjo misterio Deivio apie Pietų Afriką. Šis noriai atsakinėjo. Lombardas klausėsi jų kalbos. Porą kartų jis dėbtelėjo į Deivį ir prisimerkė. Kartkartėmis jis apmesdavo akimis stalą, tyrinėdamas svečius.

Staiga Antonis Marstonas pasakė:

– Keistos figūrėlės, ar ne tiesa?

Apvalaus stalo viduryje ant apvalaus stiklinio padėklo buvo išdėliotos mažos porcelianinės figūrėlės.

– Indėniukai. Neblogai sugalvota – juk čia Indėno sala, – pareiškė Tonis.

Vera pasilenkė prie padėklo.

– Įdomu, kiek čia jų? Dešimt? – ir suskaičiavusi šūktelėjo. – Man regis, čia anie dešimt indėniukų iš vaikiškos skaičiuotės. Ji mano kambaryje įrėminta kabo virš židinio.

– Taip pat ir mano, – pridūrė Lombardas.

– Ir mano!

– Ir mano!

– Ir mano! – šūktelėjo svečiai choru.

– Juokinga išmonė, tiesa? – pasakė Vera.

– Pernelyg vaikiška, – suniurnėjo teisėjas Vorgreivas ir siektelėjo portveino.

Emilė Brent susižvalgė su Vera Kleitorn ir abi pakilo nuo stalo. Pro plačiai atvertas stiklines valgomojo duris girdėjosi į uolas tykštančių bangų šniokštimas.

– Man patinka bangų mūša, – pasakė Emilė Brent.

– O aš jos nepakenčiu, – išsprūdo Verai.

Panelė Brent pažvelgė į ją nustebusi. Vera paraudo ir jau santūriai pasakė:

– Turbūt per audrą čia nelabai jauku.

Emilė Brent su tuo sutiko.

– Bet aš esu tikra, kad žiemą saloje niekas negyvena, – tarė ji. – Nė už ką neprikalbintum tarnų pasilikti čia per visą žiemą.

Vera sumurmėjo:

– Manau, kad apskritai sunku ką nors prisikalbinti čia tarnauti.

Emilė Brent pritarė:

– Poniai Oliver pasisekė, kad gavo šiuos du. Ponia Rodžers puiki virėja.

„Tiesiog nuostabu, kad pagyvenę žmonės šitaip painioja vardus," – pamanė Vera. – Visiškai sutinku su jumis. Poniai Onim iš tiesų labai pasisekė.

Panelė Brent išsitraukė iš rankinuko siuvinį ir jau buvo beverianti adatą.

– Onim? Jūs pasakėte – Onim?

– Taip.

– Jokių Onimų aš nepažįstu, – šaižiai atkirto Emilė Brent.

Vera įbedė į ją akis.

– Bet kaip...

Tačiau sakinio pabaigti nespėjo. Prasivėrė durys ir įžengė vyrai. Jiems įkandin su kavos padėklu įėjo Rodžersas.

Teisėjas atsisėdo prie Emilės Brent. Armstrongas priėjo prie Veros. Tonis Marstonas pasuko prie praviro lango. Kiek nustebęs Bloras tyrinėjo bronzinę statulėlę, nesuprasdamas, kaip šie keisti kampuotumai gali vaizduoti moters figūrą. Generolas Makarturas, atsirėmęs į židinio atbrailą, pešiojo savo žilus ūsiukus. Pietūs buvo velniškai geri! Jo nuotaika pakilo. Lombardas vartė „Punch", gulintį su kitais žurnalais ant staliuko prie sienos.

Rodžersas ėjo aplink, kiekvienam pasiūlydamas kavos. Ji buvo gera – labai stipri ir karšta.

Po skanių pietų svečiai buvo patenkinti savimi ir pasauliu. Laikrodžio rodyklės rodė dvidešimt po devynių. Stojo palaiminga tyla.

Ir staiga ją nutraukė Balsas. Jis įsiveržė netikėtai – nežmoniškas, veriantis.

– *Ponios ir ponai! Prašau tylos!*

Visi krūptelėjo ir ėmė žvalgytis – vieni į kitus, į sienas. Kas čia kalba?

O aiškus ir stiprus Balsas aidėjo:

– *Jums keliami šie kaltinimai:*

Edvardai Džordžai Armstrongai, jūs atsakingas už Luizos Merės Klis mirtį, kuri ištiko ją 1925 metų kovo 14 dieną.

Emile Karolina Brent, jūs kalta dėl Beatričės Teilor mirties 1931 metų lapkričio 5 dieną.

Viljamai Henri Blorai, dėl jūsų kaltės 1928 metų spalio 19 dieną mirė Džeimsas Stivenas Landoras.

Vera Elžbieta Kleitorn, 1935 metų rugpjūčio 11 dieną jūs nužudėte Sirilą Ogilvį Hamiltoną.

Filipai Lombardai, jūs 1932 metų vasario mėnesį pasmerkėte mirčiai 20 žmonių iš rytų Afrikos genties.

Džonai Gordonai Makarturai, jūs 1917 metų vasario 4 dieną tyčia pasiuntėte į mirtį savo žmonos meilužį Arturą Ričmondą.

Antoni Džeimsai Marstonai, jūs pernai lapkričio 14 dieną nužudėte Džoną ir Liusę Kombs.

Tomai Rodžersai ir Etele Rodžers, 1929 metų gegužės 6 dieną jūs pasmerkėte mirčiai Dženiferę Breidi.

Lorensai Džonai Vorgreivai, jūs kaltas dėl Eduardo Setono mirties, ištikusios jį 1930 metų birželio 10 dieną.

Kaltinamieji, ar turite ką pasakyti pasiteisindami?

2.

Balsas nutilo.

Įsiviešpatavo mirtina tyla, ir staiga nuaidėjo kurtinantis trenksmas. Tai Rodžersas paleido iš rankų padėklą. Tą pačią akimirką kažkur už sienos pasigirdo klyksmas ir žnektelėjimas.

Pirmas ant kojų pašoko Lombardas. Jis puolė ir atlapojo duris. Ant grindų tįsojo ponia Rodžers.

– Marstonai, – šūktelėjo Lombardas.

Antonis nuskubėjo jam į pagalbą. Jie dviese pakėlė moterį ir pernešė ją į svetainę.

Prie jų prišoko daktaras Armstrongas. Jis padėjo paguldyti tarnaitę ant sofos ir palinko ties ja.

– Nieko baisaus, – pasakė jis. – Ji tik nualpo. Netrukus turėtų atsigauti.

– Atneškit brendžio, – paliepė Rodžersui Lombardas. Rodžersas, baltas kaip drobė, drebančiom rankom, tik sumurmėjo „Taip, sere" ir greitai dingo iš kambario.

– Kas čia kalbėjo? – sušuko Vera. – Kur jis? Tas balsas skambėjo... jis skambėjo...

– Kas čia vyksta? – suvebleno Makarturas. – Kas iškrėtė tokį šlykštų pokštą?

Jo rankos drebėjo. Generolas susigūžė ir akimirksniu paseno dešimčia metų.

Bloras šluostėsi nosine veidą. Tik teisėjas Vorgreivas ir panelė Brent atrodė ramūs. Emilė Brent sėdėjo tiesi, aukštai iškėlusi galvą. Tik skruostuose degė raudonio dėmės. Teisėjas, kaip visuomet, tūnojo įtraukęs galvą į pečius. Viena ranka jis kasėsi ausį. Vien tik gyvos ir skvarbios jo akys susirūpinusios šaudė po kambarį.

Ir vėl pirmas atitoko Lombardas. Kol Armstrongas rūpinosi nualpusia moterimi, jis ir vėl galėjo imtis iniciatyvos.

– Man pasirodė, kad tas balsas sklido iš ano kambario, – pareiškė jis.

Vera sušuko:

– Bet *kas* gi tai buvo? Kas? Juk aišku, kad nei vienas iš mūsų!

Lombardas kaip teisėjas nužvelgė kambarį. Žvilgsnis sustojo ties praviru langu, bet jis tuoj ryžtingai papurtė galvą. Staiga jo akys blykstelėjo. Lombardas puolė prie durų šalia židinio, vedančių į gretimą kambarį ir, čiupęs už rankenos, jas atlapojo. Įpuolė vidun.

– Aišku. Taip ir maniau! – pasigirdo iš ten.

– Visi nuskubėjo pas jį. Tik viena panelė Brent įsitempusi liko sėdėti vietoje.

Prie bendros su svetaine antrojo kambario sienos buvo pristumtas staliukas, o ant jo – senamadiškas gramofonas. Jo platus ruporas buvo atsuktas į sieną. Lombardas patraukė gramofoną į šalį ir sienoje pamatė plonu grąžtu pragręžtas dvi ar tris skylutes.

Jis prisuko gramofoną, uždėjo ant plokštelės adatą, ir jie vėl išgirdo: *„Jums keliami šie kaltinimai...“*

– Išjunkit! Tuojau pat išjunkit! – suriko Vera. – Tai siaubinga!

Lombardas pakluso. Daktaras Armstrongas lengviau atsikvėpė:

– Atrodo, kad čia tik bjaurus ir piktas pokštas.

– Jūs manot, kad čia pokštas? – tyliai sumurmėjo teisėjas Vorgreivas.

– O kas gi daugiau? – įrėmė į jį nustebusį žvilgsnį daktaras.

Teisėjas švelniai glostinėjo viršutinę lūpą.

– Šiuo metu nesiimu apie tai spręsti, – atsakė jis.

– Paklausykite, – įsiterpė Antonis Marstonas. – Jūs pamiršot vieną dalyką. Kas, velniai rautų, galėjo užvesti gramofoną ir paleisti plokštelę?

– Iš tikrųjų. Reikia tai išsiaiškinti, – burbtelėjo Vorgreivas.

Jis patraukė atgal į svetainę. Visi nusekė įkandin.

Tarpdury pasirodė Rodžersas su brendžio taure rankoje. Panelė Brent palinko prie vaitojančios ponios Rodžers.

Rodžersas vikriai įsisuko tarp dviejų moterų.

– Jums leidus, madam, aš pakalbėsiu su žmona. Etele, Etele, nebijok, viskas gerai. Nieko blogo nenutiko, ar girdi? Nusiramink.

Ponia Rodžers kvėpavo sunkiai ir nelygiai. Jos išsigandusios akys bėgiojo svečių veidais.

– Etele, tvardykis, nusiramink, – primygtinai pakartojo Rodžersas.

Daktaras Armstrongas kreipėsi į ją raminamai:

– Tuoj jums bus geriau, ponia Rodžers. Tai buvo tik bjaurus pokštas.

– Ar aš buvau nualpusi, sere? – paklausė ji Armstrongo.

– Taip.

– Tai dėl to Balso, to klaikaus balso... *Lyg nuosprendį skaitytų*. – Ji vėl išblyško, akių vokai suvirpėjo.

– Kurgi tas brendis? – irzliu balsu paklausė daktaras Armstrongas.

Rodžersas buvo pastatęs jį ant mažo staliuko. Kažkas padavė taurę daktarui, o tas ištiesė ją dūstančiai moteriai.

– Išgerkite, ponia Rodžers.

Ji išgėrė šiek tiek springdama ir dūsdama. Alkoholis padėjo – moters veidas išraudo.

– Man jau geriau, – ištarė ji. – Tai buvo taip netikėta, kad ėmiau ir nuleipau.

– Kurgi ne, – pritarė Rodžersas. – Aš net padėklą išmečiau. Tai buvo šlykštus melas. Norėčiau žinoti...

Bet jį nutraukė. Delikatus trumpas kostelėjimas sustabdė tarno tiradą. Jis įsistebeilijo į teisėją Vorgreivą, kuris vėl kostelėjo. Teisėjas pasiteiravo:

– Kas užsuko gramofoną ir paleido plokštelę? Jūs, Rodžersai?

– O, jeigu tik būčiau žinojęs, kas ten yra! Dievas mato – nieko nežinojau. Argi būčiau paleidęs, jei būčiau žinojęs? – sušuko Rodžersas.

– Galbūt ir taip, bet būtų geriau, jei mums viską paaiškintumėt, Rodžersai, – sausai pasakė teisėjas.

Tarnas nusišluostė veidą nosine.

– Aš tik vykdžiau nurodymus, sere, ir viskas, – karštai gynėsi jis.

– Kieno nurodymus?

– Pono Onimo.

– Papasakokit viską kaip galima aiškiau. Ką būtent jums paliepė ponas Onimas? – paprašė teisėjas Vorgreivas.

– Man buvo įsakyta paleisti plokštelę. Turėjau ją išimti iš stalčiaus, o mano žmona privalėjo paleisti gramofoną tada, kai svetainėje siūlysiu svečiams kavos.

– Labai įdomu, – sumurmėjo teisėjas.

– Aš nemeluoju, sere, – sušuko Rodžersas. – Prisiekiu Dievu, jog tai tiesa. O, kad būčiau žinojęs, kas ten... Ant plokštelės buvo užlipdytas pavadinimas – maniau, kad ten kokia nors muzika.

Vorgreivas pažvelgė į Lombardą.

– Ar ant plokštelės yra užrašytas pavadinimas?

Lombardas linktelėjo.

– Tikrai taip, sere, – nusišypsojo jis, parodydamas aštrius baltus dantis. – Ji vadinasi „Gulbės giesmė“.

3.

Generolas Makarturas nebeišlaikė.

– Tai visiškas absurdas! – suriko jis. – Svaidytis tokiais kaltinimais! Ne, šito negalima taip palikti. Kas bebūtų tas Onimas...

– Tikrai! – nutraukė jį Emilė Brent. – Kas jis toks? – piktai paklausė ji.

Į pokalbį įsitraukė teisėjas. Metai, praleisti teismo salėje, paliko žymų savo pėdsaką, todėl jis valdingai pareiškė:

– Visų pirma mes ir turime kruopščiai išsiaiškinti, kas tas ponas Onimas. O jus, Rodžersai, paprašysiu paguldyti žmoną į lovą ir sugrįžti.

– Klausau, sere.

– Aš jums padėsiu, Rodžersai, – pasisiūlė daktaras Armstrongas.

Dviejų vyrų prilaikoma, ponia Rodžers išsvirduliavo iš kambario. Kai jie išėjo, Tonis Marstonas pareiškė:

– Nežinau, kaip jūs, sere, o aš mielai ko nors išgerčiau.

– Ir aš, – pasakė Lombardas.

– Eisiu paieškoti, – tarė Tonis ir išėjo. Netrukus jis sugrįžo.

– Gėrimai buvo palikti ant padėklo prie durų. – Jis atsargiai pastatė savo nešulį ir ėmė pilstyti gėrimus į taures. Generolas Makarturas ir teisėjas gėrė neskiestą viskį.

Visi panoro pasikelti nuotaiką, tik viena Emilė Brent paprašė stiklinės vandens.

Į svetainę sugrįžo daktaras Armstrongas.

– Jai jau geriau, – prabilo jis. – Daviau jai raminamųjų. Ką čia geriate? Ko gero ir aš išgerčiau ko nors.

Keli vyrai vėl prisipildė stiklus. Netrukus sugrįžo ir Rodžersas. Tardytojo pareigas į savo rankas paėmė teisėjas Vorgreivas. Svetainė akimirksniu pavirto improvizuota teismo sale.

– Dabar Rodžersai, – pradėjo teisėjas, – mes turime viską aptarti iš esmės. Kas tas ponas Onimas?

– Šios salos šeimininkas, sere, – Rodžersas žiūrėjo į teisėją neatitraukdamas akių.

– Tai aš jau žinau. Noriu, kad pasakytumėt, ką žinote jūs.

Rodžersas papurtė galvą.

– Nieko negaliu pasakyti, sere. Suprantate, aš nesu jo matęs.

Kilo šurmulys.

– Nesate matęs? Ką visa tai reiškia? – paklausė generolas Makarturas.

– Mudu su žmona čia viso labo savaitę, sere. Mus pasamdė per agentūrą. Gavom laišką iš „Reginos" agentūros Plimute.

Bloras linktelėjo.

– Sena firma, – patvirtino jis.

– Ar tebeturit tą laišką? – paklausė Vorgreivas.

– Ar tą, kuriuo mums pasiūlė darbą? Ne, sere. Aš jo neišsaugojau.

– Ką gi, tęskite savo pasakojimą. Taigi, anot jūsų, buvote pasamdyti laišku.

– Taip, sere. Mums nurodė, kurią dieną reikia atvykti. Atvykome. Name buvo viskas sutvarkyta, pripirkta produktų. Reikėjo tik dulkes nušluostyti.

– O kas toliau?

– Nieko, sere. Mes gavome nurodymus – vėlgi laišku – paruošti svečiams kambarius, o vakar per pietus nuo pono Onimo gavau dar vieną laišką. Jame buvo parašyta, kad jis ir ponia Onim užtruks. O mes turime kuo geriau priimti svečius. Ten pat buvo nurodymai dėl pietų, kavos ir liepta paleisti gramofoną.

– Gal nors *šį* laišką tebeturit? – griežtai paklausė teisėjas.

– Taip, sere, štai jis.

Rodžersas išsitraukė laišką iš kišenės ir padavė jį Vorgreivui.

– Hm, – tarstelėjo teisėjas. – Išsiųstas iš „Ricos“ viešbučio. Atspausdintas mašinėle.

Prie jo prišoko Bloras.

– Galėčiau žvilgtelėti? – paklausė ir ištraukė laišką teisėjui iš rankų. Perbėgo jį akimis.

– Rašomoji mašinėlė „Coronation“, – sumurmėjo jis. – Nauja – jokių defektų. Popierius įprastinis, visi tokį naudoja. Iš šio laiško nieko nesužinosim. Gal liko pirštų antspaudų, nors aš tuo abejoju.

Vorgreivas ūmai susidomėjęs pažvelgė į jį.

Antonis Marstonas apžiūrinėjo laišką Blorui per petį.

– Keistoki šeimininko vardai, ar ne? Alekas Normanas Onimas. Liežuvį nusilaužt galima.

Teisėjas vos nepašoko.

– Labai jums dėkingas, pone Marstonai. Jūs atkreipėte mano dėmesį į įdomią ir iškalbingą detalę. – Teisėjas apžvelgė visus ir, lyg įsiutęs vėžlys ištempęs kaklą, pasakė:

– Manau, jog atėjo metas visiems pasidalinti turima informacija. Būtų gerai, jei kiekvienas iš mūsų papasakotų viską, ką tik žino apie šio namo šeimininką.

Jis stabtelėjo ir kalbėjo toliau:

– Visi esame jo pakviesti. Esu įsitikinęs, jog būtų naudinga, jei kiekvienas paaiškintų, kaip čia atsidūrė.

Stojo tyla, bet ją nutraukė ryžtingas Emilės Brent balsas.

– Visa tai labai įtartina, – pasakė ji. – Aš gavau laišką, pasirašytą labai neįskaitomai. Iš teksto nusprendžiau, kad jį parašė viena moteris, su kuria prieš dvejus ar trejus metus vasarą susipažinau kurorte. Man atrodo, kad

jos pavardė Ogden ar Oliver. Aš pažįstu ir ponią Oliver, ir panelę Ogden. Esu visiškai tikra, kad tarp mano draugų ir pažįstamų nėra nė vieno Onimo.

– Ar tebeturit tą laišką, panele Brent? – paklausė teisėjas Vorgreivas.

Taip, aš tuo jį jums atnešiu.

Ji išėjo ir po minutės grįžo su laišku. Teisėjas perskaitė jį ir pasakė:

– Pradedu kai ką suprasti... Panele Kleitorn?

Vera paaiškino, kaip jai teko sekretorės pareigos.

– O jūs, Marstonai? – paklausė teisėjas.

– Gavau telegramą iš bičiulio, Barsuko Berklio. Labai nustebau, nes maniau, kad draugužis Norvegijoje. Jis prašė kuo greičiau atvykti čionai.

Vorgreivas linktelėjo.

– Daktare Armstrongai? – tarė jis.

– Mane pakvietė kaip specialistą.

– Aišku. Ar jūs pažinojote tą šeimą iš anksčiau?

– Ne. Laiške buvo paminėta, kad mane rekomendavo vienas mano kolega.

– Kad būtų panašiau į tiesą, – padarė išvadą teisėjas. – O tas jūsų kolega tikriausiai tuo metu buvo kažkur toli?

– Na... taip.

Lombardas, kuris visą laiką nenuleido akių nuo Bloro, staiga tarė:

– Paklausykit, man ką tik atėjo į galvą...

Teisėjas kilstelėjo ranką:

– Minutėlę...

– Bet aš...

– Mums reikia laikytis tam tikros tvarkos, pone Lombardai. Dabar mes aiškinamės priežastis, dėl kurių šį vakarą esame čia susirinkę. Generole Makarturai?

Pešiodamas ūsiukus, generolas sumurmėjo:

– Gavau laišką... Nuo to tipo Onimo... Jis paminėjo kelis senus tarnybos draugus, kurie čia taip pat atvyks.

Išreiškė viltį, jog atleisiu jam už neformalų kreipimąsi. Bijau, jog laiško neišsaugojau.

– Pone Lombardai? – tarė teisėjas.

Lombardas karštligiškai svarstė – pasakyti tiesą ar ne? Galų gale apsisprendė.

– Viskas taip pat, – pasakė jis. – Gavau pakvietimą, kur buvo paminėti bendri pažįstami. Nieko blogo neįtariau. O laišką aš suplėšiau.

Teisėjas Vorgreivas nukreipė savo dėmesį į poną Blorą. Teisėjas smiliumi glostė viršutinę lūpą, o jo žodžiai buvo įtartinai mandagūs.

– Ką tik mes patyrėme nemalonų dalyką. Kažkoks paslaptingas balsas, kreipdamasis į kiekvieną iš mūsų vardu ir pavarde, visiems iškėlė konkrečius kaltinimus. Vėliau mes grįšime ir prie jų. O dabar mane domina ne itin svarbi aplinkybė: tarp kitų buvo ištarta ir kažkokio Viljamo Henrio Bloro pavardė. Bet, kaip žinome, tarp mūsų nėra žmogaus, pavarde Bloras. Deivio pavardė *nebuvo paminėta*. Ką jūs apie tai pasakytumėte, pone Deivi?

– Nebėra prasmės toliau žaisti slėpynių, – paniuro Bloras. – Ką gi, teks prisipažinti, jog mano pavardė ne Deivis.

– Jūs – Viljamas Henris Bloras?

– Taip.

– Norėčiau dar šį tą pridurti, – įsiterpė Lombardas. – Jūs ne tik dangstotės svetima pavarde, pone Blorai, bet ir esate įžūlus melagis. Jūs sakėte, jog atvykote iš Natalio, Pietų Afrikos. Aš gerai pažįstu pietų Afriką, taip pat ir Natalį, ir galiu prisiekti, jog į Pietų Afriką niekad nebuvot nė kojos įkėlęs.

Visų akys įsmigo į Blorą. Piktos, įtarinėjančios akys. Antonis Marstonas, suspaudęs kumščius, žengė link jo.

– Tai tavo darbas, kiaule? Atsakyk!

Bloras užvertė galvą ir atstatė savo masyvų žandikaulį.

– Jūs klystate, džentelmenai, – pareiškė jis. – Turiu su savimi asmens liudijimą – galite pažiūrėti. Aš buvęs kriminalinės policijos valdininkas. Dabar vadovauju seklių agentūrai Plimute. Čia esu tarnybos reikalais.

– Kas jus pakvietė? – paklausė Vorgreivas.

– Onimas. Voke radau solidų čekį išlaidoms ir instrukcijas. Man buvo liepta apsimetus svečiu įsisukti į šią kompaniją. Jis man pranešė ir visų jūsų vardus. Privalėjau nenuleisti nuo jūsų akių.

– Ar paaiškino kodėl?

– Dėl ponios Onim brangenybių, – karčiai prisipažino Bloras. Ponia Onim – kokia nesąmonė! Dabar jau manau, kad tokia moteris apskritai neegzistuoja.

Teisėjas vėl smiliumi paglostė viršutinę lūpą – šįkart susimąstęs.

– Jūsų išvada man atrodo visiškai pagrįsta, – pritarė jis. – Alekas Normanas Onimas! Panelės Brent laiškas pasirašytas neįskaitoma pavarde, bet vardai išvedžioti visai aiškiai – Ana Nensė. Abiem atvejais inicialai tie patys: Alekas Normanas Onimas – Ana Nensė Onim, tai yra, kiekvieną kartą A.N.Onim. Ir jei pridėsime kruopelytę fantazijos, turėsime ANONIMĄ!

– Bet juk tai beprotybė! – sušuko Vera.

Teisėjas pritardamas linktelėjo.

– Jūs teisi. Aš nė kiek neabejoju, kad mus čionai pasikvietė beprotis. Ir greičiausiai – mirtinai pavojingas beprotis.

IV

Stojo išgąstinga tyla. Ją nutraukė plonas, šaižus teisėjo balsas.

– O dabar pereisim prie kitos mūsų tyrimo dalies. Bet visų pirma, prie sąrašo pridėsiu ir savo parodymus.

Vorgreivas išsitraukė iš kišenės laišką ir numetė jį ant stalo.

– Tai neva senos mano bičiulės ledi Konstancijos Kalmington laiškas. Nesu matęs jos jau keletą metų, nes ji išvyko į Rytus. Laiškas parašytas jai būdinga maniera – padrikai ir neaiškiai; kviesdama mane atvažiuoti čionai, apie šeimininkus užsiminė labai miglotai. Žodžiu, metodas tas pats. Šis ir kiti jau minėti faktai leidžia padaryti vieną įdomią išvadą. *Kas bebūtų tas mus čionai prisiviliojęs žmogus, aišku tai, kad jis mus pažįsta arba bent jau pasistengė apie kiekvieną surinkti kuo daugiau žinių.* Jam nėra paslaptis mano ir ledi Konstancijos draugystė bei jos epistoliarinis stilius. Jis pažįsta daktaro Armstrongo kolegas ir žino, kur jie šiuo metu yra. Jis žino ir misterio Marstono bičiulio pravardę ir kokias telegramas tasai paprastai siunčia. Gerai informuotas, kur prieš dvejus metus atostogavo panelė Brent ir su kokiais žmonėmis ji ten

susipažino. Jis viską žino ir apie generolo Makarturo kariuomenės draugus.

Patylėjęs pridūrė:

– Kaip matote, tas žmogus apie mus žino pakankamai daug. Ir tuo remdamasis, kiekvienam iškėlė konkrečius kaltinimus.

Tuojau pat kilo triukšmas.

– Grynas melas! Šmeižtas! – šaukė generolas Makarturas.

Vera suriko:

– Tai netiesa! – jos balsas trūkčiojo. – Nedora!

– Melas, bjaurus melas... Mes niekados... Nei vienas iš mūsų... – kimiai ištarė Rodžersas.

Antonis Marstonas burbtelėjo:

– Nesuprantu, ko tas kvailys nori.

Teisėjas Vorgreivas pakėlė ranką reikalaudamas tylos.

Atsargiai rinkdamas žodžius, jis pradėjo:

– Štai ką norėčiau pareikšti. Mūsų nežinomas draugas kaltina mane nužudžius kažkokį Edvardą Setoną. Aš puikiai prisimenu Setoną. Jis stojo prieš teismą 1930 metų birželį. Setoną kaltino senyvos moteriškės nužudymu. Advokatas jį labai sumaniai gynė ir jo kalba prisiekusiesiems paliko gerą įspūdį. Tuo tarpu įkalčiai rodė visišką teisiamojo kaltę. Remdamasis tais įrodymais, aš paruošiau kaltinamąją išvadą, ir prisiekusieji pripažino Setoną kaltu. Skirdamas jam mirties bausmę tik vykdžiau prisiekusiųjų nutarimą. Gynyba nurodė sprendimą esant šališką ir padavė apeliaciją. Tačiau ji buvo atmesta, o nuosprendis įvykdytas. Noriu visų jūsų akivaizdoje pareikšti, kad šiuo atveju mano sąžinė visai švari. Paskelbęs nuosprendį žudikui, kurio kaltė visiškai įrodyta, tik vykdžiau savo pareigą.

Armstrongas po truputį ėmė prisiminti Setono bylą. Teismo nuosprendis tada visus labai nustebino. Kelios dienos prieš teismą jis restorane buvo sutikęs Setono

gynėją Metjuzą. Advokatas atrodė visiškai savimi pasitikintis. „Nuosprendis man nekelia jokių abejonių – išteisinimas praktiškai garantuotas". O vėliau Armstrongą pasiekė kalbos, kad teisėjas buvo labai nusistatęs prieš Setoną. Jis sugebėjo apvynioti apie pirštą prisiekusiuosius, ir tie pripažino Setoną kaltu. Viskas buvo padaryta pagal įstatymus, kuriuos senasis Vorgreivas išmanė kuo puikiausiai. Greičiausiai jis turėjo kažkokių asmeninių sąskaitų su tuo Setonu.

Visi šie prisiminimai žaibo greičiu pralėkė daktaro galvoje. Ir jis neapgalvotai paklausė:

– Ar jūs pažinojot Setoną? Turiu omenyje – dar iki proceso?

Akys, uždribusiais it roplio vokais, apsistojo ties Armstrongu.

– Aš visiškai nepažinojau Setono iki teismo, – aiškiai ir šaltai tarė teisėjas.

„Jis meluoja, akivaizdžiai meluoja", – pamanė Armstrongas.

2.

– Norėčiau jums papasakoti apie tą berniuką, Sirilą Hamiltoną, – drebančiu balsu prakalbo Vera Kleitorn. – Aš buvau jo guvernantė. Jam buvo draudžiama plaukti toli nuo kranto. Vieną sykį, man nematant, jis ėmė ir nuplaukė. Aš šokau jam iš paskos... Bet nesuspėjau... Tai buvo siaubinga. Tačiau dėl to aš nekalta! Tardytojas visiškai mane išteisino. Ir Sirilo mama man buvo labai gera. Jeigu net ji manęs niekuo nekaltino, kam šitai galėjo šauti į galvą? Tai... Tai nedora, – ji ėmė kūkčioti.

Generolas Makarturas patapšnojo jai per petį.

– Nurimkit, mieloji, nurimkit. Mes jumis tikime. Tai tikras pamišėlis, sakau jums! Jo vieta beprotnamy. Maža kas tokiam gali šauti galvon... – Generolas pasitempė, ištiesė pečius. – Geriau iš viso neatsakinėti į tokius kalti-

nimus. Tačiau laikau savo pareiga pasakyti, kad visoje toje istorijoje apie jaunąjį Arturą Ričmondą nėra nė trupučio tiesos. Ričmondas buvo vienas iš mano karininkų. Aš pasiunčiau jį į žvalgybą. Jis žuvo. Per karą tai dažnai atsitinka. Bet labiausiai mane piktina mėginimas mesti šešėlį ant mano žmonos. Ji moteris be priekaištų, o jos garbė – nekelia jokių įtarimų!

Generolas atsisėdo. Drebančia ranka jis pešiojo ūsiukus. Buvo aiškiai matyti, kad ši kalba pareikalavo iš jo nemažų pastangų.

Dabar atėjo eilė Lombardui. Jo akys valiūkiškai spindėjo.

– Dėl tų čiabuvių... Tai va...

– Tikrai, – tarstelėjo Marstonas. – Kaip ten tie čiabuviai?

Lombardas išsišiepė.

– Viskas – tikra tiesa! Pamečiau juos likimo valiai. Papraščiausia savisauga. Mes pasiklydom džiunglėse. Todėl aš ir keli mano draugai nusiplovėm, pasiėmę visas maisto atsargas.

– Jūs palikot savo žmones? – pasipiktino generolas Makarturas. – Palikot bado mirčiai?

– Bijau, kad toks poelgis iš tiesų nedaro garbės baltajam ponui, bet savisauga – pirmoji žmogaus pareiga. Be to, jūs turbūt žinote, kad čiabuviai, ne taip kaip mes, europiečiai, nebijo mirties.

Vera pakėlė galvą ir įrėmė žvilgsnį į Lombardą.

– Palikot juos, kad *mirtų badu*?

– Kaip tik taip, – atsakė Lombardas, ir jo valiūkiškos akys nukrypo į išsigandusią merginą.

Antonis Marstonas prakalbo išlėto, sutrikusiu balsu:

– Vis bandau prisiminti – Džonas ir Liusė Kombs. Ar tik nebus čia tų mažylių pora, kuriuos suvažinėjau netoli Kembridžo. Bjauriai nepasisekė.

– Kam nepasisekė – jiems ar jums? – pagiežingai

pasiteiravo teisėjas Vorgreivas.

– Teisybę sakant, maniau, kad man, – atsakė Antonis, – bet savaime suprantama, kad jūs esate teisus, sere. Nepasisekė jiems. Nors tai buvo paprasčiausias nelaimingas atsitikimas. Jie iššoko tiesiai po ratais. Man metams atėmė teises. O tai ne juokas.

Daktaras Armstrongas užsiplieskė:

– Neleistina važinėti tokiu dideliu greičiu! Tokie jaunuoliai kaip jūs pavojingi visuomenei!

Antonis tik truktelėjo pečiais.

– Dabar didelių greičių laikai. Tik mūsų keliai beviltiški. Juose tinkamai neįsibėgėsi. – Jis abejingai apsidairė, ieškodamas savo taurės, priėjo prie staliuko su gėrimais ir įsipylė viskio su soda. – Šiaip ar taip, aš dėl to nekaltas. Tai buvo tik nelaimingas atsitikimas! – mestelėjo jis per petį.

3.

Tarnas Rodžersas vis laižėsi lūpas ir laužė rankas. Pagaliau pagarbiai prakalbo prislėgtu balsu:

– Jums leidus, ponai, ir aš norėčiau tarti žodį kitą.

– Pirmyn, Rodžersai, – paragino Lombardas.

Rodžersas atsikosėjo ir dar sykį liežuviu suvilgė lūpas.

– Čia buvom paminėti aš ir ponia Rodžers. Na, ir panelė Breidi. Tik nėra čia nė žodžio tiesos. Mano žmona ir aš prižiūrėjom panelę Breidi lig pat jos mirties. Ji buvo silpnos sveikatos, mums nuolat reikdavo ją slaugyti. O tą naktį, kai jai prasidėjo priepuolis, siautė audra. Telefonas neveikė, ir mes negalėjom iškviesti daktaro. Išėjau jo pėsčiom. Kai atvyko gydytojas, buvo jau per vėlu. Mes viską padarėm, ką tik galėjom, sere. Mes ją mylėjom, tai jums patvirtins kiekvienas. Niekas blogo žodžio apie mus negalėtų pasakyti. Dievaži.

Lombardas mąsliai pažvelgė į tarną – trūkčiojantis

veidas, perdžiūvusios lūpos, išsigandusios akys. Prisiminė, kaip jis išmetė padėklą. Kažko nesinori tikėti, pamanė vienas sau, tačiau garsiai nieko nepasakė.

– O po jos mirties jums, žinoma, atiteko nedidelis palikimas? – įžūliai, kaip dera oficialiam asmeniui, paklausė Bloras.

– Panelė Breidi paliko mums palikimą už sąžiningą tarnybą. Bet kas gi čia keisto, norėčiau žinoti? – širsdamas paklausė Rodžersas.

– O ką jūs pasakysite, pone Blorai? – pasiteiravo Lombardas.

– Aš?

– Sąraše buvo paminėta ir jūsų pavardė.

Bloras smarkiai išraudo.

– Jūs turite omenyje Lendorą? Tai byla apie Londono komercinio banko apiplėšimą.

Teisėjas Vorgreivas atgijo.

– Kaipgi, pamenu, nors pats ir nedalyvavau tame procese. Lendorą nuteisė remdamiesi jūsų parodymais, Blorai. Jūs tuomet tarnavote policijoje ir tyrėte šį nusikaltimą.

– Tikrai, – sutiko Bloras.

– Lendorą nuteisė katorgai iki gyvos galvos, o po metų Dortmute jis mirė. Jo sveikata buvo silpna.

– Jis buvo nusikaltėlis, – pareiškė Bloras. – Buvo įrodyta, jog tai Lendoras užplumpino naktinį sargą.

– Jei neklystu, – lėtai ištarė teisėjas, – jūs pelnėt pagyrimą už sėkmingą nusikaltimo išaiškinimą.

– Ne tik pagyrimą, bet ir aukštesnes pareigas, – pūsdamasis patikslino Bloras. Ir tuoj pridūrė netikėtai prislopusiu balsu: – Aš tik įvykdžiau savo pareigą.

Lombardas nusikvatojo.

– Tik pamanykit, kokia pareiginga ir įstatymus gerbianti kompanija čia susirinko! Žinoma, išskyrus mane. Na, o ką jūs pasakysit, daktare? Menka profesinė klaidelė, ar ne? O gal nelegali operacija?

Emilė Brent paniekinamai dirstelėjo į Lombardą ir pasislinko toliau nuo jo.

Daktaras Armstrongas puikiai tvardėsi – jis tik geraširdiškai palingavo galvą.

– Esu šiek tiek sutrikęs, – pasakė jis. – Tas vardas man visiškai nieko nesako. Kaip ten ji – Klijs? Klouz? Tikrai nepamenu pacientės tokia pavarde, o tuo labiau, kad kas nors būtų numiręs dėl mano kaltės. Labai keista. Žinoma, daug laiko praėjo. Galbūt čia turima omenyje kuri nors mano operacija ligoninėje? Daugybė ligonių į mus kreipiasi pernelyg vėlai, o kai toks pacientas miršta, artimieji suverčia kaltę chirurgui.

Jis atsiduso ir vėl palingavo galvą.

„Aš buvau girtas, – pagalvojo jis, – girtas kaip pėdas... Ir nuėjau operuoti! Nervai nelaikė nė velnio, rankos drebėjo. Žinoma, aš ją nužudžiau. Vargšei pagyvenusiai moteriškei labai nepasisekė, nes šiaip tokia operacija – vienas juokas. Aišku, jei operuotum blaivas. Visa laimė, kad egzistuoja toks dalykas kaip profesinė paslaptis. Seselė, žinoma, viską suprato, bet laikė liežuvį už dantų. Dieve mano, kaip tas įvykis man vožė per galvą! Iškart susiėmiau. Bet kas galėjo šitai išknisti po tiek metų?“

. 4.

Kambaryje vėl įsvyravo tyla. Visi – kas vogčiomis, o kas ir nesislėpdamas – žvilgčiojo į Emilę Brent. Praėjo viena kita minutė, kol ji suprato, kad atėjo jos eilė. Jos antakiai kilstelėjo į viršų, o siaura kakta susiraukšlėjo.

– Ar jūs laukiate mano prisipažinimų? Aš neturiu ką pasakyti.

– Iš tiesų nieko, panele Brent? – paklausė teisėjas.

– Visiškai nieko.

Ji kietai sučiaupė lūpas.

Teisėjas perbraukė ranka per veidą.

– Jūs atidedate savo gynybą? – mandagiai pasiteiravo jis.

– Apie jokią gynybą nėra ko nė kalbėti, – šaltai atkirto panelė Brent. – Aš visuomet elgiausi pagal savo sąžinę. Nesu padariusi nieko, ką galėčiau sau prikišti.

Svečiai suūžė. Bet Emilė Brent nebuvo iš tų, kurie paiso visuomenės nuomonės. Ji sėdėjo kaip sėdėjus.

Atsikosėjęs teisėjas tarė:

– Ką gi, tuo mūsų tyrimą ir baigsime. O jūs, Rodžersai, pasakykite, kas dar, be mūsų visų ir jūsų žmonos, yra šioje saloje?

– Čia nieko daugiau nėra, sere.

– Jūs esate tikras?

– Visiškai tikras, sere.

– Man nelabai aišku, kodėl mūsų nežinomam šeimininkui prireikė mus čionai surinkti. Manau, kad tas žmogus, kas jis bebūtų, negali būti laikomas normaliu tikrąja to žodžio prasme. Dar daugiau – jis man atrodo pavojingas. Esu tos nuomonės, kad būtų geriau, jei išvyktume iš šios salos kaip galima greičiau. Siūlyčiau dar šį vakarą.

– Prašau man atleisti, sere, – nutraukė jį Rodžersas, – tačiau saloje nėra valties.

– Nė vienos?

– Nė vienos, sere.

– Tai kaip jūs susisiekiate su krantu?

– Kiekvieną rytą čionai atplaukia Fredas Narakotas. Jis atveža duonos, pieno, paštą ir priima užsakymus.

– Tokiu atveju man atrodo būsiant geriausia, jei mes išvyksime ryt rytą, kai tik atplauks Narakotas, – pasiūlė teisėjas.

Visi sutiko, išskyrus Antonį Marstoną.

– Tai truputį nesportiška – imti ir paspukti, tiesa? – pasakė jis. – Reikia įminti šią paslaptį prieš paliekant salą. Juk visa tai primena detektyvą. Pasiutusiai jaudina.

Teisėjas gaižiai šyptelėjo.

– Mano metuose tokios paslaptys jaudina kur kas mažiau.

– Tipiškas surambėjusio teisininko požiūris, – nusišaipė Antonis. – O mane domina nusikaltimai! Už juos ir geriu, – jis ištuštino taurę. Matyt viskis pakliuvo ne į tą gerklę. Antonis užsikosėjo. Jo veidas ištįso ir priplūdo kraujo. Jis ėmė gaudyti orą, paskui nusmuko nuo krėslo ant grindų, o taurė nuriedėjo į šalį.

V

Visi nustėro iš netikėtumo ir spoksojo į išsitiesusį ant grindų kūną.

Daktaras Armstrongas atitokęs puolė prie Marstono ant kelių. Kai po minutės pakilo, visi pamatė suglumusį jo veidą.

– O Dieve, jis nebegyvas! – sumurmėjo Armstrongas užkimusiu iš siaubo balsu.

Svečiai ne iš karto suprato jo žodžius. Miręs? Nebegyvas? Tas sveikata trykštantis jaunas Šiaurės dievaitis? Ir tik per akimirksnį? Ne, sveikas sveikutėlis vaikinas negali taip imti ir numirti, paspringęs viskiu su soda...

Jie negalėjo tuo patikėti.

Daktaras Armstrongas apžiūrėjo numirėlio veidą, apuostė mėlynas agonijos iškreiptas lūpas. Pakėlė taurę, iš kurios gėrė Marstonas.

– Jis nebegyvas? – paklausė generolas Makarturas. Jūs norite pasakyti, kad šis vaikinas paspringo ir nuo to mirė?

– Paspringo? – perklausė gydytojas. – Galite vadinti tai kaip norite. Šiaip ar taip, jis uždusо.

Armstrongas apuostė taurę, palietė pirštu liekanas

jos dugne, atsargiai lyžtelėjo piršto galiuką. Jo veidas persimainė.

– Niekada nemaniau, kad žmogus gali numirti, paspringęs viskio gurkšniu, – tarė generolas Makarturas.

– Visi mes Dievo valioje, – pamokomu tonu aiškiai ištarė Emilė Brent.

Daktaras Armstrongas pakilo nuo grindų.

– Ne, žmogus negali numirti, paspringęs gurkšniu, – piktai pasakė jis. – Marstono mirties negalima laikyti natūralia.

– Vadinasi, į viskį... buvo kažko primaišyta? – vos girdimai sušnabždėjo Vera.

Armstrongas linktelėjo.

– Taip. Tiksliai pasakyti negaliu, bet atrodo, kad buvo įdėta kurio nors cianido. Aš nepajutau ypatingo cianido rūgšties kvapo, todėl greičiausiai tai bus kalio cianidas. Jis veikia žaibiškai.

– Nuodai buvo taurėje? – dygiai pasidomėjo teisėjas.

– Taip.

Daktaras priėjo prie staliuko, ant kurio buvo išdėlioti gėrimai. Atkimšo viskio butelį, pauostė, truputį paragavo. Paskui paragavo ir sodos vandens. Papurtė galvą.

– Čia nieko nėra.

– Vadinasi, jūs manot, kad nuodų į taurę įsipylė *jis pats*? – paklausė Lombardas.

Armstrongas linktelėjo, nors iš jo veido buvo matyti, kad jis gerokai abejoja.

– Atrodytų, kad taip.

– Manote, kad tai savižudybė? – paklausė Bloras. – Keista.

Vera susimąsčiusi lėtai pasakė:

– Niekad nebūčiau pamaniusi, kad jis galėtų pakelti prieš save ranką. Jis atrodė toks optimistas, taip džiaugėsi savimi... Kai jis automobiliu leidosi nuo tos kalvos,

atrodė panašus į ... *o, net negaliu pasakyti, į ką*!

Tačiau visi suprato, ką ji norėjo pasakyti. Jaunas, gražus vyras Antonis Marstonas prieš jų akis tada iškilo kaip nemirtingasis! O dabar ant grindų suriestas tįsojo jo lavonas.

– Ar be savižudybės, yra dar kokia kita versija? – paklausė daktaras Armstrongas.

Visi lėtai papurtė galvas. Ne, jokio kito paaiškinimo jie negalėjo surasti. Juk jie matė, kaip Antonis Marstonas priėjo prie staliuko ir pats prisipylė taurę. Ir jeigu taurėje buvo nuodų, jų turėjo prisipilti taip pat pats Marstonas – tai buvo akivaizdu. Ir vis dėlto: kam jam prireikė nusižudyti?

– Kažkas čia ne taip, daktare, – susimąstęs pasakė Bloras. – Marstonas visai nebuvo panašus į savižudį.

– Visiškai su jumis sutinku, – atsakė Armstrongas.

2.

Tuo svarstymai ir baigėsi. Ir ką gi dar buvo galima pasakyti?

Armstrongas ir Lombardas nunešė Antonio Marstono kūną į jo miegamąjį ir uždengė paklode.

Kai jie sugrįžo, svečiai, susimetę į krūvelę, išgąstingai tylėjo, o kai kurie ir drebėjo, nors naktis buvo šilta.

– Laikas miegoti. Jau vėlus metas, – tarė Emilė Brent.

Jos pasiūlymas nuskambėjo pačiu laiku – jau buvo po dvyliktos. Tačiau niekas nepajudėjo iš vietos. Atrodė, kad kiekvienas bijo likti vienas.

– Tikrai mums reikia pamiegoti, – ištarė teisėjas.

– Bet aš dar nesutvarkiau virtuvės, – sumišo Rodžersas.

– Sutvarkysit iš ryto, – atžariai metė Lombardas.

Armstrongas paklausė tarno:

– Ar jūsų žmona jaučiasi geriau?

– Tuoj nueisiu ir pasižiūrėsiu, sere.

Po poros minučių Rodžersas sugrįžo.

– Miega kaip užmušta.

– Na ir gerai, – pasakė daktaras. – Nežadinkite jos.

– Gerai, sere. Truputėlį aptvarkysiu virtuvę, patikrinsiu, ar viskas užrakinta, ir eisiu gulti. – Ir Rodžersas išėjo į virtuvę.

Svečiai lėtai, nenoromis patraukė laiptų link.

Jei tai būtų buvęs senas namas su girgždančiomis grindimis, tamsiais užkaboriais ir niūriais apmušalais, svečių baimė būtų visai suprantama. Bet čia, itin šiuolaikiškame pastate, kur nėra jokių tamsių pakampių, po apmušalais paslėptų durų, kur viskas nauja, net žvilga, kambariai nutvieksti elektros šviesos!.. Čia nepasislėpsi! Čia nėra nieko paslaptingo! Nė kvapo nėra...

Bet tai jiems ir kėlė didžiausią siaubą...

Antrojo aukšto aikštelėje svečiai vieni kitiems palinkėjo labos nakties ir išsivaikščiojo po savo kambarius. Kiekvienas, paskui save užvėręs miegamojo duris, automatiškai, nė pats to nepastebėjęs, jas užrakino.

3.

Savo jaukiame, šviesiame miegamajame teisėjas Vorgreivas ruošėsi miegui. Nusirenginėdamas jis mąstė apie Edvardą Setoną. Teisėjas gerai jį atsiminė. Jo plaukai, žydros akys, nuoširdus žvilgsnis prisiekusiesiems darė didelį įspūdį.

Karališkasis prokuroras Ljuelinas neturėjo saiko jausmo. Jis gerokai persistengė, trokšdamas kuo daugiau įrodyti.

O gynėjas Metjuzas, atvirkščiai – sužibėjo. Jis sumaniai pateikdavo kaltinamajam palankius faktus, per kryžminę apklausą gudriai pagąsdindavo liudininkus, stengėsi juos suklaidinti. Meistriškai paruošė savo kliento kalbą.

Ir pats Setonas per kryžminę apklausą laikėsi šauniai. Nesijaudino, nesiteisino, sugebėjo patraukti savo pusėn prisiekusiuosius. Metjuzas jau manė, kad išteisinimas garantuotas.

Teisėjas rūpestingai prisuko laikrodį ir pasidėjo jį prie lovos.

Tą teismo posėdį jis prisiminė taip aiškiai, lyg tai būtų įvykę tik vakar. Jis sėdėjo ir klausėsi parodymų, kai ką pasižymėdavo, įvertindavo kiekvieną faktą ir po trupinėlį kaupė įkalčius prieš kaltinamąjį. Taip, tokių gerų procesų retai kada pasitaiko! Metjuzo baigiamoji kalba buvo tikrai puiki. Po jo kalbėjusiam prokurorui Ljuelinui nepavyko išsklaidyti to gero įspūdžio, kurį prisiekusiesiems paliko advokato žodžiai.

Tada atėjo metas ir jam tarti baigiamąjį žodį...

Teisėjas atsargiai išsiėmė dirbtinius dantis ir įsidėjo juos į vandens stiklinę. Surauktos lūpos sukrito, ir dabar jo veidas įgavo plėšraus žvėries išraišką.

Teisėjas sumerkė apdribusius vokus ir nusišypsojo.

Gerai jis užkirto tada tam Setonui! Nepavyko išvengti atpildo!

Tyliai traškėdamas reumato susuktais sąnariais, teisėjas įsiropštė lovon ir išjungė šviesą.

4.

Apačioje, valgomajame, Rodžersas nustebęs žvelgė į porcelianines figūrėles.

– Stebuklai, ir tiek! – sumurmėjo sau po nosim. – Galėčiau lažintis, kad jų buvo dešimt.

5.

Generolas Makarturas vartėsi nuo vieno šono ant kito.

Jis niekaip negalėjo užmigti. Tamsoje vis iškildavo Arturo Ričmondo veidas.

Arturas jam patiko, jis net prisirišo prie jo. Ir džiaugėsi, kad tas vaikinas patiko ir Leslei. Leslė buvo kaprizinga. Kiek puikių vaikinų jis pasikviesdavo į svečius, o ji nesutikdavo jų priimti, sakydama, kad jie buki. „Buki!“ – ir ką tu jai...

Tik Arturas Ričmondas neatrodė jai bukas. Jis jai patiko iš pirmo žvilgsnio. Abudu gyvai kalbėdavosi apie teatrą, muziką, dailę. Leslė iš jo pasišaipydavo, abudu juokdavosi, o kartais ji puldavo jį erzinti. Generolas Makarturas buvo laimingas, jog jo žmona taip motiniškai rūpinasi jaunuoliu...

Motiniškai! Kokiu idiotu reikia būti, kad užmirštum, jog Ričmondui tuomet buvo dvidešimt aštuoneri, o Leslė – tik metais už jį vyresnė!

Jis mylėjo Leslę. Ir dabar jis matė ją kaip gyvą: apvalus veidas su aštriu smakriuku, spindinčios tamsiai pilkos akys, kaštoninės garbanos. Jis taip mylėjo ir taip ja tikėjo!

Ten, Prancūzijoje, to pragaro metu jis vis galvojo apie ją, išsiimdavo iš kišenės jos nuotrauką ir ilgai žiūrėdavo. Bet vieną dieną jis viską sužinojo... Tai įvyko taip pat, kaip dažnai rašoma knygose – supainiojo vokus. Ji rašė abiem, tačiau neapsižiūrėjusi įdėjo Ričmondui skirtą laišką į vyrui adresuotą voką. Net ir šiandien, po šitiek metų, jam skaudu tai prisiminti. Dieve, kaip jis tuomet kentėjo...

Jie buvo jau seniai suartėję. Tas laiškas nepaliko jokių abejonių. Savaitgalio išvykos už miesto! Paskutinės Ričmondo atostogos...

Leslė – Leslė ir Arturas! Velniai rautų tą niekšą! Tą klastingą jo šypseną, pabrėžtiną mandagumą: „Taip, sere. Klausau, sere!“ Apgavikas ir melagis! Pasakyta – negeisk moters artimo savo!..

Jam ėmė bręsti žiauraus keršto troškimas.

Stengėsi niekuo neišsiduoti, būti toks, kaip ir anksčiau. Net su Ričmondu elgėsi taip, lyg nieko nežinotų.

Ar tai jam pavyko? Atrodo, kad taip. Ričmondas nieko neįtarė. Fronte į pykčio priepuolius niekas per daug nekreipė dėmesio, visų nervai buvo ištampyti kaip reikiant. Vien tik jaunasis Armitidžas sykį ar du pasižiūrėjo į jį keistu žvilgsniu. Vaikėzas, bet galvą turėjo. Armitidžas greičiausiai tą pačią dieną viską suprato.

Jis šaltakraujiškai pasiuntė Ričmondą į mirtį. Tik per stebuklą tasai galėjo gyvas grįžti iš žvalgybos. Bet stebuklas neįvyko. Taip, jis pasiuntė Ričmondą myriop ir visai dėl to nesigailėjo. Tuo metu tai buvo paprasčiausias dalykas. Klaidų kare per akis, be jokios būtinybės karininkai buvo siunčiami į tikrą mirtį. Visi pasimetę. Panika. Galbūt vėliau ir kalbėjo: „Tas senis Makarturas pametė galvą, prikrėtė kvailysčių, paaukojo pačius geriausius žmones.“ Bet kas iš to?

Bet tą vaikėzą Armitidžą buvo ne taip paprasta apmauti. Jis pradėjo įžūliai spoksoti į savo viršininką. Turbūt iš tiesų žinojo, kad Ričmondas buvo pasiųstas į tikrą mirtį. (Įdomu, ar vėliau, kai karas baigėsi, pliurpė Armitidžas apie tai kam nors, ar ne?)

Leslė nieko nežinojo. Ji (taip manė Makarturas) apverkė savo meilužį, bet kol vyras sugrįžo į Angliją, aprimo. Jis niekados nėra sau leidęs nė mažiausios užuominos apie jos santykius su Ričmondu. Jie vėl gyveno kaip gyvenę... Tik jis jau nustojo aklai ja tikėjęs. O po trejų ar ketverių metų ji mirė nuo abipusio plaučių uždegimo. Viskas buvo taip seniai... Kiek prabėgo metų – penkiolika, šešiolika?

Jis išėjo į atsargą ir persikėlė gyventi į Devoną. Nusipirko mažą namelį, kaip tik tokį, kokio visuomet norėjo. Graži aplinka, malonūs kaimynai. Medžioklė, žvejyba... Sekmadieniais eidavo į bažnyčią (tik vienintelį sekmadienį per metus praleisdavo – tą, kai būdavo skaitoma apie Dovydą, kuris liepė pasiųsti Uriją ten, kur bus karščiausia kova. Nieko negalėjo su savimi padaryti. Pasijusdavo labai nesmagiai).

Su kaimynais jis sutarė kuo puikiausiai. Iš pradžių. Vėliau pastebėjo, kad žmonės lyg ir šnibždasi už jo nugaros – generolas negalėjo to pakęsti. Į jį ėmė kreivai žiūrėti. Taip, lyg žmones būtų pasiekęs nedarantis jam garbės gandas.

(Armitidžas? O jeigu tas nelaikė liežuvio už dantų?)

Jis ėmė vengti žmonių, tapo atsiskyrėliu. Šlykštu, kai liežuvaujama tau už nugaros.

Bet viskas buvo taip seniai. Leslė liko tolimoje praeityje, Arturas Ričmondas – taip pat. Ir apskritai – kokią reikšmę gali turėti visa ta istorija šiandien? Nors ji pasmerkė jį vienatvei. Makarturas net senų kariuomenės draugų dabar pradėjo vengti. (Jei Armitidžas išplepėjo, ši istorija, be jokių abejonių, pasiekė ir jų ausis.)

O šį vakarą tas balsas dienos švieson ištraukė seniai užmirštą įvykį. Kaip jis elgėsi? Ar nesuvirpėjo veidas? Ar tinkamai išreiškė savo pasipiktinimą ir pasibjaurėjimą? Ar sugebėjo paslėpti sumišimą? Kas žino.

Žinoma, niekas iš svečių nepalaikė šio kaltinimo rimtu. Juk buvo taip pat ir visai idiotiškų. Pavyzdžiui, tą žavią merginą apkaltino paskandinus vaiką! Absurdas. Aišku, kad kažkoks beprotis švaistosi kaltinimais į visas puses. Štai jo seno pažįstamo Tomo Brento iš to paties pulko dukterėčiai Emilei Brent taip pat inkriminuojama žmogžudystė. Įtarti ją nužudžius žmogų! Net ir aklas mato, kokia ji dievobaiminga, nė žingsnio nežengs be Biblijos!

Visa tai mažų mažiausia paika, o atvirai sakant, tikra beprotybė!

Vos tik spėjo atvykti į salą... O kada tai buvo? Taigi tik šiandien per pietus, po velnių! Tik šiandien. Kaip lėtai slenka laikas... Įdomu, kada mes iš čia išvažiuosim? A, juk sakė – rytoj, vos tik atplauks motorlaivis. Keista, bet dabar jam visai nesinorėjo palikti salą... Grįžti į krantą, į savo mažą namelį prie tų pačių rūpesčių, tos pačios

baimės? Pro atvirą miegamojo langą girdėjosi dūžtančių į uolas bangų šniokštimas – gerokai garsesnis nei vakare. Turbūt kyla vėjas.

„Raminanti mūša... Jauki vietelė, – galvojo sau generolas. – Gera gyventi saloje – niekur toliau nenuvažiuosi... Esi tartum pasaulio pakrašty..."

Staiga jis suprato, kad visai nenori iš čia išvykti.

6.

Vera Kleitorn gulėjo atmerktomis akimis ir spoksojo į lubas. Degė šviesa. Ji bijojo tamsos.

„Hugo, Hugo, – mintyse kartojo ji. – Kodėl šią naktį jaučiu, lyg būtumei šalia? Visai visai šalia..."

Kur jis dabar? Nežinau. Ir niekuomet nesužinosiu. Jis pradingo iš mano gyvenimo, pradingo amžinai.

Ir kam vyti šalin mintis apie Hugo? Jis juk šalia. Ne, ji *tyčia* galvos apie jį, viską prisimins.

Kornvalis... Juodos uolos, smulkutis geltonas smėlis. Geraširdė storulė ponia Hamilton... Mažasis Sirilas vis tempia ją už rankos ir zirzia: *„Aš noriu plaukti prie uolos, panele Kleitorn. Panele Kleitorn, noriu prie uolos. Na kodėl, kodėl negalima?"* Ir kiekvieną sykį pakeldama akis ji sutikdavo Hugo žvilgsnį... Vakare, kai Sirilas jau miegojo...

– Ar neišeisite pasivaikščioti, panele Kleitorn?

– Tiesiog nežinau – gal iš tiesų eiti?

Jiedu vaikštinėjo paplūdimiu. Buvo šiltas vakaras, švietė mėnesiena. Ir tada Hugo apkabino ją.

– Myliu tave, myliu tave. Ar žinai, kad myliu tave, Vera?

Taip, ji žinojo. (Arba bent jau manė žinanti.)

– Aš nedrįstu prašyti tavo rankos... Neturiu nė skatiko. Man vos užtenka pragyvenimui. O juk buvo metas, kai ištisus tris mėnesius turėjau šansą praturtėti... Sirilas gimė praslinkus trims mėnesiams po Moriso mirties. Jei būtų gimusi mergaitė...

Jei būtų gimusi mergaitė, turtas būtų atitekęs Hugo. Jis prisipažino, kad buvo labai nusivylęs.

– Aš, žinoma, nelabai to ir tikėjausi. Ir vis dėlto man tai buvo baisus smūgis. Matyt nesu gimęs po laiminga žvaigžde. Bet Sirilas mielas berniukas, ir aš prie jo taip prisirišęs.

Tai buvo tikra teisybė. Hugo iš tiesų mylėjo Sirilą, buvo pasiruošęs ištisomis dienomis žaisti ir visaip linksminti savo sūnėną. Hugo nebuvo kerštingas.

Sirilas buvo silpnutis. Geibus, neištvermingas – kažin ar toks ilgai bebūtų išgyvenęs...

O kas toliau?

– Panele Kleitorn, ar galima plaukti prie uolos? Kodėl man negalima plaukti prie uolos? – nepailsdamas kaulijo Sirilas.

– Per toli, Sirilai.

– Bet, panele Kleitorn, aš noriu, prašau – leiskite...

Vera pašoko iš lovos, pasiėmė nuo tualetinio stalelio tris aspirino tabletes ir jas prarijo.

„Kaip norėčiau, kad nekamuotų nemiga, – pagalvojo ji. – Jei sumanyčiau nusižudyti, išgerčiau didelę veronalio dozę – arba kokių kitų migdomųjų. Tik ne cianido!“

Ji krūptelėjo prisiminusi iškreiptą, kraujo priplūdusį Antonio Marstono veidą.

Kai ji ėjo pro židinį, jos akys netyčia užkliuvo už įrėmintos skaičiuotės.

Dešimt indėniukų susiruošė pietauti,
Paspringo vienas gurkšniu, ir liko devyni.

„Koks siaubas, – pagalvojo ji. Juk šiandien kaip tik taip ir atsitiko!“

Kodėl Antonis Marstonas norėjo numirti? Ne, ji nenori mirti. Jau pati mintis jai bjauri. Mirtis – tai ne jai, tai kitiems...

VI

Daktaras Armstrongas sapnavo...

Operacinėje pragariškas karštis... Kodėl ją taip prikūreno? Jam nuo veido čiurkšlėmis žliaugia prakaitas. Rankos šlapios, sunku tvirtai išlaikyti skalpelį... Kaip puikiai jis išgaląstas! Tokiu lengva papjauti. Žinoma, jis ką tik kažką nužudė...

Aukos kūnas jam nepažįstamas. Ana moteris buvo stambi ir stora, o ši – liesa, sudžiūvusi. Veidas uždengtas. Ką jis turėjo nužudyti? Nepamena. Bet juk *turėtų* prisiminti! Gal pasiklausti seselės? Jinai jį stebi. Ne, negalima jos klausti, ji ir taip kažką įtaria.

Kokia gi pagaliau moteris guli prieš jį ant operacinio stalo? Ir kodėl jos veidas pridengtas? O, jeigu galėtų pažvelgti į tą veidą!

Čia jau geriau: jaunas praktikantas ėmė ir pakėlė skarelę, atidengdamas pacientės veidą.

Na žinoma, juk tai Emilė Brent. Jis turėjo užmušti Emilę Brent. Kaip piktdžiugiškai spindi jos akys! Ir lūpos kruta. Ką ji sako? „Visi mes Dievo valioje“.

O dabar ji juokiasi. Ne, sesele, – prašo jis, – neuždenkite vėl veido, aš turiu jį matyti, kai duosime jai nar-

kozę. Kur eteris? Turėjau jo atsinešti. Kur nukišot jį, sesele? Château Neuf du Pape*?.. Gerai, irgi tinka. Atitraukite skarelę, panele!

Ak, taip ir žinojau – tai Antonis Marstonas! Jo veidas perkreiptas, raudonas. Bet jis nėra miręs, jis šiepia dantis. Tikrai, jis kvatojasi – kvatojasi taip, kad net dreba operacinis stalas. Atsargiau, bičiuli, atsargiau. Sesele, laikykit jį!

Ir tada daktaras Armstrongas pabudo. Buvo rytas, saulės spinduliai liejosi į kambarį. Kažkas pasilenkęs prie jo purtė už peties. Rodžersas. Baltas kaip popierius Rodžersas kartojo:

– Daktare, daktare!

Armstrongas visiškai išsibudino ir atsisėdo.

– Kas atsitiko? – piktai paklausė jis.

– Mano žmona, daktare, jai kažkas negerai. Aš niekaip negaliu jos pažadinti. O Dieve! Niekaip neprabunda. Ir... ir atrodo labai negražiai...

Armstrongas bematant iššoko iš lovos, apsisiautė chalatu ir nuskubėjo Rodžersui iš paskos.

Jis pasilenkė prie patalo. Moteris ramiai gulėjo ant šono. Daktaras pakėlė šaltą ranką, kilstelėjo voką. Netrukus jis atsitiesė ir pasitraukė nuo lovos.

– Nejau ji... ji... – sušnibždėjo perdžiūvusiomis lūpomis Rodžersas.

Armstrongas linktelėjo galvą:

– Deja, jau viskas.

Jis susimąstęs pažvelgė į tarną. Paskui jo žvilgsnis nuklydo į naktinį staliuką, praustuvą ir vėl sustojo prie gulinčios moters.

– Ar tai... Ar tai širdis, daktare? – užsikirsdamas pralemeno Rodžersas.

Daktaras Armstrongas minutėlę patylėjo ir po to paklausė:

---

* prancūzų k. Château Neuf du Pape – prancūziško vyno rūšis

– Ar jūsų žmona niekuo nesiskundė?

– Ją kamavo reumatas, sere, – pratarė Rodžersas.

– Kas pastaruoju metu ją gydė?

– Gydė? – išvertė akis tarnas. – Tiesiog negaliu prisiminti, kada kuris iš mūsų buvo pas daktarą, sere.

– Gal žinote, ar ji nesiskundė širdimi?

– Ne, niekados.

– Paprastai ji gerai miegodavo? – pasiteiravo Armstrongas.

Rodžersas nusuko akis. Jis nejučiomis pradėjo gniaužyti rankas.

– Ne, miegojo ji nelabai gerai, – sumurmėjo jis.

– Ar jinai vartojo migdomuosius? – griežtai paklausė Armstrongas.

– Migdomuosius? – nustebęs pažvelgė į jį Rodžersas. – Kad galėtų užmigti? Negalėčiau pasakyti. Nors greičiausiai ne, negerdavo.

Armstrongas priėjo prie tualetinio staliuko. Ant jo buvo keletas buteliukų – plaukų losjonas, levandų vanduo, vidurius laisvinantys vaistai, glicerinas, dantų pasta, eliksyras...

Rodžersas padėjo jam atidarinėdamas stalčius. Paskui jie perkratė komodą. Tačiau jokių migdomųjų nesurado.

– Vakar vakare ji gėrė tik tai, ką jūs jai davėte, daktare, – pasakė Rodžersas.

2.

Kai devintą valandą, kviesdamas pusryčių, sugaudė gongas, svečiai jau seniai buvo ant kojų ir laukė, kas bus toliau. Generolas Makarturas ir teisėjas vaikštinėjo po aikštelę, persimesdami vienu kitu žodžiu apie politinę situaciją. Vera Kleitorn su Filipu Lombardu užkopė ant uolos už namo. Ten jie aptiko Viljamą Henrį Blorą, besižvalgantį kranto pusėn.

– Žvalgiausi, ar nepamatysiu motorlaivio, – tarė jis, – bet kol kas – tuščia.

– Devonas – miegalių kraštas. Čia neįprasta anksti keltis, – šyptelėjo Vera.

Filipas Lombardas, nusigręžęs nuo jų, žiūrėjo į jūrą.

– Kaip jums patinka oras? – paklausė jis.

Bloras pažvelgė į dangų.

– Lyg ir nieko.

Lombardas švilptelėjo.

– Pamatysit, vakare pakils vėjas.

– Nejaugi bus audra? – paklausė Bloras.

Iš apačios atsklido gongo gaudesys.

– Kviečia pusryčių, – tarė Filipas Lombardas. – Tikrai pačiu laiku.

Atsargiai leisdamasis žemyn, Bloras dėstė savo mintis Lombardui:

– Žinote, Lombardai, niekaip negaliu suprasti, kodėl tas vaikinas šitaip pasielgė. Visą naktį laužiau galvą.

Vera ėjo pirmoji. Lombardas leidosi paskutinis.

– Gal žinote kokį kitą paaiškinimą? – paklausė jis.

– Norėčiau gauti įrodymų. Iš pradžių – bent jau tokio poelgio motyvų. Ko jau ko, bet pinigų jam nestigo.

Iš valgomojo jų pasitikti išėjo Emilė Brent.

– Ar jau atplaukia valtis? – paklausė ji susirūpinusi.

– Dar ne, – atsakė Vera.

Jie nuėjo prie stalo. Ant indaujos padėtas didelis dubuo kiaušinienės su kumpiu skleidė gardų kvapą, ten pat garavo arbatinukas ir kavinukas. Rodžersas palaikė duris, praleido juos ir įėjęs pats jas uždarė.

– Jis šiandien labai prastai atrodo, – pasakė Emilė Brent.

Daktaras Armstrongas, stovintis prie lango, kostelėjo.

– Šįryt turime būti atlaidūs, – tarė jis. – Rodžersas šiandien privalėjo paruošti pusryčius pats vienas. Ponia Rodžers...e... neturėjo galimybių jam padėti.

– O kas gi jai nutiko? – nepatenkinta paklausė panelė Brent.

– Sėskim prie stalo, – apsimetė neišgirdęs klausimo Armstrongas. – Kiaušinienė atšals. Kai pavalgysim, norėčiau su jumis šį tą aptarti.

Svečiai ėmė pusryčiauti. Prisikrovė lėkštes, įsipylė kas kavos, kas arbatos. Visiems pritariant buvo nuspręsta prie stalo nekalbėti apie tai, kas dedasi saloje. Jie aptarinėjo paskutines naujienas, žinias iš užsienio, sporto įvykius, paskutinį Loch Neso pabaisos pasirodymą. O kai lėkštės ištuštėjo, daktaras Armstrongas atsilošė, reikšmingai atsikrenkštė ir prabilo:

– Aš maniau, kad geriau iš pradžių papusryčiauti, o tik paskui pranešti jums liūdną naujieną: naktį mirė ponia Rodžers.

Pasigirdo nuostabos ir pasibaisėjimo šūksniai.

– Koks siaubas! – suaimanavo Vera. – Jau antra mirtis saloje!

Teisėjas Vorgreivas prisimerkė ir prabilo aiškiai tardamas žodžius:

– Hm, tikrai įdomu... O kokia mirties priežastis?

Armstrongas gūžtelėjo pečiais.

– Sunku taip staiga pasakyti.

– Turbūt prireiks skrodimo?

– Žinoma, be jo aš negalėsiu išduoti mirties liudijimo. Juk aš nežinau, kokiomis ligomis ji sirgo.

– Ji atrodė labai įbauginta, – pasakė Vera. – Be to, vakar vakare buvo labai sukrėsta. Galbūt neišlaikė širdis?

– Širdis iš tiesų neišlaikė, – atkirto daktaras Armstrongas, – bet svarbu sužinoti, dėl kokios priežasties.

– Sąžinė, – tarė panelė Brent, ir visi nustėro.

– Ką jūs norite tuo pasakyti, panele Brent? – kreipėsi į ją Armstrongas.

– Juk visi girdėjote, – pasakė ji ir vėl kietai sučiaupė lūpas. – Ją apkaltino tuo, kad ji su savo vyru nužudė seną ledi, savo šeimininkę.

– Ir jūs manote...

– Kad tai yra tiesa, – pabaigė panelė Brent. – Jūs visi matėte, kaip ji atrodė vakar vakare. Ji mirtinai persigando ir nualpo. Piktadarybė iškilo aikštėn, ir ji to neatlaikė. Ji tikrai mirė iš baimės.

Daktaras Armstrongas abejodamas palingavo galvą.

– Visai panašu į tiesą, – tarė jis. – Bet negaliu imti tai už gryną pinigą, kol nežinau, kuo ši moteris sirgo. Jeigu jos širdis buvo silpna...

– Veikiau tai Dievo bausmė, – šaltai nukirto Emilė Brent.

Šie žodžiai visus prislėgė.

– To jau per daug, panele Brent, – papriekaištavo jai Bloras.

Senmergė pažvelgė į jį žaižaruojančiomis akimis ir kilstelėjo smakrą.

– Gal jūs ir netikite, kad nusidėjėlį gali ištikti Viešpaties rūstybė, bet aš tikiu.

Teisėjas paglostė sau smakrą.

– Mano brangioji ledi, – tyliai pašaipiu tonu prabilo Vorgreivas, – remdamasis savo patirtimi, galiu pasakyti, kad Apvaizda palieka mums, mirtingiesiems, bausti piktadarius, nors dažnai šį darbą stabdo daugybė kliūčių. Bet kito kelio nėra.

Emilė Brent tik patraukė pečiais.

– O ką ji valgė ir gėrė vakar vakare, prieš eidama gulti? – suraukęs antakius paklausė Bloras.

– Nieko, – atsakė Armstrongas.

– Visai visai nieko? Nė arbatos puodelio? Vandens gurkšnio? Kertu lažybų, kad bent arbatos ji tikrai išgėrė. Tokie žmonės be jos neapsieina.

– Rodžersas tvirtina, kad ji nei valgė, nei gėrė.

– Cha! Jis gali sakyti, ką tik nori, – vyptelėjo Bloras. Jo žodžiai nuskambėjo taip dviprasmiškai, kad daktaras net dėbtelėjo į jį.

– Vadinasi, jūs įtariate jį? – pasidomėjo Lombardas.

– Kodėl gi ne? – piktai atšovė Bloras. – Vakar visi girdėjom tą kaltinamąjį aktą. Gali būti, jog tai tik pamišėlio kliedesiai. O jeigu ne? Įsivaizduokime, kad tai tiesa. Tarkim, kad Rodžersas su savo antrąja puse nužudė tą senučiukę. Kaip tuomet viskas atrodytų? Jie jau jautėsi saugūs, džiaugėsi, kad viskas taip gerai pavyko, ir staiga...

Vera jį nutraukė.

– Ne. Man atrodo, kad ponia Rodžers niekad nesijautė saugi, – tyliai pasakė ji.

Bloras priekaištingai pasižiūrėjo į Verą. „Jūs, moterys, niekad neiškenčiat nekalbėjusios“, – tartum sakė jo žvilgsnis.

– Gal ir taip, – toliau kalbėjo jis. – Bet jie vis dėlto galvojo, kad nieko rimto jiems negresia. Ir staiga vakar vakare kažkoks niekam nežinomas pusprotis ima ir viską iškloja. Kaip tuomet? Ponios Rodžers nervai nebeišlaiko. Pamenate, kaip vyras apie ją tupinėjo, kai ji ėmė atgauti sąmonę? Visai ne todėl, kad Rodžersui taip rūpi žmonos sveikata! O ne! Paprasčiausiai jam padai svilo. Mirtinai bijojo, kad tik ji neprasitartų! Štai kaip viskas buvo. Jie nužudė žmogų ir liko nenubausti. Bet jeigu kas imtųsi knistis jų praeityje, kaip tuomet? Statau dešimt prieš vieną, kad moteris palūžtų. Jai neužtektų jėgų viską neigti ir meluoti. Savo vyrui ji būtų amžinas pavojus – štai kas svarbiausia! Dėl savęs jis ramus. Meluos sveikas nors ir iki Paskutinio teismo, bet jis nėra tikras dėl savo žmonos. Jeigu ji praskystų, tai ir jam galas. Todėl jis kažko įberia į ponios Rodžers arbatą ir šitaip lieka tikras, jog ji nutils visiems laikams.

– Prie jos lovos nebuvo tuščio puodelio, – lėtai ištarė Armstrongas. – Ten apskritai nieko nebuvo, aš tikrinau.

– Kur gi bus! – vyptelėjo Bloras. – Kai tik ji išgėrė,

jis tuoj pat pasiėmė puodelį su lėkštute ir kruopščiai juos išplovė.

Įsivyravo tyla. Generolas Makarturas susimąstęs pratarė:

– Galbūt viskas taip ir buvo, kaip jūs sakote, bet aš niekaip negaliu įsivaizduoti, kad vyras galėtų nunuodyti savo žmoną.

Bloras sukikeno:

– Kai tau gresia kilpa, sentimentų nebelieka.

Ir vėl įsivyravo tyla. Staiga prasivėrė durys ir įėjo Rodžersas.

– Ar galėčiau kuo patarnauti? – paklausė jis, pasižiūrėdamas į kiekvieną.

Krėsle subruzdo teisėjas Vorgreivas.

– Kada paprastai atplaukia motorlaivis? – paklausė jis.

– Tarp septintos ir aštuntos, sere. Kartais truputėlį po aštuonių. Neįsivaizduoju, kur prapuolė Narakotas. Jei būtų susirgęs, atsiųstų brolį.

– Kiek dabar valandų? – pasiteiravo Filipas Lombardas.

– Be dešimties minučių dešimt, sere.

Lombardas suraukė kaktą ir palingavo galvą.

Rodžersas vis dar lūkuriavo.

– Noriu pareikšti užuojautą dėl jūsų žmonos mirties, Rodžersai, – staiga tarė generolas Makarturas. – Daktaras ką tik mums pranešė šią skaudžią naujieną.

Rodžersas nulenkė galvą.

– Dėkoju jums, sere.

Paėmė tuščią dubenį ir išėjo.

Valgomajame vėl įsivyravo tyla.

3.

Terasoje priešais namą Filipas Lombardas pratarė:

– Tai štai, dėl to motorlaivio...

Bloras pažvelgė į jį ir pritardamas linktelėjo.

– Žinau, apie ką jūs galvojate, pone Lombardai, – tarė jis. – Aš irgi savęs to paties klausiau. Motorlaivis turėjo čia atplaukti prieš geras dvi valandas. Bet neatplaukė. Kodėl?

– Radot atsakymą? – paklausė Lombardas.

– Tai *ne atsitiktinumas* – štai ką aš jums pasakysiu. Čia kur kas rimtesni dalykai.

– Jūs manote, kad motorlaivis neatplauks? – prisimerkė Lombardas.

– Žinoma, kad ne, – pasigirdo už jo nugaros suirzęs balsas.

Bloras truputį pasuko savo galingus pečius ir susidomėjęs pažvelgė į kalbėjusįjį:

– Jūs irgi taip manote, generole?

– Na žinoma, kad jis neatplauks, – tvirtai pasakė generolas Makarturas. – Mes tikimės, jog atvyks motorlaivis ir nuveš mus į krantą. Tačiau taip nebus – toks sumanymas. *Niekas iš mūsų neišvyks iš salos*... Niekas apskritai niekur nebeišvyks... Tai galas, suprantate? Tai galas...

Jis užsikirto ir pridūrė tyliu, pasikeitusiu balsu:

– Čia tokia ramybė, tikra ramybė... Tai galas.

Jis ūmai apsisuko ir nužingsniavo šalin. Apėjo terasą, nusileido stačiu skardžiu prie jūros ir nuėjo į patį salos pakraštį, kur nuo uolos į jūrą ritosi akmenys. Jis ėjo truputį svirduliuodamas, lyg sapne.

– Štai dar vienas išsikraustė iš proto! – tarė Bloras. – Tikriausiai mes visi anksčiau ar vėliau išprotėsim.

– Neatrodo, kad jūs imtumėt ir išprotėtumėt, – tarstelėjo Lombardas.

Buvęs inspektorius nusijuokė.

– Tikrai, bus nelengva išvesti mane iš proto. – Ir sausai pasakė:

– Bet nemanau, kad ir jums, ponai Lombardai, šitai grėstų.

– Dėkui už rūpestį, tačiau dabar jaučiuosi visiškai sveikas.

4.

Daktaras Armstrongas išėjo į terasą ir, susimąstęs, sustojo. Į kairę nuo jo stovėjo Bloras ir Lombardas, dešinėje, nunarinęs galvą, vaikštinėjo Vorgreivas. Kiek pasvarstęs, Armstrongas nutarė prisidėti prie teisėjo.

Tačiau iš namo prie jo atskubėjo Rodžersas.

– Ar galėčiau su jumis pasikalbėti, sere? Tai labai svarbu.

Armstrongas atsigręžė ir apstulbo: tarno veidas virpėjo, atrodė net pažaliavęs. Rankos drebėjo. Vos prieš kelias minutes Rodžersas atrodė santūrumo įsikūnijimas. Kontrastas buvo toks didelis, kad Armstrongas net nutirpo.

– Labai prašau, sere, man labai reikia pasikalbėti su jumis akis į akį. Viduje.

Daktaras apsisuko ir kartu su apkvaitusiu tarnu nuėjo namo link.

– Kas nutiko, žmogau? – paklausė Armstrongas. – Nurimkite.

– Čionai, sere, eime čionai.

Jis pravėrė valgomojo duris, praleido daktarą į priekį, įėjo pats ir jas uždarė.

– Na, kas nutiko? – pasiteiravo Armstrongas.

Rodžerso Adomo obuolys slankiojo aukštyn ir žemyn. Atrodė, kad jis kažko niekaip negali nuryti.

– Čia dedasi visai nesuprantami dalykai, sere, – galiausiai ryžosi tarnas.

– Kokie dalykai? – griežtai paklausė Armstrongas.

– Galbūt pamanysite, kad išsikrausčiau iš proto, sere. Gal pasakysit, kad tai niekai. Tačiau tai turi būti paaiškinta. To reikalauja sveikas protas.

– Kas turi būti paaiškinta? Liaukitės kalbėjęs mįslėmis.

Rodžersas vėl ėmė ryti seiles.

– Tos figūrėlės, sere. Kurios stovi vidury stalo. Tie porcelianiniai indėniukai. Jų buvo dešimt – galiu prisiekti.

– Taip, dešimt, – sutiko Armstrongas. – Vakar per pietus buvom juos suskaičiavę.

Rodžersas priėjo arčiau.

– Čia ir yra visas keblumas, sere. Vakar naktį, kai tvarkiau stalą, jų buvo jau devyni. Aš nustebau – ir viskas. Bet šįryt, šįryt, sere! Kai dengiau stalą pusryčiams, į statulėles net nepažiūrėjau – ne jos man tada rūpėjo. Bet dabar, kai pradėjau tvarkyti indus... Pažvelkite pats, jeigu manimi netikite. Sere, jų liko aštuoni. Tik aštuoni! Kaip tai paaiškinti? *Tik aštuoni...*

VII

Po pusryčių Emilė Brent pasiūlė Verai Kleitorn užkopti į uolos viršūnę ir pasidairyti, ar neatplaukia motorlaivis. Vera sutiko.

Vėjas smarkėjo. Jūroje ėmė rodytis mažos baltos bangų keteros. Aplink nesimatė nė vienos žvejų valties – niekas neišplaukė jūron. Nebuvo matyti nė Stiklheveno, tik virš jo pakibusi kalva. Patį kaimą užstojo iš jūros kyšanti rausva uola.

– Jūrininkas, kuris mus vakar čionai atvežė, paliko man labai gerą įspūdį, – tarė Emilė Brent. – Iš tiesų keista, kad šįryt jis taip vėluoja.

Vera neatsakė. Ji grūmėsi su ja apėmusiu nerimu. „Būk šaltakraujiška, – kartojo pati sau, – būk tokia, kaip visada. Visuomet tavo nervai buvo stiprūs."

O garsiai ji netrukus tarė:

– Tikrai norėčiau, kad motorlaivis greičiau atplauktų. Taip noriu išvykti iš čia.

– Ne jūs viena, – tarstelėjo panelė Brent.

– Viskas taip netikėta... ir beprasmiška, – pasakė Vera.

– Aš esu savimi labai nepatenkinta, kad taip lengvai leidausi apgaunama, – karštai prisipažino panelė

Brent. – Tikrai absurdiškas laiškas, kai geriau pagalvoji. Bet tuomet man nekilo jokių abejonių.

– Na žinoma, – mechaniškai sutiko Vera.

– Mes dažnai linkę viską imti už tikrą pinigą, – dėstė Emilė Brent.

Vera giliai atsiduso.

– Ar jūs iš tikro manote... kad tai tiesa, ką pasakėte per pusryčius? – paklausė ji.

– Kalbėkite aiškiau, brangute. Ką konkrečiai turite omenyje?

– Ar jūs tikrai tikitė, kad Rodžersas ir jo žmona numarino tą senutę? – tyliai ištarė Vera.

Panelė Brent įdėmiai pažvelgė į jūrą.

– Aš tai tuo neabejoju, – atsakė ji. – O jūs?

– Nežinau ką ir bemanyti.

– Negali būti jokių abejonių. Pamenate, kaip ji tuoj pat nualpo, o vyras išmetė padėklą. Ir piktinosi nenatūraliai. Bijau, kad jie iš tiesų ją nužudė.

– O atrodė, kad savo šešėlio bijo, – tarė Vera. – Dar niekada nesu mačiusi šitaip įbaugintos moters... Turbūt ją visą laiką kankino sąžinė...

– Kai buvau maža, mano kambaryje kabojo lentelė: „Saugokis, nes nuodėmės visur eis paskui tave“. Čia kaip tik taip ir nutiko, – pasakė panelė Brent.

– Bet, panele Brent, kaip tada... kaip tada... – pašoko Vera.

– Kas tada, brangute?

– Kaip tada kiti? Kaip *kiti*?

– Nelabai suprantu jus.

– Kaip kiti kaltinimai? Juk jie... jie neteisingi? Bet jeigu Rodžersus kaltina teisingai, tai... – ji nuščiuvo, negalėdama surikiuoti minčių.

Iš nuostabos surauktа panelės Brent kakta išsilygino.

– Dabar suprantu, – tarė ji. – Tačiau ponas Lombardas pats prisipažino pražudęs dvidešimt žmonių.

– Bet juk tai čiabuviai, – pasakė Vera.

– Juodi ar balti, bet mūsų broliai! – griežtai pareiškė Emilė Brent.

„Juodieji mūsų broliai, juodieji mūsų broliai... aš tuoj pradėsiu juoktis, – galvojo Vera. – Man tuoj prasidės isterija, aš vos vos laikausi...“

O Emilė Brent susimąsčiusi kalbėjo toliau:

– Žinoma, kiti kaltinimai absurdiški ir išlaužti iš piršto. Sakykim, kad ir teisėjas. Jis tik įvykdė savo pareigą visuomenei. Arba buvusio policininko poelgis. Taip pat ir mano.

– Žinoma, aš negalėjau to pasakyti vakar, kai buvo aptarinėjamos aplinkybės, – pridūrė panelė Brent po trumpos pertraukėlės. – Prie vyrų kalbėti tokiomis temomis nepadoru.

– Kokiomis? – susidomėjo Vera.

Panelė Brent ramiai sau dėstė:

– Pas mane tarnavo Beatričė Teilor. Per vėlai supratau, kas ji per viena. Priimdama ją labai apsirikau. Iš pradžių ji man labai patiko – gerų manierų, švari, darbšti, paslaugi. Savaime aišku, ji tik apsimetinėjo! Iš tiesų tai buvo puolusi mergina be jokios moralės. Bjauru! Supratau tai, kai po kurio laiko pastebėjau, kad ji... kaip ten sakoma – įkliuvo. – Ji nutilo, o maža jos nosis susiraukė. – Tai mane sukrėtė. Jos tėvai, padorūs žmonės, auklėjo ją labai griežtai. Džiaugiuosi, kad jie taip pat nepanoro dovanoti jai tokio nusižengimo.

– Ir kas jai nutiko? – paklausė Vera, įsispitrinusi į panelę Brent.

– Savaime suprantama, aš nenorėjau ilgiau laikyti ją savo namuose. Niekas negali sakyti, kad aš pataikauju ištvirkimui.

– Tai kas jai nutiko? – visai tyliai pakartojo Vera.

– Nors jos sąžinę jau slėgė viena nuodėmė, padarė dar sunkesnę – nusižudė.

– Nusižudė? – sušnibždėjo pasibaisėjusi Vera.

– Taip, ji nusiskandino.

Vera sudrebėjo. Pasižiūrėjo į ramutėlį panelės Brent veidą ir paklausė:

– Kaip jautėtės tada, kai sužinojote apie jos mirtį? Ar nesigailėjote, kad ją išvijote? Nekaltinote savęs?

– Savęs? – išpūtė akis Emilė Brent. – Aš visai neturiu dėl ko savęs kaltinti.

– Bet jei ją privertė... taip pasielgti jūsų žiaurumas? – paklausė Vera.

– Tai jos pasileidimas, jos nuodėmė prie to privedė. Jei būtų elgusis, kaip pridera padorioms merginoms, nieko panašaus jai nebūtų nutikę.

Ji atsisuko į Verą. Panelės Brent akyse nebuvo nė žymės atgailos – ji žvelgė rūsčiai, įsitikinusi savo teisumu. Emilė Brent sėdėjo pačioje Indėno salos viršūnėje, apsikausčiusi nuosavo teisumo šarvais.

Maža senstelėjusi senmergė Verai jau nebeatrodė juokinga.

Ji pasirodė jai baisi.

2.

Daktaras Armstrongas iš svetainės išėjo į terasą. Teisėjas Vorgreivas sėdėjo krėsle ir ramiai žvelgė į jūrą. Dešinėje įsitaisę Bloras ir Lombardas tylėdami rūkė. Kaip ir anksčiau, daktaras sudvejojo. Vertinamu žvilgsniu nužvelgė Vorgreivą. Jis norėjo su kuo nors pasitarti. Nors Armstrongas ir labai vertino puikią teisėjo logiką, tačiau vis nesiryžo. Ponas Vorgreivas – žmogus protingas, bet senas. O šioje situacijoje Armstrongui reikėjo žmogaus, kuris veiktų.

Ir jis apsisprendė.

– Lombardai, ar galima jus minutėlei?

Filipas pašoko.

– Žinoma.

Abudu nusileido pakrantėn. Kai jie paėjėjo atokiau, Armstrongas tarė:

– Man labai reikia jūsų konsultacijos.

Lombardas kilstelėjo antakius.

– Drauguži, bet medicinos aš visai neišmanau.

– Jūs blogai mane supratote. Norėčiau pasitarti apie mūsų padėtį.

– Tai kas kita.

– Jeigu atvirai – ką jūs apie visa tai galvojate? – paklausė Armstrongas.

Lombardas valandėlę susimąstė:

– Yra dėl ko pasukti galvą, ar ne?

– Kaip galėtumėte paaiškinti ponios Rodžers mirtį? Ar sutinkate su Bloro teorija?

Filipas išpūtė dūmų kamuolį.

– Aš visai su juo sutikčiau, jei tai būtų tik vienas toks atvejis.

– Būtent, – lengviau atsiduso Armstrongas. Jis pagalvojo, kad Filipas Lombardas nėra kvailas.

O Lombardas kalbėjo toliau:

– O dėl to spėjimo, kad ponas ir ponia Rodžersai kadaise įvykdė žmogžudystę ir laimingai išsisuko... Manau, kad jie galėjo tai padaryti. Kaip jūs manote? Nunuodijo tą seną ledi?

– Viskas galėjo būti kur kas paprasčiau, – lėtai tarė Armstrongas. – Šį rytą pasiklausiau Rodžerso, kuo sirgo panelė Breidi. Jo atsakymas daug ką paaiškino. Nenoriu leistis į medicinines detales, pasakysiu tik tiek, kad sergant tam tikromis širdies ligomis, vartojamas amilnitritas. Kai prasideda priepuolis, ampulę sulaužo ir duoda pauostyti. Jei ligoniui laiku neduosi šių vaistų, jis gali mirti.

– Kas begali būti papraščiau, – mąsliai pratarė Lombardas, – o tai tikrai kelia pagundą.

Daktaras linktelėjo galvą.

– Nei ieškoti būdų, kaip gauti arseniko ir jo įberti – nereikia nieko daryti! Atvirkščiai, pakanka nieko nedaryti. Rodžersas naktį netgi išėjo ieškoti daktaro. Abu jie buvo įsitikinę, kad niekas ničnieko nesužinos.

– O jei kas ir sužinotų, nieko nesugėbėtų įrodyti, – pridūrė Filipas Lombardas ir paniuro. – Taip, dabar daug kas aiškėja.

– Atsiprašau, kas? – nustebo Armstrongas.

– Aš noriu pasakyti, kad aiškėja, kodėl mus prisiviliojo į Indėno salą, – pasakė Lombardas. – Yra nusikaltimų, už kuriuos sunku patraukti atsakomybėn. Štai kad ir Rodžersų pavyzdys. Arba – senis Vorgreivas, įvykdęs žmogžudystę griežtai pagal įstatymus.

– Ir jūs patikėjote, kad jis nužudė tą Setoną? – paklausė Armstrongas.

Filipas Lombardas nusišypsojo.

– Žinoma tikiu. Vorgreivas nužudė Edvardą Setoną lygiai taip pat, lyg būtų persmeigęs jį stiletu! Bet jis buvo pakankamai protingas, kad tai padarytų, sėdėdamas teisėjo krėsle, užsidėjęs peruką ir apsisiautęs mantija. Taigi, jo niekaip nepatrauksi atsakomybėn įprasta tvarka.

Armstrongo galvoje lyg žaibas švystelėjo mintis: *Žmogžudystė ligoninėje. Žudikas prie operacinio stalo. Saugu kaip namuose.*

Filipas Lombardas pridūrė:

– Štai kodėl prireikė pono Onimo ir Indėno salos!

Armstrongas giliai atsiduso.

– Dabar mes artėjam prie reikalo esmės. Kodėl iš tiesų visus mus surinko čionai?

– O kaip jūs pats manote? – pasiteiravo Filipas Lombardas.

– Grįžkime minutėlei prie tarnaitės mirties, – ūmai pasiūlė Armstrongas. – Kokios čia galėtų būti prielaidos? Pirmoji: ją nužudė Rodžersas, bijodamas, kad ji gali viską išduoti. Antroji: ji pametė galvą ir pati nusprendė atsisveikinti su šiuo pasauliu.

– Kitaip sakant, nusižudė? – patikslino Filipas Lombardas.

– Ką jūs apie tai pasakysit?

– Aš sutikčiau su jumis, jei ne *Marstono mirtis*, – pasakė Lombardas. – Dvi žmogžudystės per dvylika valandų – to jau per daug! O jeigu pasakysite, kad tas jaunas bulius Marstonas – be jokių nervų ir smegenų – nusižudė, nes suvažinėjo porą mažylių, aš tik nusijuoksiu! O be to – kur jis galėjo gauti tų nuodų? Kiek esu girdėjęs, kalio cianidas ne taip jau dažnai nešiojamas liemenės kišenėse. Beje, apie tai geriau galite spręsti jūs, daktare.

– Nė vienas sveiko proto žmogus nesinešios kalio cianido, jei tik jis nesiruošia draskyti širšių lizdo, – pasakė Armstrongas.

– Trumpiau sakant, jeigu jis ne sodininkas mėgėjas ar fermeris? Marstonui tai netinka. Man atrodo, kad kalio cianidą reikia kaip nors paaiškinti. Arba Antonis Marstonas buvo nutaręs atsisveikinti su šiuo pasauliu dar prieš čionai atvažiuodamas – ir todėl iš anksto pasirūpino nuodais, arba...

– Arba? – paskubino Armstrongas.

– Kodėl norite, kad tai pasakyčiau aš? – išsišiepė Lombardas. – Juk atsakymas jau sukasi jums ant liežuvio galo. *Žinoma, Antonį Marstoną nužudė.*

3.

Daktaras Armstrongas atsiduso.

– O ponia Rodžers? – paklausė jis.

– Aš galėčiau patikėti Antonio savižudybe (iš bėdos), jeigu ne ponios Rodžers mirtis, – susimąstęs pratarė Lombardas. – Ir galėčiau patikėti ponios Rodžers savižudybe (kur kas lengviau), jei ne Antonis Marstonas. Galėčiau sau manyti, kad Rodžersas nusprendė pašalinti savo žmoną, jei ne paslaptinga Marstono mirtis. Labiausiai reikia surasti paaiškinimą, kodėl staiga viena po kitos įvyko dvi mirtys.

– Ko gero, aš kai kuo galėčiau jums padėti, – tarė Armstrongas.

Jis atpasakojo Rodžerso žodžius apie dvi pradingusias indėniukų statulėles.

– Taip, indėniukai... – nutęsė Lombardas. – Vakar vakare jų buvo lygiai dešimt. O dabar, sakote, aštuoni?

Armstrongas padeklamavo:

Dešimt indėniukų susiruošė pietauti,
Paspringo vienas gurkšniu, ir liko devyni.

Devyni indėniukai nuėjo pamiegot,
Ryte viens neprabudo – jų liko aštuoni.

Vyrai susižvalgė. Filipas Lombardas vyptelėjo ir nusviedė cigaretę.

– Viskas taip velniškai sutampa, kad tai negali būti tik atsitiktinumas! Antonis Marstonas vakar po pietų miršta užspringęs ar uždusęs, o motušė Rodžers taip stipriai užsnūsta, kad net neprabunda.

– Taigi? – paklausė Armstrongas.

– Taigi, – pakartojo Lombardas, – mes susidūrėm su nauja paslaptimi! Kas už jos slypi? Kas tas ponas Onimas – A.N.Onimas? Tas įsisiautėjęs beprotis?

– O! – su palengvėjimu atsiduso Armstrongas, – matau, kad sutinkate su manimi. Bet ar suprantate, ką tai reiškia? Rodžersas prisiekinėjo, kad saloje, be mūsų visų ir jo žmonos, nieko daugiau nėra.

– Rodžersas apsiriko! O galbūt meluoja.

Armstrongas palingavo galvą.

– Aš taip nemanau. Jis persigandęs. Bijo taip, kad vos nesikrausto iš proto.

Lombardas pritarė linktelėdamas galvą.

– Ir motorlaivis šiandien neatplaukė, – pridūrė jis. – Viskas sutampa. Visur matyti pono Onimo apdairumas. Indėno sala atskiriama nuo kranto iki Onimas baigs savo darbą.

Armstrongas išbalo.

– Ar jūs suprantate, – prabilo jis, – kad tas žmogus – paklaikęs maniakas?

– Ir vis dėlto, vieno dalyko ponas Onimas nenumatė, – tarė Filipas Lombardas, ir jo balse suskambėjo grėsmingos gaidelės.

– Ko būtent?

– Sala nedidelė, ir vien plikos uolos. Mums nebus sunku ją gerai apieškoti ir išvilkti į dienos šviesą tą A.N.Onimą, eskvairą.

– Jis gali būti pavojingas, – perspėjo daktaras Armstrongas.

Filipas Lombardas nusikvatojo.

– Pavojingas? Man vilkas pilkas nebaisus! Tai aš būsiu pavojingas, kai jį užtiksiu! – Jis minutėlę patylėjo ir tarė:

– Ko gero, mums vertėtų pasikviesti talkon ir Blorą. Kai toks reikalas, jis bus ne pro šalį. O moterims geriau nieko nesakyti. Dėl kitų – generolas, atrodo, kvėštelėjęs, o Vorgreivo jėga – logika. Mes trise lengvai susidorosim.

VIII

Prisikalbinti Blorą nebuvo sunku. Jis tuoj pat sutiko su jų išvadomis.

– Tai, ką jūs papasakojote apie porcelianines figūrėles, viską keičia, sere. Čia veikia pamišėlis. Bet ar jums nekilo įtarimas, kad Onimas nusprendė įvykdyti šią operaciją, taip sakant, svetimomis rankomis?

– Kalbėkite aiškiau, bičiuli.

– Man atrodo, kad viskas buvo taip: po vakarykščių kaltinimų jaunasis Marstonas puolė į paniką ir išgėrė nuodų. Rodžersas taip pat labai išsigando ir pasiuntė savo žmoną pas Abraomą – viskas taip, kaip ir planavo tas A.N.O.

Armstrongas papurtė galvą ir priminė apie cianidą.

– Tiesa, buvau apie tai pamiršęs, – sutiko Bloras. – Suprantama, niekas nesinešioja tokių dalykų. Bet kaip nuodai galėjo patekti į jo taurę, sere?

– Aš jau mąsčiau apie tai, – prabilo Lombardas. – Tą vakarą Marstonas gėrė kelis kartus. Tarp priešpaskutinės jo viskio porcijos buvo nemažas tarpas. Per visą laiką jo taurė stovėjo ant kažkokio staliuko – taip, iš tiesų, ant staliuko prie lango. Langas buvo praviras. Kas nors galėjo įberti nuodų pro langą.

– Taip, kad niekas iš mūsų to nepastebėtų, sere? – abejodamas paklausė Bloras.

– Mums tuomet labiau rūpėjo kas kita, – atrėžė Lombardas.

– Jūs teisus, – lėtai ištarė Armstrongas. – Niekas neišvengė kaltinimų. Visi lakstėm po kambarį, blaškėmės, piktinomės, ginčijomės. Manau, kad taip iš tiesų *galėjo* atsitikti...

Bloras gūžtelėjo pečiais.

– Tikrai, taip ir buvo. O dabar, džentelmenai, imkimės darbo. Ar kas nors netyčia nėra pasiėmęs revolverio? Nors to tikriausiai neverta tikėtis.

– Aš turiu, – Lombardas paplojo sau per kišenę.

Bloras išvertė akis.

– Ar nuolat nešiojatės jį su savimi, sere? – paklausė buvęs inspektorius pabrėžtinai nerūpestingai.

– Taip jau įpratęs, – pasakė Lombardas. – Teko patirti ir šilto, ir šalto.

– Aišku, – nutęsė Bloras ir pridūrė:

– Galiu pasakyti tik tiek, kad dabartinis nuotykis bus karštesnis už visus kitus! Jeigu šioje saloje iš tiesų slepiasi maniakas, tai jis jau bus pasirūpinęs ištisu arsenalu, jau nekalbant apie peilius ir durklus.

– Manau, kad čia jūs klystat, Blorai, – kostelėjęs pasakė Armstrongas. – Dauguma tokių maniakų yra ramūs, taikingi ir malonūs žmonės.

– Nuojauta man sako, kad mūsų maniakas – ne iš tokių, – pareiškė Bloras.

2.

Trijulė išsirengė krėsti salą. Tai nebuvo sunku. Šiaurės vakaruose uola statmenai leidosi į jūrą. Saloje nebuvo medžių, žolė, ir ta vos žėlė. Trys vyrai darbavosi kruopščiai ir metodiškai, pradėdavo nuo viršūnės ir šlaitu leisdavosi prie jūros, pakeliui apšniukštinėdami mažiau-

sius uolos plyšelius – gal jie veda į olą. Bet jokių olų nepavyko rasti.

Apžiūrinėdami jūros krantą, jie susidūrė su generolu Makarturu, įsmeigusiu žvilgsnį į tolumą. Jam buvo taip ramu tarp tykštančių į uolas bangų, kad į praėjusius vyrus jis nekreipė jokio dėmesio. Sėdėjo kaip sėdėjęs, spoksodamas į horizontą. Trijulė pasijuto nejaukiai.

„Jam kažkas negerai, – pagalvojo Bloras. – Senis transo būklėje ar dar blogiau."

Jis atsikrenkštė ir pamėgino mandagiai užmegzti pokalbį:

– Puikią vietelę pasirinkote, sere. Čia taip tylu ir ramu...

Generolas susiraukė ir skubiai apsidairė.

– Laiko per mažai, – pasakė jis. – Per mažai laiko ir aš griežtai reikalauju, kad manęs niekas netrukdytų.

– Mes jūsų netrukdysime, sere, – geraširdiškai nuramino jį Bloras. – Vaikštome aplink salą ir tiek. Paprasčiausiai dairomės, ar niekas čia nesislapsto.

Generolas paniuro.

– Jūs nesuprantate, nieko nesuprantate. Malonėkite iš čia pasitraukti.

Bloras pasitraukė. Pasivijęs savo palydovus burbtelėjo:

– Senis kuoktelėjo... Paisto nei šį, nei tą.

– Ką jis pasakė? – pasmalsavo Lombardas.

Bloras gūžtelėjo pečiais.

– Kad neturi laiko. Ir nori, kad jo niekas netrukdytų.

Daktaras Armstrongas suraukė kaktą.

– Įdomu... – sumurmėjo jis.

3.

Salos patikrinimas iš esmės jau buvo baigtas. Trys vyrai stovėjo ant uolos viršūnės ir žiūrėjo kranto pusėn. Nė vieno laivelio! Vėjas smarkėjo.

– Žvejai šiandien neišplaukė į jūrą, – tarė Lombardas. – Artinasi štormas. Velniškai gaila, kad iš čia nematyti kaimelio, galėtume jiems duoti kokį nors signalą.

– Vakare reikės užkurti laužą, – nusprendė Bloras.

– Blogiausia tai, – susiraukė Lombardas, – kad viskas galėjo būti numatyta.

– Kaip tai, sere?

– Iš kur man žinoti? Galėjo pasakyti, kad čia tik pokštai. Atseit išlaipino mus negyvenamoje saloje, todėl į jokius signalus nereikia kreipti dėmesio. Ar kažkas panašaus. Galbūt kaimelyje manoma, kad tai kažkokios lažybos. Žodžiu, sukurpė kokią nors nesąmonę.

– Manote, kad žmonės tuo patikėjo? – suabejojo Bloras.

– Šiaip ar taip, tuo patikėti lengviau, nei tuo, kas čia iš tiesų dedasi! Manote, jei Stiklheveno gyventojams būtų pasakę, jog Indėno sala tol bus izoliuota nuo kranto, kol ponas Onimas – anonimas baigs žudyti savo svečius – tada jie patikėtų?

– Būna akimirkų, kai ir pats tuo netikiu, ir vis dėlto... – sumurmėjo daktaras Armstrongas.

– Ir vis dėlto, – išsišiepė Filipas Lombardas, – kaip pats pripažinote, daktare, būtent taip ir yra!

– Ar būtų įmanoma pasislėpti tenai, apačioje? – paklausė Bloras, pažvelgęs nuo uolos į vandenį.

– Vargu, – papurtė galvą Armstrongas. – Uola labai stati. Kur jau ten bepasislėpsi?

– Uoloje gali būti plyšys, – paprieštaravo Bloras. – Jeigu turėtume valtį, galėtume apiplaukti aplink visą salą.

– Jeigu turėtume valtį, būtume jau pusiaukelėje nuo kranto, – suburbėjo Lombardas.

– Tikra teisybė.

Lombardas ūmai pagyvėjo.

– O mes imkim ir patikrinkim, – pasiūlė jis. – Tik vienoje vietoje gali būti plyšys – štai ten, į dešinę, beveik prie pat vandens. Draugužiai, jei rastumėt gerą virvę, tai aš nusileisčiau ir patikrinčiau.

– Puiki mintis, – sutiko Bloras. – Pamėginsiu ką nors surasti.

Ir jis skubiai ėmė leistis prie namo.

Lombardas užvertė galvą. Dangų užtraukė debesys. Vėjas vis smarkėjo.

Jis pažvairavo į daktarą Armstrongą.

– Kažko jau labai pritilote, daktare. Apie ką jūs galvojate?

– Mane domina, – lukterėjęs pratarė Armstrongas, – ar senasis Makarturas visai neteko proto, ar dar ne?

4.

Visą rytą Vera nerado sau vietos. Ji vengė Emilės Brent, kuri kėlė jai pasišlykštėjimą.

Panelė Brent pati nusinešė savo krėslą už namo kampo, kur neužpučia vėjas, ir ėmė megzti.

Vos tik Vera pagalvodavo apie panelę Brent, prieš akis tuoj iškildavo baltas skenduolės veidas ir plaukuose susipynusios žolės... Veidas gražus, gal net truputį įžūlokas. Tačiau nei gailestis, nei baimė tai merginai jau nieko nebereiškė. O teisuolė Emilė Brent ramiausiai sėdi ir mezga.

Aikštelėje, šveicoriaus krėsle drybsojo teisėjas Vorgreivas. Jo galva buvo įtraukta į pečius. Vera žiūrėjo į jį ir kaltinamųjų suole matė šviesiaplaukį, mėlynakį vaikiną, kurio veide nuostaba sumišo su siaubu. Edvardas Setonas. Ji įsivaizdavo, kaip raukšlėtos teisėjo rankos užmeta jam ant galvos juodą gobtuvą, o lūpos ima skaityti nuosprendį...

Vera pamažu nusileido prie jūros ir patraukė pakrante. Ji ėjo ton salos pusėn, kur spoksodamas į tolį sėdėjo senis.

Išgirdęs žingsnius, generolas Makarturas sujudėjo ir atsigręžė. Jis žvelgė išgąstingai ir kartu klausiamai. Vera nusigando. Kokias dvi minutes generolas spoksojo į ją

neatitraukdamas akių. „Kaip keista, – pamanė ji. – Žiūri taip, lyg viską *žinotų*..."

– A, tai jūs! – pagaliau ištarė generolas. – Jūs atėjote...

Vera,atsisėdo šalimais.

– Jums patinka čia sėdėti ir žiūrėti į jūrą? – paklausė ji.

Jis vos vos palingavo galvą.

– Patinka, – pasakė jis. – Tai gera vieta sėdėti ir laukti.

– Laukti? – nustebo Vera. – Ko gi jūs laukiate?

– Galo, – tyliai ištarė generolas. – Bet jūs turbūt tai žinote ne blogiau už mane, ar ne? Mes visi laukiame galo.

– Ką norite tuo pasakyti? – drebančiu balsu paklausė Vera.

– *Nė vienas iš mūsų neišvyks iš salos*, – liūdnai pasakė Makarturas. – Taip sumanyta. Ir jūs pati tai žinote. Tik vieno dalyko jūs negalite suprasti – kaip atlėgsta širdis.

– Atlėgsta širdis?

– Taip. Žinoma, jūs dar labai jauna... dar negalite šito suprasti. Bet vėliau ir jūs suprasite, kaip palengvėja, kai viskas jau lieka už nugaros, kai nebereikia nešti tos naštos... Kada nors ir jūs suprasite...

– Aš nesuprantu jūsų, – gniaužydama pirštus prislopusiu balsu ištarė Vera. Ramusis senis ėmė ją bauginti.

– Suprantate, aš mylėjau Leslę. Labai mylėjau... – susimąstęs pratarė Makarturas.

– Leslė – tai jūsų žmona? – paklausė Vera.

– Taip, žmona... Aš mylėjau ją ir labai ja didžiavausi. Ji buvo tokia graži ir tokia linksma! – jis trumpam nutilo ir vėl prakalbo. – Taip, aš mylėjau Leslę. Todėl ėmiau ir padariau tai.

– Jūs norite pasakyti... – ji nutilo.

Generolas lengvai linktelėjo.

– Kokia prasmė neigti, jeigu visi mes netrukus mirsime. Aš pasiunčiau Ričmondą į mirtį. Ko gero, tai buvo žmogžudystė. Kaip keista – juk aš visuomet labai gerbiau įstatymus. Bet tuomet į viską žiūrėjau kitaip. Manęs negraužė sąžinė. Taip jam ir reikia! – štai kaip tuomet galvojau. Bet paskui...

– O kas paskui? – paklausė Vera.

Generolas atrodė sutrikęs. Jis papurtė galvą.

– Nežinau. Ne-ži-nau. Tik vėliau viskas pasikeitė. Nežinau, ar Leslė suprato viską, ar ne... Greičiausiai ne. Bet ji nuo manęs nutolo, aš nebegalėjau perprasti jos. Nebegalėjau jos pasiekti. O paskui ji mirė... Ir aš likau vienas.

– Vienas... Vienas... – pakartojo Vera, o aidas atkartojo jos žodžius.

– Jūs taip pat apsidžiaugsite, kai priartės galas, – pabaigė Makarturas.

Vera pašoko.

– Nesuprantu, apie ką jūs kalbate! – piktai pasakė ji.

– O aš *suprantu*, vaikuti, aš *suprantu*...

– Ne, nesuprantate. Nieko jūs nesuprantate.

Generolas vėl įrėmė žvilgsnį į tolį. Jis tarytum nustojo ją matęs.

– Lesle... – ištarė jis tyliai ir švelniai.

5.

Kai Bloras sugrįžo su lynu, Armstrongas tebestovėjo toje pačioje vietoje ir žvelgė į jūrą.

– Kur ponas Lombardas? – uždusęs pasiteiravo Bloras.

– Nuėjo patikrinti vieną savo prielaidą, – neskubėdamas atsakė Armstrongas. – Tuojau sugrįš. Klausykit, Blorai, man neramu.

– Visiems mums neramu.

Daktaras nekantriai mostelėjo ranka.

– Taip, taip. Bet aš ne apie tai. Turiu galvoje senį Makarturą.

– Kas gi jam, sere?

– Mes ieškom bepročio, – niūriai pasakė Armstrongas. – Tai štai: *ką jūs pasakytumėte apie Makarturą?*

– Manote, kad jis – maniakas? – sulaikė kvapą Bloras.

– Aš taip nesakyčiau, – susimąstęs ištarė Armstrongas. – Visai ne. Nors aš, žinoma, ne psichiatras. Be to, man neteko su juo kalbėtis ir gerai į jį įsižiūrėti mums rūpimu atžvilgiu.

– Jis, žinoma, suvaikėjęs, – nepatikliai pasakė Bloras. – Tai tiesa. Bet man ir į galvą neateitų...

– Ko gero, jūs teisus, – nutraukė Armstrongas, tik ir laukęs, kad jam paprieštarautų. – Po velnių, kažkas *tikrai turėtų* slapstytis saloje! O štai ir Lombardas ateina.

Jis rūpestingai pririšo lyną.

– Manau, pagalbos man neprireiks. Bet jei staigiai timptelčiau lyną, traukite į viršų.

Minutę kitą jie žiūrėjo, kaip leidžiasi Lombardas.

– Ropščiasi kaip katė, – nusistebėjo Bloras.

– Turbūt yra gerokai pasikarstęs po kalnus, – pasakė Armstrongas.

– Greičiausiai.

Kurį laiką jiedu tylėjo, o paskui buvęs inspektorius tarė:

– Įdomus vaikinas. Žinote, ką aš galvoju?

– Ką?

– Nekelia jis man pasitikėjimo!

– Įdomu, kodėl?

Bloras vyptelėjo.

– Negaliu pasakyti. Bet aš lenkčiausi jo iš tolo.

– Jo praeitis turbūt labai audringa, – tarė daktaras Armstrongas.

– Ne tiek audringa, kiek tamsi, – paprieštaravo Bloras ir, minutėlę pamąstęs, pridūrė. – Štai jūs, daktare, juk nepasiėmėte netyčia į salą revolverio?

Armstrongas apstulbo.

– Aš? Dieve mano, žinoma ne. Ir kam man jis?

– *O kam jis Lombardui?*

– Turbūt pasiėmė iš įpročio, – pagalvojęs atsakė Armstrongas.

Bloras paniekinamai nusišiepė.

Tuo metu lyną trūktelėjo. Kelias minutes jie iš visų jėgų traukė jį į viršų. Vėliau, kai tempti palengvėjo, Bloras pareiškė:

– Įprotis įpročiui nelygus! Žinoma, kai ponas Lombardas išvyksta į laukinius kraštus, nieko stebėtino, kad pasiima ir revolverį, ir primusą, ir miegmaišį, ir miltelių nuo vabzdžių! Bet ir pats stipriausias įprotis negali priversti jį visa tai atsivežti čionai! Tik nuotykių knygose žmonės nesiskiria su revolveriais.

Armstrongas susirūpinęs palingavo galvą. Iškišę galvas per uolos kraštą, jiedu stebėjo Lombardo veiksmus. Ieškojo jis kruopščiai, bet net ir iš viršaus žiūrint buvo aišku, kad nieko nesuras. Netrukus jis užkopė aukštyn, persirito per uolos atbrailą, nusibraukė prakaitą ir pasakė:

– Ką gi, dabar jau tikrai aišku. Ieškoti reikia namuose – daugiau nėra kur.

6.

Apieškoti namą nebuvo sunku. Iš pradžių apžiūrėjo priestatus, paskui įėjo į vidų. Virtuvės spintoje surado ponios Rodžers metrą ir išmatavo visus tarpusienius. Slėptuvių nepavyko aptikti. O ir kur jas įrengsi šiuolaikiniame pastate tiesiomis sienomis, kur užkaborių nėra nė kvapo. Iš pradžių apieškojo pirmąjį aukštą. Kai lipo laiptais į antrąjį, pro langą pamatė Rodžersą – jis nešė padėklą su kokteiliais į laiptų aikštelę prie namo.

– Nuostabus dalykas – geras tarnas. Kas benutiktų, tiesiog dvelkte dvelkia ramybe, – pasigėrėjo Filipas Lombardas.

– Rodžersas – puikus vyresnysis liokajus. Aš jam taip ir pasakysiu! – tarė daktaras Armstrongas.

– Ir jo žmona buvo puiki virėja. Sprendžiu iš vakarykščių pietų, – pritarė Bloras.

Jie įžengė į pirmąjį miegamąjį. Po penkių minučių trijulė jau stovėjo laiptų aikštelėje. Vyrai žvalgėsi tarpusavyje. Miegamuosiuose jie nieko nerado, nes ten net nebuvo kur pasislėpti.

– Žiūrėkite, čia kažkokie laipteliai, – pasakė Bloras.

– Šie laipteliai veda į tarnų kambarį, – paaiškino Armstrongas.

– Bet juk turėtų būti ir kokia nors patalpa pastogėje – cisternoms, vandens bakams ar panašiai. Tai mūsų paskutinė ir vienintelė viltis! – nusprendė Bloras.

Ir staiga viršuje jie išgirdo tylius, sėlinančius žingsnius. Juos girdėjo visi. Armstrongas čiupo Blorą už rankos. Lombardas įspėdamas pakėlė pirštą.

– Tss! Klausykitės!

Ir vėl jie išgirdo, kaip viršuje kažkas vaikščioja, stengdamasis žengti kaip įmanoma tyliau.

– Jis miegamajame, – sušnibždėjo Armstrongas, – tame pačiame, kur paguldytas ponios Rodžers kūnas.

– Kaip mes nesusiprotėjom! – irgi sušnibždėjo Bloras. – Juk ten pati geriausia vieta slėptis. O dabar eime – tik kuo tyliau.

Jie užlipo laipteliais ir aikštelėje prie durų sustojo. Įsiklausė. Taip, kambaryje kažkas iš tiesų buvo. Iš ten sklido vos girdimas grindų girgždesys.

– Pirmyn! – sušnibždėjo Bloras. Jis atplėšė duris ir įsiveržė į kambarį. Lombardas ir Armstrongas įvirto iš paskos ir sustingo: prieš juos stovėjo Rodžersas su glėbiu drabužių.

7.

Pirmasis atitoko Bloras.

– Atleiskite, e... Rodžersai. Mes išgirdome žingsnius ir pamanėme, kad... – ir sutrikęs, nutilo.

– Prašau man atleisti, džentelmenai, – tarė Rodžersas. – Norėjau tik persinešti daiktus. Tikiuosi, kad niekas neprieštaraus, jei užimsiu vieną kurį laisvą kambarį svečių aukšte – patį mažiausią? – Jis kreipėsi į daktarą Armstrongą.

– Žinoma, žinoma. Kelkitės, – pritarė Armstrongas, nusukdamas akis nuo paklode uždengto kūno.

– Dėkoju jums, sere, – tarė Rodžersas ir, spausdamas prie krūtinės surinktą mantą, ėmė leistis žemyn.

Armstrongas priėjo prie lovos, kilstelėjo paklodę ir pasižiūrėjo į ramų velionės veidą. Ji jau nebeatrodė išsigandusi. Vietoj baimės – abejingumas.

– Gaila, kad nepasiėmiau vaistinėlės, – pasakė jis. – Būtų įdomu sužinoti, kuo ji nusinuodijo. – Ir, atsisukęs į kitus du vyrus, pridūrė: – Metas baigti ieškojimą. Jaučiu, kad vis tiek nieko nerasime.

Bloras tupinėjo prie durų, vedančių pastogėn.

– Tas tipas vaikšto visai be garso, – pasakė jis. – Vos prieš minutę kitą matėme jį lauke, bet nė vienas negirdėjome, kaip jis užkopė laiptais.

– Todėl ir nusprendėme, kad ten vaikšto kažkoks pašalietis, – paaiškino Lombardas.

Bloras pradingo tamsioje palėpėje. Lombardas iš kišenės išsitraukė žibintuvėlį ir nuskubėjo iš paskos. Po kokių penkių minučių trys vyrai stovėjo aikštelėje ir niūriai žiūrėjo vienas į kitą. Jie išsitepė ir nuo galvos iki kojų aplipo voratinkliais.

Saloje, be jų – aštuonių, daugiau nebuvo nė gyvos dvasios.

IX

– Taigi, mes klydom, visą laiką klydom! – lėtai ištarė Lombardas. – Susigalvojom kažkokį fantastišką košmarą. Ir tai dėl dviejų atsitiktinių mirčių!

– Kaip ten bebūtų, bet neaiškumų yra, – rimtai paprieštaravo Armstrongas. – Patikėkite, kad aš, kaip gydytojas, šį tą išmanau apie savižudybes. Antonis Marstonas nebuvo panašus į savižudį.

– O gal tai buvo paprasčiausias nelaimingas atsitikimas? – abejodamas tarė Lombardas.

Bloras prunkštelėjo.

– Kažkaip sunku patikėti, kad tai nelaimingas atsitikimas, – suniurnėjo jis.

Visi nutilo.

– O kai dėl moters... – vėl prakalbo Bloras.

– Ponios Rodžers?

– Taip. Juk čia iš tiesų galėjo būti nelaimingas atsitikimas, ar ne?

– Nelaimingas atsitikimas? – perklausė Filipas Lombardas. – Kaip jūs tai įsivaizduojate?

Bloras atrodė sutrikęs. Jo raudonas kaip plyta veidas dar labiau patamsėjo.

– Klausykit, daktare, juk jūs davėte jai kažkokių narkotikų? – vienu atsikvėpimu išpyškino jis.

Armstrongas išvertė akis.

– Narkotikų? Ką jūs turite omenyje?

– Jūs gi pats sakėte, kad vakar vakare davėte jai kažkokių migdomųjų.

– A! Supratau. Tai visai nekenksmingi raminamieji.

– Bet vis dėlto – kas tai per vaistai?

– Daviau jai mažą trionalio dozę. Visiškai nekenksmingas preparatas.

Bloras paraudo dar smarkiau.

– Klausykite. Kalbėkime tiesiai, jūs davėte jai per didelę dozę? – paklausė jis.

– Nesuprantu, kur jūs sukate, – ėmė siusti Armstrongas.

– Ar jūs negalėjote imti ir apsirikti? Juk tokių dalykų gana dažnai pasitaiko? – paklausė Bloras.

– Nieko panašaus, – griežtai pasakė Armstrongas. – Jau pati prielaida yra kvaila. O gal jūs manote, – šaltu it ledas balsu paklausė jis, – kad aš tai padariau tyčia?

– Paklausykite, – skubiai įsiterpė Filipas Lombardas, – nepraraskime šaltakraujiškumo. Nepradėkime svaidytis kaltinimais.

– Aš tiktai spėjau, kad daktaras galėjo apsirikti, – niūriai ištarė Bloras.

Daktaras Armstrongas prisiversdamas nusišypsojo.

– Gydytojai negali daryti tokių klaidų, gerbiamasis, – pasakė jis, bet šypsena išėjo graudi.

– Tai nebe pirma tokia jūsų klaida, jei tikėsime plokštelės įrašu, – įgėlė Bloras.

Armstrongas išbalo.

– Kam užgaulioti vienam kitą? – užsipuolė Blorą Lombardas. – Visi mes vienodoje padėtyje. Tad ir laikykimės išvien. Beje, ką jūs galėtumėte pasakyti apie vieną reikaliuką su melagingais parodymais?

Bloras sugniaužė kumščius ir žingtelėjo į priekį.

– Velniop melagingus liudijimus! Visa tai grynas melas! – pasakė jis staiga nuslopusiu balsu. – Jūs, pone Lombardai, turbūt labai norėtumėte užčiaupti man burną, bet yra dalykų, kuriuos vis dėlto norėčiau sužinoti, ir vienas iš jų liečia *jus*!

– Mane? – kilstelėjo antakius Lombardas.

– Taip, jus. Norėčiau sužinoti, kodėl vykdamas į svečius pasiėmėte revolverį?

– Jums tikrai tai labai įdomu? – paklausė Lombardas.

– Tikrai, pone Lombardai, tikrai.

– O žinote, jūs ne toks jau kvailys, kaip atrodote, Blorai, – netikėtai pareiškė Lombardas.

– Gali būti. O kaip vis dėlto tas revolveris?

Lombardas nusišypsojo.

– Pasiėmiau revolverį, nes buvau įsitikinęs, kad man jo prireiks.

– Vakar mums to nesakėte, – išsakė savo abejonę Bloras.

Lombardas palingavo galvą.

– Vadinasi, jūs mus apgavote? – neatlyžo Bloras.

– Tam tikra prasme – taip, – sutiko Lombardas.

– Nagi, klokite viską atvirai.

– Jūs manėte, kad mane pasikvietė čionai, kaip ir visus kitus svečius, ir aš nenorėjau to neigti. Tačiau buvo visai ne taip. Iš tikrųjų į mane kreipėsi vienas žydas, pavarde Morisas. Jis pasiūlė šimtą ginėjų, kad atvykčiau čia ir dairyčiausi išpūtęs akis. Morisas sakėsi žinąs, kad pavojingose situacijose aš nepakeičiamas.

– Na ir?.. – neiškentė Bloras.

– O čia ir viskas, – išsišiepė Lombardas.

– Bet jis jums turbūt pasakė kai ką daugiau? – paklausė daktaras Armstrongas.

– Ne. Man nepavyko nieko daugiau iš jo išpešti. „Jūsų valia – nenorite, nereikia“ – pasakė jis. Su pinigais man buvo striuka, todėl ir sutikau.

Jo pasakojimas, atrodo, Bloro neįtikino.

– O kodėl jūs viso to nepapasakojote vakar? – tarė jis.

– Matote, drauguži... – patraukė pečiais Lombardas, – iš kur aš galėjau žinoti, kad vakar vakare čia neįvyko tai, dėl ko ir buvau pakviestas. Todėl viską nutylėjau ir papasakojau nekaltą istoriją.

– Bet dabar... dabar jūs pakeitėte savo nuomonę? – suktai paklausė daktaras Armstrongas.

Lombardo veidas apniuko.

– Taip. Dabar aš tikiu, kad esu vienoje valtyje su visais. O tas šimtas ginėjų – tai tik sūrio kąsnelis, kuriuo ponas Onimas mane, kaip ir jus, prisiviliojo į spąstus. *Mes visi spąstuose*, – lėtai ištarė jis. – Aš esu tuo tikras. Ponios Rodžers mirtis. Antonio Marstono mirtis. Nuo pietų stalo pradingstantys indėniukai! Visur jaučiama pono Onimo ranka, *bet kur, po velnių, jis pats?*

Iš apačios ataidėjo iškilmingas gongo dūžis. Kvietė priešpiečių.

2.

Rodžersas stovėjo valgomojo tarpduryje. Kai trys vyrai nusileido laiptais, jis žingtelėjo į priekį.

– Tikiuosi, kad jums patiks priešpiečiai, – tyliu ir išgąstingu balsu pasakė jis, – patiekiau kumpio, šalto liežuvio ir išviriau bulvių. Dar yra sūrio, sausainių ir konservuotų vaisių.

– Visai padorūs priešpiečiai, – pasakė Lombardas. – Vadinasi atsargos dar nesibaigia?

– Maisto turim per akis, sere, bet viskas konservuota. Sandėliukas grūste prigrūstas. Drįstu pastebėti, kad saloje, kuri dažnai būna atskirta nuo kranto, tai labai svarbu.

Lombardas linktelėjo. Vyrai patraukė į valgomąjį. Rodžersas sekė įkandin, murmėdamas po nosim:

– Man labai neramu, kad Fredas Narakotas šiandien neatvyko. Labai nepasisekė.

– Tikrai labai nepasisekė, – pritarė Lombardas. – Jūs labai taikliai pastebėjote.

Į kambarį įžengė panelė Brent. Ji turbūt buvo išmetusi vilnų kamuolėlį ir dabar kruopščiai jį vyniojo. Atsisėdo į savo vietą ir pranešė:

– Oras keičiasi. Pakilo smarkus vėjas, jūra ėmė putoti.

Lėtai atžingsniavo teisėjas. Po vešliais antakiais vos įžiūrimos Vorgreivo akys apibėgo susirinkusius.

– Neblogai šįryt padirbėjote, – tarė jis kiek pašaipiu balsu.

Uždususi įbėgo Vera Kleitorn.

– Tikiuosi, kad laukiate ne manęs? – šūktelėjo ji. – Aš nepavėlavau?

– Jūs ne paskutinė, – tarė panelė Brent. – Generolo dar nėra.

Pagaliau visi sėdo prie stalo.

Rodžersas kreipėsi į Emilę Brent:

– Liepsite pradėti, madam, ar dar palaukti?

Vera tarė:

– Generolas Makarturas sėdi prie pat jūros ir turbūt negirdėjo gongo. Be to, – ji kiek padvejojo, – šiandien jis tarytum nesavas.

– Nueisiu ir pranešiu jam, kad priešpiečiai ant stalo, greitai pasakė Rodžersas.

– Aš nueisiu, – pakilo iš vietos daktaras Armstrongas, – o jūs valgykite.

Išeidamas iš kambario, jis išgirdo, kaip Rodžersas paklausė:

– Ko jums įdėti, madam – kumpio ar liežuvio?

3.

Penketas žmonių prie valgomojo stalo tuščiai stengėsi užmegzti pokalbį. Stiprūs vėjo gūsiai sudrebino langus. Vera krūptelėjo.

– Kyla audra, – tarė ji.

– Vakar iš Plimuto važiavau viename kupė su tokiu seniu, – mielai palaikė pokalbį Bloras. – *Jis* visą laiką tvirtino, kad artėja audra. Tiesiog nuostabu, kaip jie moka atspėti orą, tie seni jūreiviai!

Rodžersas apėjo visus, rinkdamas nešvarius indus. Staiga sustojo su lėkščių kauge rankoje.

– Kažkas atbėga... – tarytum ne savo balsu pralemeno jis.

Jie išgirdo kažką atbėgant. Ir išsyk suprato, kas atsitiko...

Tarytum susitarę, svečiai pakilo iš vietų ir sužiuro į duris.

Į kambarį įlėkė uždusęs daktaras Armstrongas.

– Generolas Makarturas... – prabilo jis.

– Nebegyvas! – klyktelėjo Vera.

– Taip. Jis negyvas... – tarė Armstrongas.

Stojo tyla – ilga tyla. Septyni žmonės žiūrėjo vienas į kitą, nepajėgdami ištarti nė žodžio.

4.

Audra prasidėjo kaip tik tuomet, kai pro duris įnešė generolo kūną. Svečiai stoviniavo hole. Sukaukė vėjas, ir į namo stogą pliūptelėjo lietaus srautai.

Kai Bloras ir Armstrongas su savo našta pasuko prie laiptų, Vera staiga apsigręžė ir puolė į ištuštėjusį valgomąjį. Viskas buvo savo vietose, nepaliestas desertas stovėjo ant komodos. Vera priėjo prie stalo. Pastovėjo prie jo minutę kitą. Į kambarį be garso įžengė Rodžersas.

Išvydęs merginą, tarnas krūptelėjo. Jis klausiamai pažvelgė į Verą ir tarė:

– O, panele... Aš tik... Aš tik atėjau pasižiūrėti...

– Jūs neapsirikote, Rodžersai. Pažvelkite pats: *jų liko tik septyni*, – pasakė Vera jai pačiai netikėtu kimiu balsu.

5.

Generolo Makarturo kūną paguldė į lovą.

Apžiūrėjęs lavoną, Armstrongas išėjo iš miegamojo ir nusileido žemyn. Visi buvo susirinkę svetainėje. Panelė Brent mezgė. Vera Kleitorn stovėjo prie lango ir žiūrėjo į kliokiantį lietų. Bloras sėdėjo krėsle, apglėbęs rankomis kelius. Lombardas neramiai vaikštinėjo pirmyn ir atgal. Pačiame kambario gale didžiuliame krėsle sėdėjo teisėjas Vorgreivas. Jo akys buvo pusiau primerktos.

Kai daktaras įėjo į kambarį, teisėjas pakėlė į jį akis ir paklausė:

– Ką pasakysite, daktare?

Armstrongas buvo baltas kaip drobė.

– Apie širdies smūgį ar kažką panašaus negali būti nė kalbos, – tarė jis. – Makarturas užmuštas trenkus sunkiu daiktu per galvą.

Visi ėmė šnibždėtis. Vėl pasigirdo aiškus teisėjo balsas:

– Ar jūs radote nusikaltimo įrankį?

– Ne.

– Nepaisant to, esate įsitikinęs, kad jis buvo nužudytas?

– Visiškai įsitikinęs.

– Ką gi, dabar mes žinome, ką reikia daryti, – ramiai ištarė teisėjas Vorgreivas.

Visi suprato, kas paims vadovavimą į savo rankas. Visą rytą Vorgreivas ramiai prasėdėjo krėsle terasoje. O dabar jis lengvai perėmė valdžią. Matyt, atsiliepė il-

gamečiai įpročiai. Jis elgėsi taip, tarsi vėl pirmininkautų teisme.

Atsikrenkštęs jis tarė:

– Šį rytą, džentelmenai, sėdėdamas terasoje turėjau galimybę stebėti jūsų veiksmus. Jūsų tikslas man buvo aiškus. Naršėte salą, ieškodami nežinomo žudiko?

– Tikrai taip, sere, – patvirtino Filipas Lombardas.

– Ir, be jokios abejonės, mūsų išvados sutapo, – kalbėjo teisėjas toliau. Mes nusprendėm, kad Antonis Marstonas ir ponia Rodžers – ne savižudžiai, o jų mirtis ne atsitiktinė. Jūs taip pat suvokėte, kodėl ponas Onimas prisiviliojo mus į šią salą.

– Jis beprotis! Pamišėlis! – kimiu balsu išrėkė Bloras.

– Turbūt jūs teisus, – kostelėjo teisėjas, – bet kažin ar tai ką nors keičia. Dabar svarbiausias mūsų tikslas – išlikti gyviems.

– Bet saloje juk nieko nėra! Sakau jums – *nieko nėra*! – virpančiu balsu pasakė Armstrongas.

Teisėjas pasikasė smakrą.

– Tam tikra prasme jūs teisus, – tarė jis švelniai. – Šįryt aš padariau lygiai tokią pačią išvadą. Iš anksto galėjau pasakyti, kad jūsų pastangos bus bevaisės. Nepaisant to, laikausi tos nuomonės, kad „ponas Onimas“ (vadinkime jį taip, kaip jis pats save vadina) yra saloje. Tuo galima neabejoti. Jeigu manysime, kad jis siekia nubausti žmones, įvykdžiusius nusikaltimus, už kuriuos negalima patraukti atsakomybėn pagal įstatymą, *tai ponas Onimas turėjo tik vieną galimybę*. Ponas Onimas turėjo rasti būdą, kaip patekti į salą. Ir tas būdas man visiškai aiškus. *Ponas Onimas yra vienas iš mūsų...*

– O ne, ne...– beveik suvaitojo Vera.

Teisėjas nužvelgė ją skvarbiu žvilgsniu.

– Brangioji panele, reikia žvelgti faktams į akis. Mums visiems gresia mirtinas pavojus. Vienas iš mūsų yra A.N.Onimas. Kas jis – nežinome. Iš dešimties į salą atvykusių žmonių trys nebegali būti įtariami – Antonis Marstonas, ponia Rodžers ir generolas Makarturas. Lieka septyni. Vienas iš jų, jeigu galima taip sakyti, yra netikras indėniukas. – Jis padarė pauzę ir apžvelgė visus. – Ar sutinkate su manimi?

– Nors tuo patikėti sunku, bet greičiausiai jūs esate teisus, – tarė Armstrongas.

– Visai tuo neabejoju, – pritarė Bloras. – Ir, jeigu jums rūpi mano nuomonė, norėčiau pasakyti vieną labai gerą mintį...

Teisėjas Vorgreivas kilstelėjo ranką ir nutraukė jį:

– Mes dar prie to grįšime. Šiuo metu man svarbiausia žinoti, ar visi sutinka su tuo, ką jau pasakiau?

– Jūsų argumentai man atrodo visai logiški, – nenustodama megzti pratarė Emilė Brent. – Sutinku, jog vienas iš mūsų yra apsėstas velnio.

– Aš negaliu... Negalíu tuo patikėti... – sumurmėjo Vera.

– O jūs, Lombardai? – paklausė Vorgreivas.

– Visiškai su jumis sutinku, sere.

Teisėjas patenkintas linktelėjo.

– O dabar panagrinėkime įkalčius, – pasiūlė jis. – Pradėkime nuo to, ar turime pagrindą konkrečiai ką nors įtarti? Pone Blorai, atrodo, kad jūs norėjote kažką pasakyti?

– Lombardas turi revolverį, – sušniokštavo buvęs inspektorius. – O be to vakar nepasakė mums tiesos. Jis pats prisipažino!

Filipas Lombardas paniekinamai nusišypsojo.

– Na ką gi, turbūt reikės aiškintis antrą kartą, – tarė jis. Ir trumpai pakartojo savo pasakojimą.

– Kuo galite tai įrodyti? – neatstojo Bloras. – Kas gali patvirtinti šią istoriją?

Teisėjas kostelėjo.

– Labai gaila, bet mes visi tokioje padėtyje, – pasakė jis. – Tenka tikėti tik mūsų žodžiais. Turbūt niekas dar nesuvokia situacijos keblumo. Mano galva, tėra vienas būdas. Reikia išsiaiškinti, ar yra tarp mūsų bent vienas, kurį galėtume išbraukti iš įtariamųjų, remdamiesi esamais parodymais?

– Aš esu žinomas specialistas, – skubiai pratarė daktaras Armstrongas, – ir pati mintis, kad aš galėčiau...

Ir vėl teisėjo gestas neleido baigti sakinio.

– Aš ir pats esu pakankamai garsus žmogus, – tarė teisėjas pašaipiai, – bet, brangusis mano sere, tai dar nieko neįrodo! Gydytojai išprotėdavo. Teisėjai išprotėdavo. – Ir, žvilgtelėjęs į Blorą, pridėjo: – Policininkai taip pat!

– Tikiuosi, kad bent moterų jūs neįtariate? – paklausė Lombardas.

Teisėjas kilstelėjo antakius ir prabilo pašaipiu tonu, kurio taip bijodavo gynyba:

– Jeigu teisingai jus supratau, teigiate, kad tarp moterų nepasitaiko maniakų?

– Visai ne, – suirzo Lombardas, – ir vis dėlto aš negaliu patikėti... – Jis užsikirto.

Teisėjas prabilo tuo pačiu piktu ir skambiu balsu:

– Aš manau, daktare Armstrongai, kad ir moteriai būtų užtekę jėgų suduoti vargšui generolui mirtiną smūgį?

– Be jokios abejonės, – tyliai atsakė Armstrongas, – jei tik turėtų kokį tinkamą įnagį, pavyzdžiui, guminę lazdą ar kuoką.

– Ir be didelių pastangų?

– Žinoma.

Teisėjas pasuko vėžlišką kaklą.

– Kiti du mirė nuo nuodų, – pasakė jis. – Tikiuosi, kad niekas nepuls neigti, jog nunuodyti gali ir fiziškai silpnas žmogus?

– Jūs išprotėjote! – sušuko Vera.

Teisėjas neskubėdamas nukreipė į ją akis. Tai buvo abejingas žvilgsnis žmogaus, įpratusio nulemti kitų likimus.

„Jis spokso į mane kaip į kokią iškaseną“, – pamanė Vera. Ir staiga nustebusi suprato – „o juk jis manęs nemėgsta!“

– Mieloji panele, pasistenkite būti santūresnė, – nekeisdamas tono tarė teisėjas. – Aš juk nekaltinu jūsų.

Jis linktelėjo panelės Brent pusėn.

– Tikiuosi, panele Brent, kad mano tvirtinimas, jog visi esam lygiai įtartini, jūsų neužgavo?

Emilė Brent į jį nė nepažvelgė, mezgė kaip mezgusi.

– Vien tokia mintis, kad aš galėčiau užmušti žmogų, ir dar ne vieną, o *tris*, pasirodys absurdiška kiekvienam, kas tik mane pažįsta, – šaltai atkirto ji. – Tačiau mes nepažįstame vienas kito, ir aš suprantu, kad susiklosčius tokioms aplinkybėms, niekas negali išvengti įtarimų, kol nebus įrodytas jo nekaltumas. Jau sakiau, kad vieną iš mūsų apsėdo velnias.

– Gerai, – sutiko teisėjas. – Niekas neturi išvengti įtarinėjimų. Nei asmeninės savybės, nei visuomeninė padėtis neturi reikšmės.

– O kaip Rodžersas? – paklausė Lombardas.

– Ką Rodžersas? – pasiteiravo teisėjas.

– Man atrodo, kad jį ramia sąžine galima išbraukti, – pasakė Lombardas.

– Įdomu būtų sužinoti, kuo gi jau remiantis? – paklausė Vorgreivas.

– Visų pirma todėl, kad tokiam reikalui jam neužtektų proto. O antra, viena iš aukų – jo žmona.

Teisėjas atrodė nustebęs.

– Per ilgus teisėjavimo metus esu nagrinėjęs kelias žmonų nužudymo bylas, – tarė Vorgreivas. – Ir žinote, teismas vyrus pripažino kaltais.

– Puiku, nepulsiu ginčytis, – tarė Lombardas. – Žmonų žudymas – visai tikėtinas, vos nepasakiau – natūralus, dalykas. Bet ne šitoks. Tarkim, Rodžersas nužudė savo žmoną iš baimės, kad ji neišlaikys ir jį išduos arba todėl, kad ji jam įkyrėjo, galiausiai, jog susidėjo su jaunesne ir gražesne. Tai aš dar galiu įsivaizduoti. Bet manyti, kad jis – ponas Onimas, tas išprotėjęs teisingumo vykdytojas, nužudęs savo žmoną už nusikaltimą, kurį padarė abu drauge... Man rodos, tai neįmanoma.

– Jūs mėginate remtis niekuo nepatvirtintais dalykais, – pareiškė teisėjas Vorgreivas. – Juk mes nežinome, ar tikrai Rodžersai nužudė savo šeimininkę. Gali būti ir taip, kad Rodžersą tuo apkaltino tyčia, vien tik todėl, kad jis atsidurtų mūsų padėtyje. Galbūt ponia Rodžers vakar todėl taip persigando, kad suprato, jog vyras išsikraustė iš proto.

– Tebūnie jūsų viršus, – pasakė Lombardas. – A.N.Onimas vienas iš mūsų. Įtariami visi, jokių išimčių.

– Aš manau taip: *nei gera reputacija, nei visuomeninė padėtis, nei jokie kiti dalykai* negali padėti išvengti įtarimų. Dabar mums būtina išsiaiškinti, ko, remdamiesi faktais, galime neįtarinėti. Trumpiau sakant, ar yra tarp mūsų vienas arba keli žmonės, kurie niekaip negalėjo įberti nuodų į Antonio Marstono taurę, pakišti poniai Rodžers mirtiną migdomųjų dozę ir užmušti generolą Makarturą?

Atžarus Bloro veidas nušvito. Jis linktelėjo.

– Gerai sakote, sere, – prabilo jis. – Mes priėjome prie esmės. Imkime ir išsiaiškinkime. Dėl jaunojo Marstono, tai čia jau nieko nebesužinosi. Spėjome, kad kažkas jam vogčiom įbėrė nuodų pro langą dar prieš tai, kai jis įsipylė paskutinę viskio porciją. Tačiau būnant kambaryje tai kur kas lengviau padaryti. Nepamenu, ar buvo

tuo metu svetainėje Rodžersas, bet visi kiti lengvai galėjo tai padaryti.

Jis stabtelėjo ir vėl ėmė kalbėti:

– O dabar dėl ponios Rodžers. Čia pirmiausiai įtarimas krinta ant jos vyro ir daktaro. Abudu tai galėjo padaryti visai nesunkiai.

Armstrongas pašoko. Jis drebėjo iš pykčio.

– Aš protestuoju!.. Tai negirdėta! Prisiekiu, kad daviau jai visai nepavojingų...

– Daktare Armstrongai! – piktas teisėjo balsas nuskambėjo valdingai. – Jūsų pasipiktinimas visai suprantamas. Tačiau, manau, sutiksite, kad reikia ištirti visus faktus. Tik Rodžersui ir jums buvo parankiausia paduoti poniai Rodžers mirtiną vaistų dozę. Dabar išsiaiškinkim, kaip kiti. Kokių galimybių įberti nuodų turėjau aš, inspektorius Bloras, panelė Kleitorn ar ponas Lombardas? Ar galima kurį iš mūsų visiškai išteisinti?

Vorgreivas patylėjo ir tarė:

– Aš manau, kad ne.

– Bet aš net nebuvau priėjusi prie jos, – piktai pasakė Vera. – Jūs visi galėtumėte tai patvirtinti.

– Jei mano atmintis nešlubuoja, – vėl prabilo teisėjas Vorgreivas, – viskas buvo šitaip (jei kartais suklysčiau, pataisykit mane): Antonis Marstonas ir ponas Lombardas pakėlė ponią Rodžers, nunešė ją ant sofos, ir tada prie jos priėjo daktaras Armstrongas. Jis paliepė Rodžersui atnešti konjako. Paskui kilo ginčas, iš kur sklido tas balsas. Mes visi, išskyrus panelę Brent, nuėjome į kitą kambarį, o ji liko viena su ponia Rodžers, dar neatgavusia sąmonės.

Emilės Brent skruostuose plykstelėjo raudonos dėmės. Ji pakėlė akis nuo mezginio.

– Tai begėdiška! – pareiškė ji.

Negailestingas teisėjo balsas nesiliovė:

– Kai mes sugrįžome į svetainę, jūs, panele Brent, buvote pasilenkusi prie tarnaitės.

– Ar paprasčiausias gailestingumas – kriminalinis nusikaltimas? – paklausė Emilė Brent.

– Aš tik nustatinėju faktus. Vėliau į kambarį įėjo Rodžersas su konjaku, į kurį, žinoma, galėjo iš anksto ko nors įberti. Moteriai davė konjako, ir netrukus jos vyras ir daktaras palydėjo ponią Rodžers į miegamąjį, kur Armstrongas sugirdė jai raminamųjų.

– Viskas taip ir buvo, – patvirtino Bloras. – Visiškai taip. Vadinasi, nuo teisėjo, pono Lombardo, manęs ir panelės Kleitorn įtarimas atkrenta! – skambiu džiūgaujančiu balsu pareiškė jis.

Teisėjas Vorgreivas, kiaurai persmeigęs inspektorių šaltu žvilgsniu, sumurmėjo:

– Nejaugi? Juk mes turime įvertinti *kiekvieną atsitiktinumą*.

– Aš jūsų nesuprantu, – įsmeigė savo žvilgsnį į teisėją Bloras.

– Ponia Rodžers guli savo miegamajame, – kalbėjo Vorgreivas. – Daktaro raminamieji vaistai pradeda veikti. Ji snūduriuoja. O dabar įsivaizduokime, kad kažkas pasibeldžia į duris, įeina į kambarį, atkiša, tarkim, tabletę ar kokių lašelių ir sako: „Daktaras liepė jums išgerti šitą“. Nejaugi jūs manote, kad ji nebūtų paklusniai nurijusi ką reikia?

Visi nutilo. Bloras bruzdėjo ir raukėsi. Filipas Lombardas tarė:

– Visa tai tik tuščios fantazijos. Niekas iš mūsų dar kokias dvi tris valandas neišėjo iš svetainės. Mirė Marstonas, kilo sąmyšis.

– Kas nors galėjo užsukti pas ją vėliau, kai visi nuėjo gulti, – pasakė teisėjas.

– Tačiau tuomet miegamajame jau būtų buvęs Rodžersas, – paprieštaravo Lombardas.

– Ne, – įsiterpė Armstrongas. – Rodžersas buvo apačioje, tvarkė valgomąjį ir virtuvę. Tuo metu kas panorė-

jęs galėjo visiškai nepastebėtas įslinkti į ponios Rodžers miegamąjį.

– Bet, daktare, – tarė Emilė Brent, – iki to laiko ji jau turėjo užmigti nuo tų vaistų, kurių jai davėte.

– Greičiausiai taip, bet garantuoti negaliu. Kol neišrašysi pacientui tų pačių vaistų kelis kartus, negali žinoti, kaip jie paveiks organizmą. Kai kuriais atvejais raminamieji ima veikti ne tuoj pat. Tai priklauso nuo individualios kiekvieno paciento reakcijos.

– Kas jums *belieka sakyti*, daktare, – šyptelėjo Lombardas. – Juk jums tai naudinga, ar ne?

Armstrongas vėl paraudo iš pykčio. Bet vėl abejingas ir šaltas teisėjo balsas neleido jam nieko pasakyti:

– Abipusiais kaltinimais mes nieko nepasieksime. Galime skaitytis tik su faktais. Manau, kad mes nustatėme, jog tai, ką jau sakiau, galėjo būti iš tiesų. Sutinku, kad tikimybė nedidelė, bet viskas priklauso nuo to, koks tai buvo žmogus. Panelės Brent arba panelės Kleitorn pasirodymas tarnų miegamajame nebūtų nustebinęs ligonės. Žinoma, jei būčiau pasirodęs aš, ponas Bloras ar ponas Lombardas, tai galėjo pasirodyti keista, tačiau aš vis tiek esu tikras, kad toks aplankymas nebūtų sukėlęs ponios Rodžers didelių įtarimų.

– Na, ir kokią išvadą iš to galime padaryti? – paklausė Bloras.

7.

Teisėjas Vorgreivas paglostė viršutinę lūpą. Jo veidas atrodė lyg manekeno.

– Ištyrę antrąją žmogžudystę mes nustatėme, kad nė vienas iš mūsų negali būti visiškai neįtariamas.

Vorgreivas stabtelėjo.

– O dabar, – toliau kalbėjo jis, – apsistosime ties generolo Makarturo mirtimi. Tai nutiko šį rytą. Prašau kiekvieną, kuris mano turįs alibi, kiek galima glausčiau

apie tai papasakoti. Aš pats tuoj pat noriu pranešti, kad alibi neturiu. Visą rytą prasėdėjau terasoje mąstydamas apie tą nepaprastą padėtį, kurioje atsidūrėme. Buvau ten iki nuskambėjo gongas, bet turbūt pasitaikė ir tokių laiko tarpų, kai manęs niekas nematė – o tuo metu aš visai galėjau nusileisti prie jūros, užmušti generolą ir grįžti į krėslą. Niekuo, išskyrus savo žodį, negaliu patvirtinti, kad nebuvau išėjęs iš terasos. Tokiomis aplinkybėmis šito nepakanka. *Reikia įrodymų*.

– Aš visą rytą praleidau su ponu Lombardu ir daktaru Armstrongu. Jie gali patvirtinti, – pasakė Bloras.

– Jūs ėjote į namą virvės, – tarė Armstrongas.

– Na ir kas? Nuėjau ir tuojau pat sugrįžau. Jūs pats tai žinote.

– Jūs ilgai užtrukote... – paprieštaravo Armstrongas.

Bloras išraudo.

– Ką, po velnių, tuo norite pasakyti, daktare Armstrongai?

– Aš tik pasakiau, kad jūs ilgai užtrukote, ir viskas, – pakartojo Armstrongas.

– Turbūt man pirmiausia reikėjo ją surasti? Pamėgintumėte patys per minutę surasti virvės ritinį.

– Kai inspektorius Bloras nuėjo, ar jūs, džentelmenai, buvote kartu? – kreipėsi teisėjas į Lombardą ir Armstrongą.

– Žinoma, – tuojau patvirtino Armstrongas. – Tai yra, Lombardas buvo kelioms minutėms pasitraukęs, o aš likau vietoje.

Lombardas šyptelėjo.

– Norėjau patikrinti, ar galime iš ten heliografu pasignalizuoti į krantą. Mėginau surasti patogiausią vietą, užtrukau vos porą minučių.

– Tai tiesa, – linktelėjo Armstrongas. – Žmogžudystei, be abejonės, per mažai, užtikrinu jus.

– Ar kuris iš judviejų žiūrėjo į laikrodį? – paklausė teisėjas.

– Ne...

– Aš nebuvau pasiėmęs laikrodžio, – tarė Lombardas.

– Pora minučių – labai jau netikslus pasakymas, – abejingai pareiškė Vorgreivas ir pasuko galvą į tiesią lyg stulpas panelę Brent, neatitraukiančią akių nuo mezginio.

– O jūs, panele Brent?

– Aš su panele Kleitorn užlipau į salos viršūnę. Vėliau sėdėjau terasoje, šildžiausi saulėje.

– Kažkodėl aš jūsų tenai nemačiau, – tarė teisėjas.

– O jūs ir negalėjote manęs matyti. Sėdėjau už kampo iš rytų pusės, ten neužpūtė vėjas.

– Ir sėdėjote tenai iki priešpiečių?

– Taip.

– Panele Kleitorn?

– Iš ryto buvau su panele Brent, – atvirai ir noriai pasakė Vera. – Po to truputėlį pasivaikščiojau. Dar nusileidau prie jūros, pasikalbėjau su generolu Makarturu.

– Kelintą valandą tai buvo? – nutraukė ją Vorgreivas.

Vera sumišo.

– Nežinau... Gal likus valandai iki priešpiečių, o gal ir mažiau.

– Ar tai buvo prieš tai, kai mes kalbėjomės su generolu? – paklausė Bloras.

– Nežinau, – tarė Vera. – Jis atrodė kažkoks keistas, – ji net nusipurtė.

– Kokia prasme keistas? – pasidomėjo teisėjas.

– Jis pasakė, kad visi mes mirsime, kad jis laukia galo. Jis mane išgąsdino, – pritildžiusi balsą ištarė Vera.

Teisėjas linktelėjo.

– O ką veikėte paskui?

– Sugrįžau į namą. Vėliau, jau prieš pat gongą, vėl užkopiau ant uolos. Visą laiką negalėjau rasti sau vietos.

Teisėjas Vorgreivas pasitrynė smakrą.

– Lieka vienas Rodžersas. Nors abejoju, ar jo parodymai ką nors pridės prie to, ką jau žinome.

Rodžersas, stojęs prieš teismą, mažai ką tepasakė. Visą rytą jam atėmė namų ruoša ir priešpiečiai. Prieš juos padavė kokteilius, o paskui užlipo viršun ir persinešė į kitą kambarį savo daiktus. Jis nesižvalgė pro langus ir nematė nieko, kas vienaip ar kitaip būtų susiję su generolo Makarturo mirties aplinkybėmis. Jis tvirtai įsitikinęs, kad jam dengiant stalą priešpiečiams, padėkle stovėjo aštuoni indėniukai.

Kai Rodžersas baigė duoti parodymus, įsiviešpatavo tyla.

Teisėjas Vorgreivas atsikrenkštė.

– Dabar jis pasakys baigiamąją kalbą, – sušnibždėjo Verai į ausį Lombardas.

– Mes pasistengėm kuo geriau ištirti trijų mirčių aplinkybes, – pradėjo teisėjas. – Ir nors tam tikrais atvejais kai kurie asmenys negalėjo įvykdyti žmogžudystės, arba bent tokia tikimybė labai maža, vis dėlto nė vieno negalima laikyti visiškai išteisintu ir neįtariamu. Kartoju – esu tvirtai įsitikinęs, jog vienas iš septynių šiame kambaryje esančių asmenų yra pavojingas ir greičiausiai psichiškai nesveikas nusikaltėlis. Kas jis – dar nežinom. Viskas, ką šioje situacijoje galima padaryti – nutarti, kokių priemonių reikėtų imtis, kad galėtume susisiekti su krantu ir paprašyti pagalbos. O jeigu tokia pagalba vėluos (tai daugiau negu tikra, kai šitoks oras), numatyti būdus, kaip garantuoti mūsų saugumą.

– Prašau kiekvieną gerai pagalvoti ir man pranešti, kaip mes turėtume šioje situacijoje elgtis. Perspėju, kad dabar reikia būti itin atsargiems. Lig šiol žudikui nebuvo sunku įvykdyti savo kėslus, nes jo aukos nieko neįtarė. Nuo šios minutės mūsų uždavinys – įtarinėti visus ir kiek-

vieną. Atsargumas – geriausias ginklas. Nerizikuokite ir būkite pasirengę sutikti pavojų. Tai viskas, ką norėju jums pasakyti.

– Teismas eina pasitarti, – vos girdimai sumurmėjo Lombardas.

X

– Ir jūs patikėjote tuo, ką jis pasakė? – paklausė Vera.

Vera ir Filipas sėdėjo svetainėje ant palangių. Už lango pliaupė lietus, vėjas ūžaudamas beldėsi į stiklus.

Filipas Lombardas pakreipė galvą.

– Jūs norite sužinoti, ar aš tikiu seniu Vorgreivu, kad žudikas – vienas iš mūsų? – paklausė jis.

– Taip.

– Sunku pasakyti, – lėtai ištarė Lombardas. – Jei remtumės logika, tai jis, žinoma, teisus, bet...

– Bet, – įsiterpė Vera, – tai neįtikėtina!

Lombardas išsiviepė.

– Viskas čia neįtikėtina! Tačiau po Makarturo mirties apie nelaimingus atsitikimus ir savižudybes negali būti nė kalbos. Tai, be jokių abejonių, žmogžudystė. Tiksliau, trys žmogžudystės.

Vera krūptelėjo.

– Kažkoks košmaras. Man vis atrodo, kad to *negali būti*!

Jis pritariamai linktelėjo:

– Suprantu. Atrodo, kad tuoj tuoj į duris pasibels ir atneš arbatos tiesiai į lovą.

– Oi kaip norėčiau, kad taip atsitiktų! – tarė Vera.

– Taip, bet tai tuščia viltis, – niūriai pasakė Lombardas. – Mes gyvename košmare iš tiesų! Ir tikrai reiktų labiau pasisaugoti.

– Jei...jei vienas iš jų – tai kas? Kaip manote? – paklausė prislopintu balsu Vera.

Lombardas karčiai šyptelėjo.

– Iš jūsų žodžių supratau, kad mudu iš sąrašo išbraukiate. Visiškai su jumis sutinku. Aš puikiai žinau, kad nesu žudikas, o ir jūs, Vera, atrodote visai normali. Nesu sutikęs normalesnės ir ramesnės merginos nei jūs. Galiu prisiekti kuo tik norite, kad jūs ne pamišėlė.

– Ačiū, – kreivai nusišypsojo Vera.

– Na, panele Vera Kleitorn, nejaugi jūs neatsakysite komplimentu į komplimentą? – paragino Lombardas.

Vera kiek sutriko.

– Jūs pats prisipažinote, kad žmogaus gyvybė jums ne ką tereiškia, tačiau aš negaliu įsivaizduoti, jog tą gramofono plokštelę įkalbėjote jūs.

– Visai teisingai, – tarė Lombardas. – Jeigu būčiau sumanęs ką nors nužudyti, tai tik dėl naudos. Masinis nusikaltėlių baudimas – ne mano stichija. Tai tiek. Taigi, išbraukiame save ir visą dėmesį nukreipiame į kitus penkis čionai įkalintus likimo brolius. Kuris iš jų A.N.Onimas? Intuityviai ir be jokių bandymų argumentuoti aš renkuosi Vorgreivą!

– O! – nustebo Vera. Ji pagalvojo minutę kitą ir paklausė: – Kodėl?

– Tiesiog sunku pasakyti. Pirmiausia todėl, kad jis jau senas, o antra, kad daugybę metų teisė žmones. Vadinasi, kasmet – beveik kasmet – jausdavosi Viešpačiu Dievu. O tai galėjo susukti jam galvą. Jis pradėjo manyti esąs visagalis, lemiąs žmonių gyvybę ir mirtį, tai savo ruožtu galėjo sukelti pamišimą, ir Vorgreivas galėjo žengti dar toliau – pavyzdžiui, imti ir nuspręsti, kad jis Aukščiausiasis teisėjas ir budelis tuo pačiu metu.

– Manau, kad taip visai *galėjo būti*, – lėtai pasakė Vera.

– O ką išsirinktumėte jūs? – pasidomėjo Lombardas.

Vera nė sekundės nedvejojo:

– Daktarą Armstrongą!

– Daktarą? – švilptelėjo Lombardas. – Žinote, o aš pastatyčiau jį į pačią paskutinę vietą.

Vera papurtė galvą.

– Ką jūs! Du žmonės mirė nuo nuodų. Tai neabejotinai leidžia įtarti daktarą. Be to, nereikia pamiršti gerai žinomo fakto, kad migdomųjų vaistų poniai Rodžers davė *jis*.

– Iš tiesų, – sutiko Lombardas.

– Ir jeigu daktaras išsikraustytų iš proto, praeitų nemažai laiko, kol paaiškėtų. Žinia, kad gydytojai labai daug dirba ir amžinai pervargsta, – įrodinėjo Vera.

– Bet vis tiek negaliu patikėti, kad jis užmušė Makarturą, – pareiškė Lombardas. – Aš nuo jo buvau pasitraukęs labai trumpai. Jis tiesiog nebūtų suspėjęs, nebent strimgalviais lėkęs. Tačiau jis ne sportininkas, o be to, visai neatrodė uždusęs.

– Jis tai galėjo padaryti vėliau, – paprieštaravo Vera.

– Kada?

– Kai nuėjo generolą kviesti priešpiečių.

Lombardas vėl tylutėliai švilptelėjo.

– Vadinasi, jūs manote, kad jis nužudė generolą tada? Tam reikia tikrai geležinių nervų.

– Pasvarstykime – o kuo jis rizikavo? – karštai dėstė Vera. – Jis vienintelis iš mūsų visų, išmanantis mediciną. Jis gali prisiekti, kad generolas nužudytas mažiausiai prieš valandą. Ir niekas iš mūsų negalėtų to paneigti.

Filipas pažvelgė į ją susimąstęs.

– O žinote, tai protinga mintis, – pasakė jis. – Įdomu...

2.

– Kas jis, pone Blorai? Štai ką aš noriu žinoti. Kas tai galėtų būti? – Rodžerso veidas trūkčiojo. Rankos nervingai gniaužė odos skiautę indams blizginti.

– Ir aš tai norėčiau žinoti, drauguži, – tarė buvęs inspektorius.

– Teisėjas sako, kad tai vienas iš mūsų. Tačiau kuris? Štai ką aš noriu žinoti. Kas tas žmogumi pasivertęs šėtonas?

– Mes visi norim tai žinoti, – pasakė Bloras.

– Bet juk jūs kažką nutuokiate, pone Blorai. Jūs kažką žinote, ar ne?

– Galbūt šį tą ir nujaučiu, – lėtai ištarė Bloras. – Bet kas iš to? Aš galiu ir klysti. Viena, kuo esu visiškai tikras – tai, kad tas žmogus yra šaltakraujis. Tikrai geležinių nervų.

Rodžersas nubraukė nuo kaktos prakaitą.

– Tai tikras košmaras, štai kas, – kimiai pratarė jis.

– O jūs ką nors įtariate, Rodžersai? – paklausė Bloras, smalsiai žvelgdamas į jį.

Liokajus papurtė galvą.

– Nesuprantu. Nieko nesuprantu, – pasakė jis. – Ir tai labiausiai mane baugina...

3.

– Mes turime ištrūkti iš čia! Turime! Bet kokia kaina! – sušuko daktaras Armstrongas.

Teisėjas Vorgreivas mąsliai žvelgė pro rūkomojo langą ir, sukiodamas pensnė virvelę, prabilo:

– Aš, žinoma, nepretenduoju į sinoptikus, bet vis dėlto ryžčiausi spėti, kad artimiausią parą motorlaivis negalės priplaukti, nors krante ir žinotų apie nepaprastai keblią mūsų padėtį, nebent aprimtų vėjas.

Daktaras Armstrongas susiėmė galvą ir suvaitojo.

– O tuo tarpu mus visus išžudys tiesiog lovose!

– Tikiuosi, kad ne, – pasakė teisėjas Vorgreivas. – Aš ketinu imtis visų įmanomų atsargumo priemonių.

Armstrongui staiga dingtelėjo, kad šis senis kabinasi į gyvenimą kur kas stipriau nei koks jaunuolis. Per savo profesinės karjeros metus jam teko ne kartą tuo stebėtis. Štai ir jis pats, pavyzdžiui, jaunesnis už teisėją tikriausiai dvidešimčia metų, o jo savisaugos instinktas kur kas silpnesnis.

„Išžudys tiesiog lovose!“ – pagalvojo teisėjas. – „Visi gydytojai vienodi – mąsto šabloniškai.“

– Nepamirškite, kad jau yra trys aukos, – pasakė daktaras.

– Tai tiesa. Bet ir jūs neužmirškite, kad jie nieko panašaus nesitikėjo. O mes jau perspėti.

– Ką gi mes galime padaryti? – karčiai ištarė daktaras Armstrongas. – Juk anksčiau ar vėliau...

– Aš manau, – pasakė teisėjas, – kad šį tą mes tikrai galime.

– Mes netgi nežinome, kas jis... – paprieštaravo Armstrongas.

Teisėjas pasičiupinėjo smakrą.

– Žinote, aš to nepasakyčiau, – sumurmėjo jis.

– Noiite pasakyti, jog *žinote*, kas jis? – įsmeigė į jį akis Armstrongas.

– Aš pripažįstu, kad neturiu rankose tvirtų įkalčių, kokių reikia teismui, – atsargiai paaiškino Vorgreivas. – Bet kai kelintą kartą viską pergalvoju, viskas krypsta tik į vieną žmogų.

Armstrongas vėl įsispoksojo į teisėją.

– Nieko nesuprantu, – pasakė jis.

4.

Panelė Brent užlipo laiptais ir nuėjo į savo miegamąjį. Paėmė savo Bibliją ir atsisėdo prie lango. Atsivertė Bibliją. Bet akimirką sudvejojusi, padėjo ją į šalį ir priėjo prie tualetinio staliuko. Iš stalčiaus ištraukė mažą užrašų knygelę juodais viršeliais ir ėmė rašyti.

„Atsitiko siaubingas dalykas. Mirė generolas Makarturas. (Jo pusbrolis vedęs Elsę Makferson.) Nėra jokios abejonės, kad jis buvo nužudytas. Pasibaigus priešpiečiams teisėjas mums pasakė labai įdomią kalbą. Jis įsitikinęs, kad žudikas yra vienas iš mūsų. O tai reiškia, kad vieną iš mūsų apsėdo velnias. Aš tai seniai įtariau. Bet kas jis per vienas? Visiems tai rūpi sužinoti. Ir tik aš viena žinau..."

Kurį laiką ji sėdėjo nejudėdama. Akys apsiblausė. Staiga pieštukas jos pirštuose suspurdėjo ir ji kreivomis didžiosiomis raidėmis užrašė:

„ŽMOGŽUDŽIO VARDAS – BEATRIČĖ TEILOR..."

Jos akys užsimerkė.

Staiga ji krūptelėjo ir nubudo. Pažvelgė į atverstą užrašų knygelę ir, piktai šūktelėjusi, permetė akimis pakeverzotas paskutinės frazės raides.

– Nejaugi aš šitai parašiau? – sušnibždėjo ji. – *Tikriausiai kraustausi iš proto...*

5.

Audra smarkėjo. Vėjas plakė namo sienas.

Visi susirinko svetainėje. Sėdėjo susibūrę draugėn ir tylėjo. Vogčiomis žvilgčiojo vienas į kitą. Kai įėjo Rodžersas su arbatos padėklu, visi pašoko ant kojų.

– Jeigu galima, aš užtrauksiu užuolaidas? – paklausė Rodžersas. – Bus kur kas jaukiau.

Svečiams sutikus, jis užtraukė užuolaidas ir uždegė šviesą. Svetainėje iš tiesų tapo jaukiau. Šiek tiek pakilo nuotaika. Rytoj audra tikrai liausis... Atplauks valtis...

– Ar jūs pilstysite arbatą, panele Brent? – paklausė Vera Kleitorn.

– Ne, pilstykite jūs, brangute, – atsakė senyva moteriškė. – Tas arbatinukas toks sunkus. Be to, aš pamečiau dvi pilkos vilnos sruogas. Kaip apmaudu!

Vera priėjo prie arbatos stalelio. Pasigirdo malonus šaukštelių ir porceliano skambėjimas. Viskas grįžo į savo vėžes.

Arbata! Palaiminga įprasta kasdieninė arbata! Filipas Lombardas pajuokavo. Bloras atsakė tuo pačiu. Daktaras Armstrongas papasakojo linksmą istoriją. Teisėjas Vorgreivas, kuris šiaip jau nemėgo arbatos, mielai ją gurkšnojo.

Staiga šią ramybę sutrikdė Rodžersas. Jis buvo susijaudinęs.

– Prašau man atleisti, – nervingu balsu tarė jis, į nieką konkrečiai nesikreipdamas, – bet gal kas nors žino, kur pradingo vonios užuolaida?

– Vonios užuolaida? – kilstelėjo galvą Lombardas. – Ką, velniai griebtų, visai tai reiškia, Rodžersai?

– Ji pradingo, sere, tiesiog išgaravo. Aš tvarkiau vonias ir vienoje išviet... tai yra vonioje neberadau užuolaidos.

– O šįryt ji dar buvo vietoje? – paklausė teisėjas Vorgreivas.

– Taip, sere.

– Kaip ji atrodė? – pasidomėjo Bloras.

– Skaisčiai raudona, impregnuoto šilko. Tokios pat spalvos kaip ir vonios plytelių.

– Ir ji prapuolė? – perklausė Lombardas.

– Prapuolė, sere.

Jie pažvelgė vienas į kitą.

– Na ir kas? – pareiškė Bloras. – Didelio čia daikto. Tai, žinoma, kvaila, bet jokios prasmės čia nematau. Impregnuota šilko užuolaida nieko neužmuši. Išmeskite tai iš galvos.

– Gerai, sere. Dėkoju, sere, – pasakė Rodžersas ir išėjo, užverdamas svetainės duris.

Į kambarį vėl įslinko baimės šešėlis.

Svečiai vėl ėmė vogčiomis žvilgčioti vienas į kitą.

6.

Atėjo pietų metas. Jie buvo patiekti, suvalgyti, indai nunešti. Maistas paprastas, daugiausia konservuotas.

Po pietų svetainėje įsivyravo įtempta tyla.

Devintą valandą Emilė Brent pakilo iš vietos.

– Eisiu gulti, – pasakė ji.

– Ir aš, – ištarė Vera.

Abi moterys pasuko link laiptų, o Lombardas ir Bloras nusekė joms įkandin. Vyrai tol stovėjo ant laiptų, kol jos užvėrė savo miegamųjų duris. Sužvangėjo skląsčiai, skambtelėjo raktai.

– O joms nereikia sakyti, kad užsirakintų duris, – išsiviepė Bloras.

– Ką gi, nors šiąnakt joms niekas negresia, – pasakė Lombardas.

Jis ėmė lipti žemyn. Jo palydovas nusekė paskui.

7.

Keturi vyrai nuėjo miegoti po valandos. Laiptais lipo visi kartu. Rodžersas, kuris valgomajame dengė stalą pusryčiams, matė, kaip jie lipo vienas paskui kitą. Girdėjo, kaip jie sustojo laiptų aikštelėje. Iš ten atsklido teisėjo balsas:

– Primygtinai rekomenduoju jums, džentelmenai, užsirakinti duris.

– Ne tik užsirakinti, bet ir užkišti už rankenos kėdės koją, – pridėjo Bloras. – Yra daugybė būdų, kaip atrakinti duris iš išorės.

– Mano mielasis Blorai, jūsų bėda ta, kad per daug žinote, – sumurmėjo Lombardas.

– Labos nakties, džentelmenai, – niūriai pasakė teisėjas. – Būtų malonu ryt rytą jus visus vėl pamatyti.

Rodžersas išėjo iš valgomojo ir palypėjo laiptais. Jis matė, kaip keturi vyrai uždarė ketverias duris ir girdėjo, kaip suskambo keturi užraktai ir sužvangėjo keturi skląsčiai.

– Na ir puiku, – linktelėjęs galvą burbtelėjo tarnas ir grįžo į valgomąjį.

Viskas jau buvo paruošta pusryčiams. Jis pažvelgė į septynias porcelianines statulėles ant veidrodinio padėklo stalo viduryje.

Staiga jo veide pasirodė šypsnys.

– Ne, šiąnakt tas pokštas neišdegs, – sumurmėjo jis.

Jis perėjo kambarį ir užrakino podėlio duris. Tuomet, pro kitas duris išėjęs į holą, jas užrakino ir raktą įsidėjo į kišenę. Paskui užgesino šviesą ir nuskubėjo laiptais į savo naująjį miegamąjį.

Pasislėpti ten buvo galima nebent aukštoje spintoje, ir Rodžersas tučtuojau ją apžiūrėjo. Paskui, užšovęs ir užrakinęs duris, ėmė rengtis.

„Šiąnakt pokštas su indėniukais neišdegs. Aš tuo jau pasirūpinau...“ – sumurmėjo jis.

XI

Filipas Lombardas buvo įpratęs prabusti auštant. Ir šiandien jis prabudo kaip visuomet. Pasirėmė ant alkūnės, įsiklausė. Vėjas buvo truputėlį aprimęs, lietaus šnaresio negirdėti...

Aštuntą valandą vėl pakilo vėjas, bet Lombardas to jau negirdėjo. Jis vėl užmigo.

Devynios trisdešimt jis atsisėdo lovoje, paėmė savo laikrodį ir pridėjo jį prie ausies. Plėšriai, kaip vilkas, išsišiepė.

– Atėjo laikas veikti, – labai tyliai tarstelėjo jis.

Devintą trisdešimt penkios jis pasibeldė į užrakintas Bloro miegamojo duris. Durys atsargiai prasivėrė. Bloro plaukai buvo susivėlę, akys užmiegotos.

– Miegate jau dvylika valandų, – draugiškai pasakė Lombardas. – Tai reiškia, jog jūsų sąžinė rami.

– Kas atsitiko? – pratarė Bloras.

– Ar jus kas nors žadino? – pasiteiravo Lombardas. – Atnešė arbatos? Žinote kelinta dabar valanda?

Per petį Bloras pažvelgė į savo kelioninį žadintuvą prie lovos.

– Be dvidešimt penkių dešimt, – tarė jis. – Niekad nebūčiau patikėjęs, kad galiu tiek išmiegoti. Kur Rodžersas?

– „Vien tik aidas atsakys“ – pacitavo Lombardas.

– Ką tuo norite pasakyti? – paklausė Bloras griežtai.

– Tik tą, kad prapuolė Rodžersas, – atsakė Lombardas. – Miegamajame jo nėra ir apskritai niekur nematyti. Arbatinukas neužkaistas, ir net ugnis virtuvėje neužkurta.

Bloras tyliai nusikeikė.

– Kur, po velnių, jis galėjo dingti? Gal vaikštinėja sau po salą? Palaukite, kol apsirengsiu. Ir apklauskite kitus – gal jie ką nors žino.

Lombardas linktelėjo. Jis patraukė koridoriumi, pasibelsdamas į kiekvienas duris.

Armstrongas jau buvo atsikėlęs ir rengėsi. Teisėją Vorgreivą, kaip ir Blorą, teko žadinti. Vera Kleitorn buvo apsirengusi. Panelės Brent miegamasis buvo tuščias.

Visa draugija apieškojo namą. Rodžerso kambarys, kaip Lombradas ir sakė, buvo tuščias. Lova nepaklota, skustuvas, kempinė ir muilas dar drėgni.

– Aišku viena – jis čia nakvojo, – pasakė Lombardas.

– O jūs nemanote, kad jis kur nors pasislėpė ir laukia mūsų? – tyliai virpančiu balsu paklausė Vera.

– Mieloji panele, dabar aš pasiruošęs manyti bet ką ir apie bet ką, – atsakė Lombardas. Kol mes jo nesurasime, patarčiau visiems laikytis krūvoje.

– Turbūt jis kur nors lauke, – pasakė Armstrongas.

Prie jų prisidėjo tvarkingai apsirengęs, bet dar nesiskutęs Bloras.

– Kur pradingo panelė Brent? – paklausė jis. – Dar viena mįslė.

Kai jie nusileido į holą, pro priekines duris įėjo panelė Brent. Ji vilkėjo lietpaltį.

– Jūra labai audringa. Nemanau, kad kas nors šiandien išdrįs išplaukti, – pasakė ji.

– Jūs vaikščiojote po salą viena, panele Brent? – paklausė Bloras. – Argi jūs nesuprantate, kaip tai pavojinga?

– Užtikrinu jus, pone Blorai, kad aš buvau labai atsargi, – pareiškė Emilė Brent.

Bloras kažką suniurnėjo.

– Nematėte Rodžerso? – paklausė jis.

– Rodžerso? – pakėlė antakius panelė Brent. – Ne, šį rytą jo dar nemačiau. O kas?

Laiptais leidosi tvarkingai apsirengęs, švariai nusiskutęs ir įsidėjęs dirbtinius dantis teisėjas Vorgreivas. Pasukęs link atvertų valgomojo durų, tarė:

– O, jau ir stalą pusryčiams padengė.

– Jis galėjo tai padaryti ir vakar vakare, – pasakė Lombardas.

Jie visi įėjo į valgomąjį, pažvelgė į kruopščiai išdėliotas lėkštes ir įrankius, ant bufeto išrikiuotus puodukus, veltinio padėkliuką kavinukui.

Pirmoji tai pastebėjo Vera. Ji su tokia jėga įsikibo teisėjui į ranką, kad senasis džentelmenas net susiraukė.

– Indėniukai! Tik pažiūrėkite! – suriko ji.

Ant padėklo stalo viduryje buvo tik šešios porcelianinės statulėlės.

2.

O netrukus jie surado ir Rodžersą. Jį aptiko nedidelėje skalbykloje netoli namo. Rankoje jis tebelaikė suspaudęs kirvelį – jis skaldė malkas prakuroms. Didysis kirvis stovėjo atremtas prie pat durų, ant ašmenų buvo matyti ruda dėmė. Ji buvo tokio pat dydžio kaip žaizda Rodžerso pakaušyje...

3.

– Dalykas visiškai aiškus, – pasakė Armstrongas. – Žudikas prisėlino iš už nugaros, iškėlė kirvį ir tuo metu, kai Rodžersas pasilenkė, jį nuleido.

Bloras plušo prie kirvakočio – barstė jį miltais per sietelį, atsineštą iš virtuvės.

– Daktare, ar tokiam smūgiui reikia labai didelės jėgos? – paklausė teisėjas Vorgreivas.

– Tokį smūgį galėjo smogti net moteris, jei turėjote tai omenyje, – niūriai atsakė Armstrongas ir skubiai apsidairė. Vera Kleitorn ir Emilė Brent jau buvo išėjusios į virtuvę.

– Mergina nesunkiai galėtų tai padaryti – ji juk atletiška. Panelė Brent iš pažiūros smulkutė, bet dažnai tokio tipo moterys būna gana stiprios. Be to, turėtumėte nepamiršti, kad psichiškai nesveiki žmonės pasižymi itin didele jėga.

Teisėjas susimąstęs linktelėjo.

Atsidusęs Bloras atsistojo.

– Jokių pirštų antspaudų, – pasakė jis. – Kotas nušluostytas.

Staiga pasigirdo juokas. Jie greitai atsigręžė. Kieme stovėjo Vera Kleitorn.

– O gal šioje saloje yra ir bičių? Yra ar ne, pasakykite! – spiegiančiu ir kretančiu nuo juoko balsu šūkčiojo ji. – Kur ieškosime medaus? Cha cha cha!

Suglumę vyrai įsistebeilijo į ją. Nejaugi ši normali, susitvardanti mergina jų akyse kraustosi iš proto?

– Nespoksokite į mane taip! – tuo pačiu nenatūraliu balsu užriko Vera. – Gal manote, kad išsikrausčiau iš proto? Aš klausiu visai natūralaus dalyko: kur bitės, kur aviliai? Nejaugi nesuprantate? Tai gal neskaitėte tos idiotiškos skaičiuotės? Ji kiekviename kambaryje visų dėmesiui pakabinta! Mes galėjome iš karto čia ateiti, jeigu nebūtume tokie kvailiai. *„Kieme kapojo malkas mažyliai*

septyni...“! Aš ją visą atmintinai moku, sakau jums! O štai ir kita eilutė: „*Su aviliu pažaisti sumanė jie visi...*“. Štai todėl ir klausiu jūsų, ar šioje saloje laikomos bitės? Argi tai nejuokinga?

Ir vėl ėmė juoktis kaip pamišusi. Armstrongas priėjo prie jos, užsimojo ir skėlė antausį. Ji žioptelėjo ir nurijo seilę. Ramiai pastovėjo.

– Ačiū... Man jau geriau... – ištarė ji. Veros balsas vėl buvo ramus ir tvirtas – kaip per gimnastikos pamokas.

Ji apsisuko ir nuėjo virtuvės link, tarusi:

– Mudvi su panele Brent paruošime jums pusryčius. Ar neatneštumėte malkų? Reikia įkurti krosnį. Ant jos skruosto teberaudonavo žymė nuo daktaro delno.

– Jūs puikiai su tuo susitvarkėte, – pasakė Bloras, kai ji išėjo į virtuvę.

– O kas man beliko daryti? Tik isterijos mums ir betrūko, – teisindamasis atsakė Armstrongas.

– Ji visai nepanaši į isterikę, – paprieštaravo Lombardas.

– Žinoma nepanaši, – sutiko Armstrongas. – Labai santūri mergina. Tai tik šokas. Kiekvienam gali taip atsitikti.

Jie surinko kelias Rodžerso suskaldytas malkas ir nunešė į virtuvę. Ten jau plušėjo Vera ir Emilė Brent. Panelė Brent žėrė pelenus iš krosnies. Vera pjaustė nuo bekono odelę.

– Ačiū, – padėkojo Emilė Brent. – Mes pasistengsime paruošti pusryčius kaip galima greičiau – bus patiekta po pusvalandžio ar truputėlį vėliau. Dar turi užvirti virdulys.

4.

– Žinote, apie ką aš galvoju? – kimiu balsu paklausė Filipo Lombardo buvęs inspektorius.

– Man neverta spėlioti, jei ir pats man tuoj pasakysite, – atsakė Filipas Lombardas.

Buvęs inspektorius buvo rimtas žmogus. Ironijos jis nesuprato, todėl kalbėjo toliau:

– Amerikoje buvo toks atvejis. Senukas ir jo žmona buvo užkapoti kirviu. Vidury baltos dienos. Namuose, išskyrus jų dukterį ir tarnaitę, nieko nebuvo. Tarnaitė negalėjo to padaryti – tai buvo įrodyta. Duktė – gerbiama vidutinio amžiaus senmergė. Niekam nė į galvą nebūtų atėję, kad ji gali užkapoti tėvus. Tai atrodė taip neįtikėtina, kad ją ėmė ir išteisino. Bet jie niekada nerado kito paaiškinimo. – Ir patylėjęs pridūrė: – Aš prisiminiau tą atsitikimą, kai pamačiau kirvį. O kai nuėjome į virtuvę, ji buvo tokia rami, sukiojosi lyg niekur nieko! O kad merginą ištiko isterija – nieko nuostabaus, ar ne?

– Turbūt, – lakoniškai atsakė Lombardas.

– Bet ta kita, – toliau kalbėjo Bloras – tokia švari ir tvarkinga – ir prijuostę parišo – greičiausiai ponios Rodžers prijuostę. Ir ramiausiai pareiškia: „Pusryčiai bus po pusvalandžio ar truputėlį vėliau"! Mano galva, ta moteris pakvaišusi. Senmergėms taip dažnai atsitinka – žinoma, aš nesakau, kad jos tampa žudikėmis, bet jų galvose ima kažkas ir atsisuka. Štai ir panelei Brent nuo per didelio pamaldumo suskystėjo protelis – mano esanti Dievo įrankis. Žinote, ji savo kambaryje nuolat skaitinėja Bibliją.

– Vargu, ar tai yra nestabilios psichikos įrodymas, – atsidusęs paprieštaravo Filipas Lombardas.

– Be to, ji buvo apsivilkusi lietpaltį, – atkakliai varė savo Bloras, – sakė, jog ėjo pažiūrėti į jūrą.

Lombardas papurtė galvą.

– Rodžersą nužudė, kai jis skaldė malkas, – tarė jis, – tai yra, tuoj pat, kai tik jis atsikėlė. Taigi, panelei Brent

visai nereikėjo vaikštinėti lauke dar valandą kitą. Mano galva, tas, kas nužudė Rodžersą, būtų pasistengęs vėl įlįsti į patalus ir apsimesti kietai miegančiu.

– Jūs nesupratote, pone Lombardai, – pasakė Bloras. – Jeigu moteris būtų nekalta, ji bijotų viena vaikštinėti po salą. Ji elgėsi taip tik todėl, kad *žinojo, jog nėra ko bijoti*. Kitaip sakant, *jai nebuvo ko bijoti, nes žudikė – ji pati*.

– Gera mintis... Apie tai aš nepagalvojau, – pripažino Filipas Lombardas. Ir pašaipiai pridūrė: – Džiaugiuosi, kad manęs jau neįtarinėjate.

Bloras sutriko:

– Taip, aš pradėjau nuo jūsų – revolveris, paskui ta keista istorija, kurią papasakojote, teisingiau – nepapasakojote. Tačiau dabar aš supratau, kad viskas buvo pernelyg akivaizdu. – Jis trumpam nutilo. – Tikiuosi, jog jūs irgi manęs neįtariate?

Filipas susimąstęs pasakė:

– Galbūt aš klystu, bet manau, jog jums tokiam dalykui paprasčiausiai pritrūktų vaizduotės. Galiu tik pasakyti, kad jeigu žudikas jūs, tai esate labai puikus aktorius ir man belieka tik nusilenkti. – Jis prislopino balsą. – Tik tarp mūsų kalbant, Blorai. Gali nutikti taip, kad nei aš, nei jūs nesulauksim rytojaus, tad pasakykite man vienam: jūs tada davėte melagingus parodymus, ar ne?

Sutrikęs Bloras trypčiojo vienoje.

– Na, dabar tai neturi jokios reikšmės, – pagaliau pasakė jis. – Tai štai: Landoras iš tiesų buvo visai niekuo dėtas. Tie vyrukai man užmokėjo ir mes įkišome jį už grotų. Tik turėkite omenyje, jog jei kas, aš išsiginsiu...

– Liudininkams girdint – turbūt tai norėjote pasakyti, – išsiviepė Lombardas. – Nesijaudinkite, tai liks tik tarp mūsų. Na, tikiuosi, kad bent gerai iš to pasipelnėte.

– Ką jūs, nė pusės tiek, kiek vertas darbas. Niekšelių kompanija ta Parselio gauja. Tiesa, mane tada paaukštino.

– O Landorą išsiuntė į katorgą, kur jis ir mirė.

– Iš kur aš galėjau žinoti, kad jis ten mirs? – teisinosi Bloras.

– Žinoma negalėjote. Jums tiesiog nepasisekė.

– Man? Turbūt norėjote pasakyti – jam?

– Ir jums taip pat. Todėl, kad dėl jo mirties ir jūsų gyvenimas gerokai sutrumpės.

– Mano? – įsmeigė į jį akis Bloras. – Manote, kad leisiuosi taip lengvai sudorojamas kaip Rodžersas ir kiti? Na jau ne! Kas jau kas, o aš tikrai mokėsiu apsiginti. Galime kirsti iš ko norite.

– O ne, aš nemėgstu eiti lažybų, – atsakė Lombardas. – Be to, jeigu jus nužudys, man niekas nesumokės.

– Klausykite, pone Lombardai, ką jūs norite tuo pasakyti?

Lombardas išsišiepė.

– Aš tenoriu pasakyti, brangusis mano Blorai, kad jūsų šansai nėra labai dideli.

– Ir kodėl gi?

– Todėl, kad jums trūksta vaizduotės. Nusikaltėlis su A.N.Onimo vaizduote – nesvarbu, jis ar ji – sudoros jus kaip šiltą vilną.

Bloras išraudo.

– O jus? – paklausė jis piktai.

– Mano vaizduotė ne ką prastesnė, – pareiškė Lombardas. – Man ne kartą teko papulti į bėdą ir visuomet išsisukdavau laimingai. Nieko daugiau nenoriu pasakyti, bet *manau*, kad išsisuksiu ir šį kartą.

5.

Keptuvėje čirškė kiaušinienė. Stovėdama prie krosnies Vera galvojo: „Ir ko kaip kokia kvaiša pradėjau isterikuoti? Reikia nusiraminti“. Galų gale, ji juk visuomet didžiavosi savo ištverme.

„Panelė Kleitorn elgėsi puikiai. Nepametė galvos ir iš karto ėmė plaukti Sirilui iš paskos.“

Ir kam tai dabar prisiminti? Viskas baigta... Viskas praeityje... Sirilas paniro dar gerokai prieš jai priplaukiant uolą. Ji jautė, kaip srovė neša ją į jūrą. Ji leidosi srovės nešama tol, kol pagaliau atplaukė valtis...

Ją gyrė už drąsą ir *šaltakraujiškumą*.

Bet tik ne Hugo. Hugo tik žvilgtelėjo į ją...

Dieve, kaip skaudu galvoti apie Hugo – dar ir šiandien...

Kur jis dabar? Ką veikia? Gal susižadėjęs, o gal jau ir vedęs?

– Vera, tas kumpis dega, – griežtai pasakė Emilė Brent.

– A iš tiesų! Atsiprašau, panele Brent, kaip kvailai išėjo.

Emilė Brent iš spirgančių riebalų ištraukė paskutinį kiaušinį. Vera, dėdama šviežio kumpio riekeles į keptuvę, pasakė:

– Jūs puikiai tvardotės, panele Brent.

– Esu išmokyta niekad nepamesti galvos ir nesijaudinti dėl niekų, – pasakė Emilė Brent ir kietai sučiaupė lūpas.

„Ji buvo užguitas vaikas", – pagalvojo Vera. – „Tai daug ką paaiškina."

O garsiai paklausė:

– Nejaugi jums nebaisu? – Ir patylėjusi pridūrė: – Ar jūs nieko prieš numirti?

„Numirti!" – tas žodis tarsi aštrus grąžtelis įsmigo į panelės Brent smegenis. Numirti? Bet juk ji nesiruošia mirti! Kiti numirs, bet ne ji, ne Emilė Brent. Ši merguželė nieko nesupranta! Juk Emilė Brent nieko nebijo, apskritai visi Brentai bebaimiai. Ji kilusi iš kariškių šeimos. Jie ne kartą žiūrėjo mirčiai į akis. Jie gyveno dorai, kaip ir ji, Emilė Brent, todėl jai nėra ko gėdytis... Ir todėl ji nemirs...

„Viešpats yra rūpestingas. Tau nereikės bijoti naktinės baisenybės, strėlės, kuri skraidžioja dieną..." Dabar diena – ir visa baimė pradingo. „Nei vienas iš mūsų

neišvyks iš salos." Kas tai pasakė? Na žinoma, generolas Makarturas, kurio pusbrolis vedęs Elsę Makferson. Neatrodė, kad jį tai *baugina*. Atvirkščiai – atrodė taip, tarsi tokia perspektyva jį *džiugina*! O tai jau nuodėmė. Taip galvoti bedieviška. Kai kurie žmonės deramai neįvertina mirties ir patys atima iš savęs gyvybę. *Beatričė Teilor*... Vakar naktį ji sapnavo Beatričę – toji stovėjo už lango ir vaitojo, maldavo įsileisti į namus. Tačiau Emilė Brent nenorėjo įsileisti. Nes jeigu ją įsileistų, atsitiktų kažkas baisaus...

Emilė krūptelėjo ir atitoko. Kaip keistai žiūri į ją ta mergina.

– Viskas jau paruošta, ar ne? – guviai paklausė ji. – Nešime į stalą.

6.

Tai buvo keisti pusryčiai. Visi atrodė nepaprastai mandagūs.

– Panele Brent, ar galima pasiūlyti jums dar truputėlį kavos?

– Panele Kleitorn, gal gabalėlį kumpio?

– Dar gabalėlį bekono?

Visi šeši elgėsi taip, lyg nieko nebūtų nutikę. Tačiau kiekvieno viduje šėlo tikra audra.

„Kas toliau? Kas bus sekantis? Kuris?"

„Įdomu, ar pavyks? Bet pamėginti verta. Kad tik suspėčiau. Dieve mano, kad tik suspėčiau..."

„Religinė manija, tikrai... Iš pažiūros nė nepasakytum... O gal aš klystu?"

„Visa tai beprotiška... Aš irgi kraustausi iš proto... Kažkur pradingo vilnų sruogos, raudono šilko užuolaidos – negaliu suprasti, kam jų gali prireikti."

„Tas kvailys patikėjo viskuo, ką jam sakiau. Tai buvo paprasta... Vis dėlto reikia būti atsargesniam, ypač atsargiam."

„Šešios porcelianinės statulėlės... tik šešios... O kiek jų liks iki vakaro?..“

– Kas pageidautų paskutinio kiaušinio?

– Uogienės?

– Dėkoju. Gal galėčiau jums pasiūlyti gabalėlį kumpio?

Šeši žmonės pusryčiavo dėdamiesi ramūs...

XII

Pusryčiai baigėsi.

Teisėjas Vorgreivas atsikrenkštė ir savo plonu, bet valdingu balsu tarė:

– Aš manau, kad mums būtų naudinga susėsti visiems kartu ir aptarti padėtį. Tarkime, po kokio pusvalandžio svetainėje?

Visi pritarė. Vera pradėjo nurinkinėti lėkštes.

– Sutvarkysiu stalą ir išplausiu lėkštes, – tarė ji.

– Mes nunešime maistą į podėlį, – pasiūlė Lombardas.

Emilė Brent jau stojosi, bet aiktelėjusi vėl atsisėdo.

– Kas jums, panele Brent?

– Man labai gaila, – atsiprašinėjo Emilė, – aš norėjau padėti panelei Kleitorn, bet man kažkas užėjo. Svaigsta galva.

– Svaigsta galva? – daktaras Armstrongas žengė prie jos. – Tai visai natūralu. Vėluojanti reakcija į šoką. Galiu jums duoti...

– Ne! – išsprūdo jai garsiai. Visi nustėro. Daktaras Armstrongas išraudo kaip burokas.

Jos veide atsispindėjo baimė ir įtarumas.

– Kaip pageidaujate, panele Brent, – šaltai pasakė jis.

– Aš nieko nenoriu gerti, jokių vaistų iš viso, – tarė Emilė Brent. – Pasėdėsiu ramiai ir galvos svaigimas praeis.

Kai stalas jau buvo nukraustytas, Bloras pasakė:

– Esu įgudęs namų ruošoje, todėl galiu jums padėti, panele Kleitorn.

– Ačiū, – padėkojo Vera.

Valgomajame liko tik Emilė Brent.

Kurį laiką ji girdėjo iš podėlio sklindančius prislopintus balsus. Galva pamažu nustojo svaigusi. Ją apėmė mieguistumas, jautė, kad tuoj gali užmigti. Ausyse kažkas zvimbė... O gal kambaryje?

„Tai turbūt bitė. Arba kamanė“, – pagalvojo ji.

Ir netrukus ji pastebėjo per langą ropojančią bitę. Vera Kleitorn šį rytą kažką kalbėjo apie bites.

Bitės ir medus... Ji mėgo medų. Paimi korį su medumi ir įdedi į muslino maišelį. O medus sau laša – kapt, kapt, kapt...

Kambaryje kažkas yra... kažkas labai šlapias, nuo jo varva vanduo... *Tai Beatričė Teilor atėjo iš upės*...

Tereikia pasukti galvą ir ją pamatys. Bet ji negali pasukti galvos...

O gal šauktis pagalbos? Bet ji negali surikti. Namuose nė gyvos dvasios. Ji vienui viena...

Ji išgirdo žingsnius už nugaros. Tylius, šliurpsinčius, netvirtus skenduolės žingsnius... Drėgmės kvapas sukuteno jos šnerves... O ant lango vis zvimbė ir zvimbė bitė...

Staiga ji pajuto dūrį. Bitė įgėlė jai į kaklą...

2.

Svetainėje visi laukė Emilės Brent.

– Gal man nueiti ir atvesti ją? – paklausė Vera Kleitorn.

– Minutėlę, – sustabdė ją Bloras.

Vera atsisėdo. Visi klausiamai sužiuro į Blorą.

– Klausykite, – prakalbo jis, – aš manau, kad galime liautis ieškoję žudiko – jis dabar sėdi valgomajame. Galiu prisiekti, jog žudikas – ta moteris!

– O kokie motyvai? – paklausė Armstrongas.

– Religinė manija. Ką į tai pasakysite, daktare?

– Visai galimas dalykas. Užginčyti negaliu. Bet mes neturime jokių įrodymų.

– Ji atrodė labai keistai, kai virtuvėje ruošėme pusryčius, – pasakė Vera. – Jos akys buvo tokios... – Vera nusipurtė.

– Tai dar ne įrodymas, – paprieštaravo Lombardas. – Mes visi dabar kaip nesavi.

– Yra ir dar vienas dalykas, – neatlyžo Bloras. – Kai mums buvo pateikti kaltinimai, ji vienintelė atsisakė pasiaiškinti. Kodėl? Ogi todėl, kad neturėjo ką pasakyti.

Vera subruzdo.

– Na, ne visai taip, – pasakė ji. – Paskui ji man viską papasakojo.

– Panele Kleitorn, ir ką gi ji jums papasakojo? – paklausė teisėjas Vorgreivas.

Vera atpasakojo Beatričės Teilor istoriją.

– Visiškai įtikinama istorija, – tarė teisėjas. – Man ji nekelia jokio įtarimo. Sakykit, panele Kleitorn, ar panelę Brent kamuoja kaltės jausmas, ar ji dėl to atgailauja?

– Manau, kad ne, – atsakė Vera. – Ji atrodo visai tam abejinga.

– Tų teisiųjų senmergių širdys kietos kaip akmuo! – pasakė Bloras. – Ir viskas iš pavydo.

– Dabar be penkių vienuolika, – tarė teisėjas. – Manau, kad turėtume pakviesti panelę Brent į mūsų susirinkimą.

– Ir jūs neketinate imtis jokių priemonių? – paklausė Bloras.

– Nelabai suprantu, kokių priemonių mes turėtume imtis, – atsakė teisėjas. – Mūsų įtarimai ir lieka tik įtarimais. Šiaip ar taip, ketinu paprašyti daktarą Armstrongą labai atidžiai stebėti panelę Brent. O dabar eikime į valgomąjį.

Emilė Brent sėdėjo kaip sėdėjusi – nugara į duris. Jie nepastebėjo nieko keisto, nebent tai, kad panelė Brent visai nekreipė dėmesio į jų pasirodymą.

Ir tik arčiau priėję jie pamatė jos veidą – išpurtusį, pamėlynijusiomis lūpomis ir išverstomis akimis.

– Dieve mano, juk ji negyva! – sušuko Bloras.

3.

– Dar vienas iš mūsų išteisintas. Deja, per vėlai! – plonu balsu ramiai pasakė teisėjas.

Armstrongas pasilenkė prie velionės. Apuostė lūpas, palingavo galvą ir kilstelėjo vokus.

– Nuo ko ji mirė, daktare? – nekantriai paklausė Lombardas. – Juk kai mes ją čia palikome, ji buvo visai sveika!

Armstrongo dėmesį buvo patraukusi mažytė žymė dešinėje kaklo pusėje.

– Tai švirkšto pėdsakas, – pasakė jis.

Nuo lango pasigirdo zvimbimas.

– Žiūrėkite! Juk tai bitė! – suriko Vera. – Prisiminkite, ką aš jums sakiau šįryt!

– Bet jai įgėlė ne bitė, – niūriai pratarė Armstrongas. – Švirkštą su nuodais laikė žmogaus ranka.

– Kokių nuodų jai suleido? – paklausė teisėjas.

– Turbūt kažkokio cianido. Greičiausiai kalio cianido, kaip ir Antoniui Marstonui. Ji turėjo beveik tą pačią minutę mirti nuo uždusimo.

– O bitė? – šūktelėjo Vera. – Tai negali būti *sutapimas*!

– Tai jau tikrai ne, – niūriai paprieštaravo Lombardas. – Čia mūsų žudikas pritaikė vietos koloritą. O jis pokštininkas, tas bjaurybė. Stengiasi nė per nago juodymą nenutolti nuo tos prakeiktos skaičiuotės! – Paprastai ramus Lombardas dabar vos nespiegė. Matyt, net ir įvairių pavojų ir netikėtumų užgrūdinti jo nervai neatlaikė. – Tai beprotybė, tikra beprotybė! Mes visi išsikraustėm iš proto!

– Tikiuosi, – ramiai pasakė teisėjas, – jog mes dar nepraradome sveikos nuovokos. *Ar kas nors atsivežė į šiuos namus švirkštą?*

Daktaras Armstrongas išsitiesė, tačiau jo balsas skambėjo nelabai drąsiai:

– Aš atsivežiau.

Keturios poros akių susmigo į jį. Jis atrėmė priešiškus ir įtarius žvilgsnius.

– Aš visuomet vežiojuosi švirkštą, – pasakė jis. – Daugelis gydytojų taip daro.

– Tikra tiesa, – pritarė teisėjas Vorgreivas. – Ar nepasakytumėte mums, daktare, kur dabar yra jūsų švirkštas?

– Mano miegamajame, lagamine.

– Jums leidus, mes patikrinsime šį faktą, – pasakė Vorgreivas.

Penkių žmonių procesija tylomis pasuko link laiptų. Lagamino turinys buvo išverstas ant grindų. Švirkšto ten nebuvo.

4.

– Kažkas jį paėmė! – sušuko Armstrongas.

Visi tylėjo.

Armstrongas atsirėmė į langą. Ir vėl keturios poros akių įsmigo į jį – įtariančios, kaltinančios. Jis žvilgčiojo tai į Vorgreivą, tai į Verą ir bejėgiškai kartojo:

– Sakau jums, kažkas jį paėmė.

Bloras ir Lombardas susižvalgė.

– Šiame kambaryje esame penkiese, – prakalbo teisėjas. – *Vienas iš mūsų – žudikas*. Padėtis darosi vis grėsmingesnė. Turime padaryti viską, kas įmanoma, kad užtikrintume keturių nekaltųjų saugumą. Dabar paprašysiu daktarą Armstrongą pasakyti, kokių vaistų jis čia turi.

– Čia turiu mažą vaistinėlę, – pasakė Armstrongas. – Galite ją apžiūrėti. Ten tik migdomieji – trionalio ir sulfonalio tabletės, dar bromas, sodos bikarbonatas bei aspirinas. Štai ir viskas. Cianidų neturiu.

– Aš taip pat atsivežiau čionai migdomųjų – kelias sulfonalio tabletes. Didelė jo dozė, regis, yra mirtina. O jūs, pone Lombardai, turite revolverį.

– Na ir kas iš to? – piktai paklausė Filipas Lombardas.

– O tas, kad aš siūlau daktaro vaistinėlę, mano sulfonalio tabletes, taip pat jūsų revolverį ir visus vaistus, kurių gal dar kas nors turi, paimti ir padėti į saugią vietą. Kai tik mes tai padarysime, kiekvienas iš mūsų, manau, ir pats leisis iškratomas, ir leis peržiūrėti savo daiktus.

– Kad aš atiduočiau savo revolverį! Niekada! – sušuko Lombardas.

– Pone Lombardai, – griežtai pasakė Vorgreivas, – nors jūs esate jaunas ir stiprus vyras, tačiau buvęs inspektorius Bloras – taip pat tvirtas vyras. Nesiimu spėti, kuris iš jūsų nugalėtų muštynėse, bet tikrai žinau, kad aš, daktaras Armstrongas ir panelė Kleitorn palaikysime Bloro pusę ir padėsime jam kaip įmanydami. Taigi, manau, suprantate, kad priešinimasis sukels neigiamas pasekmes.

Lombardas atlošė galvą. Plėšriai išsišiepė.

– Na ką gi, jeigu jūs jau susimokėte, tebūnie kaip norite.

Teisėjas Vorgreivas linktelėjo

– Jūs esate protingas jaunuolis. Kur jūs laikote revolverį?

– Naktinio stalelio stalčiuje prie lovos.

– Aišku.

– Einu, atnešiu jį.

– Manau, jog būtų geriau, jei eitume drauge su jumis.

Filipo veide vėl atsirado plėšrus šypsnys.

– Įtarus kaip velnias!

Jie koridoriumi nuėjo į Lombardo miegamąjį. Filipas puolė tiesiai prie naktinio stalelio, ištraukė stalčių. Ir nusikeikęs atšoko.

Stalčius buvo tuščias.

5.

– Dabar jau patenkinti? – paklausė Lombardas.

Jis stovėjo ir nuogut nuogutėlis laukė, kol kiti trys vyrai baigs krėsti jį ir jo kambarį. Vera Kleitorn laukė koridoriuje.

Krata metodiškai buvo daroma toliau. Iš eilės buvo apieškoti Armstrongas, teisėjas ir Bloras.

Išėję iš Bloro miegamojo, vyrai prisiartino prie Veros. Į ją kreipėsi teisėjas.

– Panele Kleitorn, tikiuosi, jūs suprantate, kad negali būti jokių išimčių. Mes turime surasti revolverį. Tikriausiai esate atsivežusi maudymosi kostiumėlį?

Vera linktelėjo.

– Tada aš paprašysiu jūsų nueiti į miegamąjį, apsivilkti maudymosi kostiumėlį ir sugrįžti čionai.

Vera įėjo į kambarį ir uždarė duris. Po minutės sugrįžo apsirengusi glaudžiai prie kūno prigludusiu maudymosi kostiumėliu.

– Dėkoju, panele Kleitorn, – linktelėjo Vorgreivas. – Prašau čia palaukti, kol mes apžiūrėsime jūsų kambarį.

Vera kantriai laukė jų pasirodant. Paskui nuėjusi į miegamąjį persirengė ir vėl sugrįžo.

– Dabar esame tikri, kad nei pas vieną iš mūsų nėra nei ginklo, nei nuodų. O tai jau neblogai. Dabar sudėsime vaistus į saugią vietą. Podėlyje turbūt yra kokia nors dėžė sidabrui laikyti?

– Visa tai labai gerai, bet kam teks raktas? Spėju, kad jį laikysite jūs, ar ne? – paklausė Bloras.

Teisėjas nieko neatsakė. Jis pasuko link podėlio, o kiti sekė jam iš paskos. Ten jie aptiko nedidelę dėžę stalo sidabrui laikyti. Teisėjo nurodymu visi vaistai buvo sudėti į dėžę, o dėžė užrakinta. Paskui, teisėjo paliepimu, dėžė buvo įstatyta į indaują, kuri taip pat buvo užrakinta. Dėžės raktą teisėjas atidavė Filipui Lombardui, o indaujos – Blorui.

– Jūs abu fiziškai stipriausi. Taigi, judviem būtų sunku atimti raktą vienam iš kito, o mums iš jūsų tuo labiau. Laužti indaujos ar dėžės užraktą būtų neparanku, nes sukeltas triukšmas patrauktų kieno nors dėmesį.

Patylėjęs pridūrė:

– Mes turime išspręsti dar vieną keblią užduotį. Kur dingo pono Lombardo revolveris?

– Man atrodo, kad geriausiai į šį klausimą galėtų atsakyti pats revolverio savininkas, – pasakė Bloras.

Filipo Lombardo šnervės pabalo.

– Jūs bukagalvis, Blorai. Juk sakiau, kad jį iš manęs pavogė!

– Kada jūs matėte savo revolverį paskutinį kartą? – paklausė Vorgreivas.

– Vakar vakare. Eidamas gulti, dėl visa ko įsidėjau jį į naktinio staliuko stalčių.

Teisėjas linktelėjo.

– Vadinasi, – tarė jis, – jį pavogė šį rytą, per sąmyšį, kol ieškojome Rodžerso arba kai jį radome.

– Revolveris paslėptas kur nors name. Reikia jo paieškoti, – pasakė Vera.

Teisėjas Vorgreivas pasičiupinėjo smakrą.

– Nemanau, kad paieška duos rezultatų, – tarė jis. – Mūsų žudikas turėjo pakankamai laiko paslėpti jį kokioje nors saugioje vietoje. Netikiu, kad mes lengvai surastume revolverį.

– Nežinau, kur tas revolveris, bet galiu lažintis, kad žinau, kur kitas daiktas – švirkštas. Sekite paskui mane, – įtikinamai pareiškė Bloras.

Jis atidarė priekines duris ir pasuko už namo kampo. Po valgomojo langais jie surado švirkštą. Šalimais gulėjo sudaužyta porcelianinė statulėlė – šeštasis indėniukas.

– Jis galėjo būti tik čia, – su pasitenkinimu pareiškė Bloras. – Nužudęs panelę Brent, nusikaltėlis atidarė langą, išmetė švirkštą, o drauge su juo – ir porcelianinę statulėlę.

Ant švirkšto nebuvo jokių pirštų antspaudų. Jis buvo rūpestingai nuvalytas.

– O dabar paieškokime revolverio, – ryžtingai pareiškė Vera.

– Gerai, – tarė teisėjas Vorgreivas. – Bet tik laikykimės vienas prie kito. Atsiminkite, jeigu tik mes išsiskirstysime, žudikas tuo pasinaudos.

Jie vėl kruopščiai apieškojo visą namą nuo rūsio iki pastogės, bet nieko nesurado. Revolveris pradingo.

XIII

„Vienas iš mūsų... Vienas iš mūsų... Vienas iš mūsų ...“ – šie trys žodžiai be perstojo sukosi išvargintose jų galvose. Penki išgąsdinti žmonės sekė vienas kitą. Visi buvo arti nervinio išsekimo ir nė nemėgino to slėpti. Nebeliko apsimestinio draugiškumo – jie netgi nesistengė palaikyti pokalbio. Jie buvo penki priešai, sukaustyti savisaugos instinkto grandine.

Galų gale jie pamažu ėmė prarasti žmogiškus bruožus, tarytum grįžo į pirmykštę būklę. Teisėjas Vorgreivas darėsi panašus į atsargų seną vėžlį. Jis sėdėjo susikūprinęs, galvą įtraukęs į pečius. Lakstė tik aštrios ir budrios akys. Buvęs inspektorius Bloras pasidarė dar grubesnis ir griozdiškesnis. Šleivino kaip lokys, o akys pasruvo krauju. Bloro veide atsispindėjo žiaurumas, sumišęs su bukumu. Jis atrodė kaip užspeistas žvėris, pasiruošęs pulti savo persekiotojus. Filipo Lombardo pojūčiai paaštrėjo. Jis reaguodavo į menkiausią garsą. Eisena tapo dar lengvesnė ir greitesnė, judesiai lankstesni ir grakštesni. Dažnai jis plėšriai nusišypsodavo, parodydamas aštrius, baltus dantis.

Vera Kleitorn tapo labai tyli. Beveik nesikėlė iš krėslo. Žvelgė tiesiai prieš save į erdvę. Ji atrodė kaip pri-

trenkta. Buvo panaši į paukščiuką atsimušusį į stiklą ir patekusį į žmogaus rankas, kuris bijo net sukrutėti, tikėdamasis tokiu būdu išsigelbėti.

Armstrongo nervai buvo įtempti kaip styga. Jo veidas trūkčiojo, rankos drebėjo. Jis degė vieną cigaretę po kitos ir greit jas gesino. Atrodo, kad priverstinis neveiklumas jį slėgė kur kas labiau nei kitus. Kartkartėmis jis pratrūkdavo nervingomis kalbomis.

– Mes... mes turime pagaliau *ko nors* imtis, negalime tiesiog sėdėti ir laukti! Turbūt – ne, ne turbūt, o iš tikrųjų galima *ką nors* padaryti! O jeigu mes uždegtume laužą?..

– Tokiu oru? – niūriai paklausė Bloras.

Vėl pliaupė lietus. Namą plakė vėjo šuorai. Monotoniškas lietaus tekšenimas varė juos iš proto. Visiems sutikus be didelių kalbų buvo priimtas toks planas: jie visi būna svetainėje. Išeiti iš kambario gali tik vienas žmogus. Kiti laukia jo sugrįžtant.

– Tai tik laiko klausimas, – pasakė Lombardas. – Audra praeis. O tada galėsime ko nors imtis – duoti signalą, uždegti laužus ar susikalti plaustą.

– Sakote – *laiko* klausimas? – sukikeno Armstrongas. – Mes neturime laiko! Mus visus išžudys...

Prakalbo teisėjas Vorgreivas. Jo aiškiameploname balse skambėjo ūmus ryžtingumas.

– Jei būsime atsargūs – niekas mūsų neišžudys. *Mes turime būti labai budrūs*!

Vidurdienį, kaip įprasta, jie pavalgė, bet visą procedūrą supaprastino kiek tik įmanoma. Penkiese nuėjo į virtuvę. Podėlyje jie rado daugybę konservų. Pradarė vieną dėžutę konservuotų liežuvių ir dvi – kompoto. Pavalgė stačiomis čia pat, prie virtuvės stalo. Paskui vėl visi drauge sugrįžo į svetainę, susėdo ir vėl ėmė sekti vienas kitą...

O jų galvose sukosi liguistos ir beprotiškos mintys.

„Tai Armstrongas... Ką tik pamačiau, kaip jis vogčiom dirstelėjo į mane... Jo akys kaip pamišėlio... Jis tik-

rai išprotėjęs... O gal jis visai ir ne daktaras... Na, žinoma! Jis iš beprotnamio pasprukęs pamišėlis, kuris tik dedasi daktaru... Taip, aš teisus... Gal pasakyti visiems?.. O gal surikti? Ne, tai tik padidintų jo atsargumą... Be to, jis atrodo kaip visai normalus žmogus... Kiek dabar valandų? Tik ketvirtis po trijų!... O Dieve, ir aš tuoj išprotėsiu... *Taip, tai Armstrongas*... Štai jis žiūri į mane..."

„Manęs tai jie neprigriebs! Aš jau tuo pasirūpinsiu... Ir anksčiau papuldavau į keblias situacijas... Bet kur, velniai rautų, revolveris? Kas jį pavogė? Niekas jo neturi – tai jau patikrinome. Apieškojome visus. Niekas negali jo turėti... *Bet kažkas žino, kur jis*..."

„Visi jie kraustosi iš proto... Jie visi išprotės... Bijodami mirties... Visi mes jos bijome... Ir aš taip pat... Bet tai nesustabdys mirties... „Katafalkas jau prie durų, sere". Kur aš tai skaičiau?.. Mergina... Nenuleisiu nuo jos akių. Taip, nenuleisiu nuo jos akių..."

„Be dvidešimt keturios... dar tik be dvidešimt keturios... turbūt laikrodis sustojo... Aš nesuprantu... tikrai nieko nesuprantu... To negali būti... *Bet vis dėlto taip yra*! Kodėl mes neprabundam? Pabuskite – Paskutinio Teismo diena atėjo – o, tik ne tai! Aš negaliu galvoti... Mano galva – jai kažkas atsitiko... ji tiesiog plyšta... To negali būti... Kiek dabar valandų? O Dieve, dar tik be penkiolikos keturios!"

„Turiu nepamesti galvos... Turiu nepamesti galvos... Svarbiausia nepamesti galvos... Viskas labai aišku, kiekviena smulkmena apgalvota. Bet niekas neturi įtarti. Tada aš juos apgausiu. Tik kurį? Štai klausimas – kurį? Manau, jog... Taip, taip – *jį*."

Kai laikrodis ėmė mušti penkias, visi pašoko.

– Kas nori arbatos? – paklausė Vera.

Kurį laiką visi tylėjo.

– Išgerčiau puodelį, – ištarė Bloras.

Vera atsistojo.

– Eisiu išvirti arbatos. O jūs galite pasilikti čia.

– Manau, brangioji panele, kad mes visi norėsime eiti ir pažiūrėti, kaip jūs ją ruošite, – švelniai pasakė teisėjas Vorgreivas.

Vera apstulbusi pažvelgė į jį ir nervingai nusijuokė:

– Na žinoma! To ir reikėjo tikėtis! – pasakė ji.

Visi penki nuėjo į virtuvę. Vera išvirė arbatos, kurią gėrė tik ji ir Bloras. Kiti pasirinko viskį – atkimšo naują butelį ir, atlupę dėžę, išsitraukė naują sifoną.

– Reikia būti labai atsargiems, – sumurmėjo teisėjas, ir jo vėžliškose lūpose pasirodė šypsena.

Paskui jie sugrįžo į svetainę. Nors buvo vasara, bet kambarys skendėjo tamsoje. Lombardas paspaudė jungiklį, bet šviesa neužsidegė.

– Viskas aišku! – pasakė jis. – Neveikia variklis. Rodžersas šįryt juo nepasirūpino... – Ir patylėjęs pridūrė: – Manau, kad galėtume nueiti ir pamėginti jį užvesti.

– Podėlyje mačiau žvakių ryšulėlį. Verčiau uždekime jas, – pasakė teisėjas Vorgreivas.

Lombardas išėjo jų atnešti. Kiti liko stebėti vienas kito.

Jis greit sugrįžo su dėže žvakių ir krūva lėkštučių iš arbatos servizo. Uždegė penkias žvakes ir išdėliojo po visą kambarį.

Laikrodis rodė be penkiolikos šešias.

2.

Po šešių dvidešimt Vera pajuto, jog daugiau nebegali čia sėdėti. Ji nusprendė eiti į savo miegamąjį ir šaltu vandeniu suvilgyti savo plyštančią galvą ir tvinkčiojančius smilkinius. Atsistojo ir pasuko prie durų, tačiau susigriebusi, išėmė iš dėžės žvakę. Vera uždegė dagtį, palašino vaško į lėkštutę ir tvirtai prilipdė žvakę. Tada išėjo iš kambario ir uždarė duris. Keturi vyrai pasiliko svetainėje. Vera užlipo laiptais ir, perėjusi koridorių, atrakino savo miegamojo duris. Įžengė vidun ir sustingo kaip įbesta.

Jos šnervė suvirpėjo. Jūra... Sent Tredeniko pakrantės kvapas...

Taip, tai tas kvapas. Ji neapsiriko. Žinoma, saloje viskas kvepia jūra, bet šis kvapas kitoks. Taip jūra kvepėjo tą dieną Sent Tredeniko pliaže, kai po potvynio saulė ėmė kaitinti jūržolėm apsinešusias uolas.

„Ar galiu plaukti į salą, panele Kleitorn? Kodėl negalima į salą?..“

Padykęs, išpaikintas berniūkštis! Jeigu ne jis, Hugo būtų turtingas... Galėtų vesti tą, kurią myli...

Hugo... Jis kažkur čia pat, kažkur šalia jos... Ne, jis turbūt laukia jos miegamajame...

Ji žengė žingsnį į priekį. Pro pravirą langą patraukė skersvėjis. Žvakės liepsna suvirpėjo. Suvirpėjo ir užgeso... Vera išsigando staiga stojusios tamsos... „Nebūk kvaila, – tarė ji pati sau. – Viskas gerai. Visi juk apačioje. Visi keturi. Kambaryje nieko nėra ir būti negali. Tavo vaizduotė įsišėlo, brangute.“

Bet šitas kvapas, Sent Tredeniko pliažo kvapas... Juk tai ne vaizduotės padarinys. *Juk ji tikrai užuodžia...*

Vis dėlto kambaryje kažkas yra... Ji išgirdo šnaresį, vos girdimą šnaresį... Ji įsiklausė, ir staiga šalta lipni ranka palietė jos gerklę – drėgna, jūra kvepianti ranka...

3.

Vera suriko. Pastėrusi iš siaubo, ji rėkė iš visų jėgų, šaukdamasi pagalbos. Ji negirdėjo, kaip apačioje kilo sąmyšis, subildėjo apversta kėdė, trinktelėjo durys ir laiptais į viršų bėgo vyrai. Siaubas užgožė viską. Tačiau netrukus tarpduryje sužybsėjo šviesos – vyrai su žvakėmis rankose įvirto į miegamąjį.

– Kokio velnio?

– Kas atsitiko?

– Viešpatie, kas gi čia?

Vera sudrebėjo, žingtelėjo į priekį ir susmuko ant grindų. Ji lyg pro miglą jautė, kaip kažkas pasilenkė prie jos ir mėgina ją atgaivinti.

Tačiau kažkas tuo metu riktelėjo – „O Dieve, jūs tik pažvelkit!" – ir ji atitoko. Pramerkė akis. Vyrai užvertę galvas žiūrėjo į lubas. Nuo jų karojo jūržolių pluoštas. Tai štai kas palietė jos gerklę! Tamsoje ji jas palaikė lipnia ir šalta iš ano pasaulio ją nužudyti sugrįžusio skenduolio ranka!

Vera ėmė isteriškai kvatotis.

– Čia tik jūržolės, tik jūržolės! Dabar man aišku, iš kur tas kvapas... – ir vėl nualpo, neatlaikiusi staiga sukilusio šleikštulio. Ir vėl kažkas pamėgino ją atgaivinti.

Rodės, jog praėjo visa amžinybė. Jai padavė stiklinę. Vera užuodė brendį. Ji jau ketino gurkštelėti, bet pasąmonėje tarytum suveikė pavojaus signalas. Ji atsisėdo ir atstūmė stiklinę.

– Iš kur jūs jį ėmėte? – griežtai paklausė ji.

Bloras sustingo. Akimirką spoksojo į ją, o tada atsakė:

– Atsinešiau iš apačios.

– Ne, aš šito negersiu! – sušuko Vera.

Minutėlę buvo tylu, paskui nuskambėjo Lombardo juokas.

– Šaunuolė, Vera! – pritardamas pasakė jis. – Matau, jog nepraradote nuovokos, nors ką tik buvote mirtinai išsigandusi. Tuoj jums atnešiu neatkimštą butelį, – tarė jis ir išėjo iš kambario.

– Man jau geriau, – ne visai tvirtai pratarė Vera. – Išgerčiau gurkšnelį vandens.

Armstrongas padėjo jai atsistoti. Svyrinėdama ir kabindamasi į jį, Vera nuėjo prie praustuvo. Paleido šaltą vandenį ir prisipylė stiklinę.

– Tas brendis tikrai geras, – tarė Bloras su apmaudu.

– Kas žino, – suabejojo Armstrongas.

– Aš nieko į jį neįbėriau, – supyko Bloras. – Turbūt taip reikėtų suprasti jūsų užuominą?

– O aš ir netvirtinu, kad jūs ko nors į jį įbėrėte. Bet jūs galėjote tai padaryti, o jei ne jūs, tai kas nors kitas. Imti ir dėl visa ko įberti į butelį nuodų.

Į kambarį įskubėjo Lombardas. Jis laikė neatidarytą brendžio butelį ir kamščiatraukį. Pakišo neatkimštą butelį Verai po nosim.

– Prašau, brangute. Patikėkite, jokios apgaulės.

Jis nuplėšė foliją ir ištraukė kamštį.

– Gerai, kad šiuose namuose netrūksta gėrimų. Apdairus tas A.N.Onimas.

Verą krėtė šiurpas. Armstrongas palaikė stiklinę, kol Filipas pripylė brendžio, ir pasiūlė:

– Išgerkite, panele Kleitorn. Jūs ką tik patyrėte šoką.

Vera gurkštelėjo brendžio ir jos skruostus užliejo raudonis.

Lombardas nusijuokė.

– Tai pirmoji žmogžudystė, kuri nepavyko!

– Jūs manote... kad mane norėjo nužudyti? – kone sušnibždėjo Vera.

Lombardas linktelėjo.

– Na, taip, tikėjosi, kad iš tos baimės pakratysite kojas. Juk tokių dalykų pasitaiko, ar ne tiesa, daktare?

Armstrongas atsargiai rinkosi žodžius.

– Hm, sunku pasakyti. Jeigu žmogus jaunas ir stiprus... Ne širdininkas... Toks turbūt nenumirtų iš baimės. Kita vertus... – Jis paėmė Bloro atneštą brendžio stiklinę ir suvilgė pirštą. Atsargiai palaižė. Jo veido išraiška nepasikeitė. – Atrodo, skonis įprastas, – abejodamas pratarė jis.

Bloras įpykęs žingtelėjo į priekį.

– Tik pamėginkite pasakyti, kad nuodytojas – tai aš, ir aš nusuksiu jums galvą!

Vera, atsigavusi nuo brendžio, nukreipė pokalbį kita linkme:

– O kur teisėjas?

Vyrai susižvalgė.

– *Iš tiesų keista*... Man regis, jis lipo drauge su mumis.

– *Ir man taip pasirodė*, – pritarė Bloras. – O ką pasakysite jūs, daktare? Jūs lipote man iš paskos.

– Man atrodė, kad jis skuba įkandin... Žinoma, jis negalėjo spėti su mumis – jis juk senas žmogus.

Jie vėl susižvalgė.

– Velniškai keista, – pasakė Lombardas.

– Eikime jo ieškoti! – pasiūlė Bloras ir pasuko prie durų. Visi nusekė iš paskos, Vera paskutinė.

Lipdamas laiptais, Armstrongas mestelėjo per petį:

– Greičiausiai jis bus pasilikęs svetainėje.

Jie perkirto holą. Armstrongas kelis kartus garsiai pašaukė:

– Vorgreivai! Kur jūs? Vorgreivai!

Niekas neatsakė. Name tvyrojo mirtina tyla. Tik lauke šnarėjo lietus. Pasiekęs svetainę, Armstrongas sustojo ant slenksčio kaip stabo ištiktas. Kiti susigrūdo už nugaros ir žvalgėsi daktarui per petį. Kažkas sušuko.

Teisėjas Vorgreivas sėdėjo didžiajame savo krėsle kambario gale. Iš abiejų krėslo pusių degė žvakės. Bet labiausiai juos nustebino ir išgąsdino tai, kad teisėjas buvo apsisiautęs mantiją ir užsidėjęs peruką...

Daktaras Armstrongas mostu paliepė visiems likti savo vietose. O pats svyrinėdamas it girtas nužingsniavo prie krėsle sustingusio teisėjo. Priėjęs pasilenkė ir pažvelgė į ramų Vorgreivo veidą. Paskui staigiu judesiu nutraukė nuo galvos peruką. Perukas nukrito ant grindų, apnuogindamas aukštą kaktą. Pačiame jos viduryje žiojėjo skylutė, iš kurios sunkėsi kraujo srovelė...

Daktaras Armstrongas pakėlė sustingusią ranką ir pamėgino užčiuopti pulsą. Tada atsisuko į juos ir ištarė, slopiu, tarytum ne savo balsu:

– *Jis nušautas*...

– *Štai kam buvo reikalingas revolveris...* – pasakė Bloras.

Daktaras pridūrė tuo pačiu beaistriu balsu:

– Jį nužudė šūviu į kaktą. Mirė staiga.

Vera pasilenkusi apžiūrėjo peruką.

– *Štai vilnos, kurių pasigedo panelė Brent*, – tarė ji drebančiu iš siaubo balsu.

– Ir raudona užuolaida, kuri pradingo iš vonios, – pridūrė Bloras.

– Tai štai kam jų prireikė... – sušnibždėjo Vera.

Staiga nenatūraliu juoku pratrūko Filipas Lombardas:

Penki maži indėnai viens kitą ėmė teisti,
Surado vieną kaltą – tas veltui bandė melsti.

Galas Kruvinajam teisėjui Vorgreivui! Nebeskelbs jau daugiau nuosprendžių! Nebesidės ant galvos juodosios kepuraitės*! Paskutinį kartą sėdi teisėjo kėdėje! Nebesiųs daugiau nekaltųjų į kartuves! O kaip pasijuoktų dabar Edvardas Sitonas, jeigu būtų čia! Dieve, kaip jis pasijuoktų!

Visi tik klausėsi apstulbę.

– Dar šį rytą jūs man sakėte, kad žudikas – tai *jis*! – sušuko Vera.

Lombardas susitvardė.

– Tai tiesa... – tyliai pasakė jis. – Aš iš tiesų taip maniau. Na ką gi, aš klydau. Dar vienas iš mūsų išteisintas. Gaila, kad *per vėlai*.

---

*Anglijoje, pagal paprotį, prieš skelbdamas mirties nuosprendį, teisėjas užsideda juodą kepuraitę; *vert. past.*

XIV

Jie nunešė teisėją Vorgreivą į jo kambarį ir paguldė į lovą. Paskui nusileido į holą ir stoviniavo, žvilgčiodami vienas į kitą.

– Ką dabar darysime? – niūriai paklausė Bloras.

– Visų pirma pavalgysime, – gyvai atsakė Lombardas. – Patys suprantate, kad valgyti reikia.

Jie vėl nuėjo į virtuvę. Vėl atidarė konservuotų liežuvių skardinę. Valgė mechaniškai, visai be apetito.

– Gyvenime daugiau liežuvio nė į burną neimsiu, – pasakė Vera.

Pavalgę sėdėjo už stalo ir tyrinėjo vienas kitą.

– Belikom keturi... – ištarė Bloras. – Kažin, kas bus sekantis?

Armstrongas nustebęs pažvelgė į jį.

– Jeigu mes būsime budrūs... – beveik mašinaliai prabilo jis ir užsikirto.

– *Jis* irgi taip sakė... Bet jau nebegyvas, – palingavo galvą Bloras.

– Įdomu, kaip tai atsitiko, – tarė Armstrongas.

Lombardas nusikeikė.

– Velniškai gudriai sugalvota! Jis nunešė jūržoles į panelės Kleitorn kambarį, o paskui viskas vyko taip, kaip jis buvo suplanavęs. Mes visi pagalvojome, kad *ją* žudo, ir puolėme į viršų. O žudikas pasinaudojo sąmyšiu ir patykojo senį Vorgreivą.

– Bet kodėl nė vienas iš mūsų negirdėjo šūvio? – paklausė Bloras.

Lombardas papurtė galvą.

– Panelė Kleitorn šaukė, vėjas kaukė, o mes lėkėme laiptais kiek įkabindami ir patys rėkėme. Kaip per tokį triukšmą galėtum išgirsti šūvį? – Jis patylėjo. – Bet mes daugiau neužkibsime ant tokio kabliuko. Kitą sykį jis turės sugalvoti ką nors naują.

– Jam tai nieko nereiškia, – užtikrino Bloras nemaloniu balsu ir susižvalgė su Lombardu.

– Mūsų liko tik keturi, ir nežinome, kuris... – pradėjo Armstrongas.

– O aš *žinau*, – nutraukė jį Bloras.

– Esu visiškai tikra, kad... – prabilo Vera.

– Manau, jog ir aš žinau... – lėtai ištarė Armstrongas.

– O man tik dabar tai šovė į galvą, – prisipažino Filipas Lombardas.

Jie dar kartą susižvalgė.

Vera atsistojo, jai linko kojos.

– Jaučiuosi klaikiai, – pasakė ji. – Eisiu gulti... Mirtinai pavargau.

– Na ir gerai, – pritarė Lombardas. – Kas iš to, kad sėdime ir spoksome vienas į kitą?

– *Aš* neprieštarauju... – pareiškė Bloras.

– Manau, kad taip būtų geriausia, – sumurmėjo daktaras. – Tik abejoju, ar bent vienam iš mūsų pavyks užmigti.

Visi pasuko link durų.

– Norėčiau žinoti, kur tas revolveris dabar, – pasakė Bloras.

2.

Jie užlipo laiptais.

Tai, kas įvyko vėliau, gerokai priminė farso sceną: kiekvienas sustojo prie savo kambario durų ir įsitvėrė už rankenos. Tada vienu metu, tarytum išgirdę komandą, visi įėjo į kambarius ir užtrenkė duris. Sužvangėjo skląsčiai, trakštelėjo užraktai, subildėjo stumdomi baldai.

Keturi įsibaiminę žmonės užsibarikadavo iki ryto.

3.

Užkišęs už durų rankenos kėdės koją, Lombardas lengviau atsiduso ir žengė prie tualetinio staliuko. Pasišviesdamas žvake atidžiai patyrinėjo šokinėjantį savo atvaizdą veidrodyje. Ir sumurmėjo sau po nosimi:

– Taip, ši istorija gerokai ištampė tau nervus...

Plėšrus šypsnys nuslinko jo lūpomis. Jis greitai nusirengė. Žengė prie lovos, nusisegęs laikrodį padėjo jį ant stalelio. Trūktelėjo stalčių ir nustėro: jame gulėjo revolveris...

4.

Vera Kleitorn gulėjo lovoje. Šalia lovos, ant naktinio stalelio vis dar degė žvakė. Vera neturėjo tiek drąsos, kad galėtų ją užgesinti. Ji bijojo tamsos. „Ligi ryto tau nieko neatsitiks, – kartojo ji lyg užkeikimą. – Vakar naktį nieko nenutiko ir šiąnakt nieko nenutiks. Nieko negali atsitikti. Durys užrakintos ir užsklęstos. Niekas neįeis..."

Ir staiga jai šovė išganinga mintis: ji gali čia ir pasilikti! Pasilikti užsirakinus nuo visų. Maistas – niekai, galima bus pakentėti, kol atskubės pagalba. Jeigu reikės – sėdės niekur neišeidama kad ir visą parą, kad ir dvi!

Nuspręsta – lieku čia. Taip, bet ar ilgai galėsiu čia išbūti? Kiauras valandas viena pati su savo mintimis. Nebus su kuo pakalbėti...

Ir Vera mintimis vėl nuklydo į Kornvalį. Prisiminė Hugo, paskutinį savo pokalbį su Sirilu... Bjaurus, aikštingas, nuolat zirziantis berniūkštis... „Panele Kleitorn, kodėl man negalima plaukti prie uolos? Juk aš galiu. Aš tikrai galiu tenai nuplaukti“.

Ar iš tiesų jinai ištarė tuos žodžius? „Na žinoma, nuplauksi, Sirilai. Be jokios abejonės“.

„Vadinasi man galima plaukti, ar ne?“

„Supranti, Sirilai, tavo mama labai dėl tavęs jaudinasi. Geriau padarykime taip. Prie uolos nuplauksi rytoj. Aš užkalbinsiu tavo mamą ir nukreipsiu jos dėmesį. O paskui, kai ji pradės tavęs dairytis, tu jau stovėsi ant uolos ir jai mojuosi! Tai bus staigmena!“

„Oi kaip puiku, panele Kleitorn! Tai bus juoko!“

Ji pažadėjo – rytoj. Rytoj! Rytoj Hugo išvyksta į Niukvėjų. O kai sugrįš – jau viskas bus baigta...

Na gerai, o jeigu nepavyks? Jeigu viskas susiklostys ne taip, kaip reikia? Jeigu Sirilą ims ir išgelbės? O jis ims ir pasakys: „Man leido panelė Kleitorn“? Kaip tada?

Na ir kas? Juk galima truputį surizikuoti. Jei atsitiks blogiausia, ji viską įžūliai neigs: „Kaip jums negėda šitaip meluoti, Sirilai! Aš nieko panašaus jums nesu leidusi!“ Ir ja visi patikės. Sirilas visuomet buvo linkęs ką nors prikurti ar pameluoti. Juo nelabai tikėjo. Žinoma, Sirilas viską žinos. Bet tai nesvarbu... Apskritai, *viskas bus gerai*. Ji šoks plaukti jam iš paskos. Bet nesuspės... Ir niekas niekuomet neįtars...

Kažin, ar Hugo įtarė? Ar tik ne todėl jis taip keistai pažvelgė?.. Ar Hugo žinojo? Gal todėl jis po tyrimo taip skubiai išvyko?

Ji parašė jam laišką, bet jis neatsakė.

Hugo...

Vera neramiai vartėsi nuo šono ant šono. Ne, ne, ji neturi galvoti apie Hugo. Tai taip skausminga! Viskas jau praeityje, viskas baigta... Ji turi pamiršti Hugo... Bet kodėl šįvakar jai pasirodė, kad jis kažkur šalia?

Ji pakėlė akis ir palubėje, pačiame kambario viduryje, išvydo didelį juodą kablį. Anksčiau ji nebuvo jo pastebėjusi.

Nuo jo karojo jūržolės.

Ji krūptelėjo prisiminusi, kaip kažkas šaltas ir glitus palietė jos kaklą... Jai nepatiko tas kablys. Tačiau jis traukė žvilgsnį, viliojo...

5.

Buvęs inspektorius Bloras sėdėjo ant lovos krašto. Stambiame jo veide blykčiojo išvargusios, krauju pasruvusios akutės. Jis buvo panašus į pulti pasirengusį šerną.

Jam visai nesinorėjo miego. Pavojus buvo taip arti... Šeši iš dešimties negyvi! Senasis teisėjas taip pat neišsisaugojo, nors buvo ir nuovokus, ir atsargus, ir gudrus.

Bloras piktdžiugiškai sušniokštavo. Kaip ten sakydavo tas seniokas? „Mes turime būti budrūs...“

Savim patenkintas, pasipūtęs senas veidmainis! Prasėdėjo visą gyvenimą teisme ir pasijuto Visagaliu Viešpačiu. Bet atėjo ir jo eilė... Jam jau nebereikės saugotis.

Jų beliko keturi. Mergina, Lombardas, Armstrongas ir jis pats. Greit ateis ir dar kurio nors eilė... Bet tik ne Viljamo Henrio Bloro. Jis tuo tikrai pasirūpins.

(Jei ne tas revolveris... Kur jis galėtų būti? Revolveris – štai kas jį neramina.)

Bloro kakta susiraukšlėjo, akutės prisimerkė. Jis sėdėjo ant lovos ir suko galvą, kur galėtų būti revolveris. Buvo taip tylu, kad jis girdėjo apačioje mušantį laikrodį. Vidurnaktis. Jis truputį aprimo, netgi prigulė. Bet nenusirengė.

Gulėjo ir mąstė. Metodiškai, kruopščiai nuo pat pradžios pergalvojo kiekvieną įvykį. Taip rūpestingai, tarsi tebetarnautų policijoje. Kruopštumas visuomet atsiperka.

Žvakė jau baigė degti. Apsidairė, ar degtukai po ranka ir užpūtė liepsnelę. Tačiau tamsoje jam pasidarė

nejauku. Net pats šiek tiek nustebo. Tarytum atgijo tūkstančius metų žmonių pasąmonėje tūnojusios baimės ir puolė jį. Priešais jį šokinėjo veidai – teisėjo, lyg pasityčiojant papuošto pilkų vilnonių siūlų peruku; šaltas ir sustingęs ponios Rodžers veidas, agonijos iškreiptas, purpurinis Marstono veidas... Ir dar vienas veidas – išblyškęs, akiniuotas, mažais šiaudų spalvos ūsiukais... ne kartą kažkur matytas veidas – tačiau kada? Tikrai ne saloje. Gerokai anksčiau. Keista, kodėl jis niekaip negali prisiminti to žmogaus pavardės... Tiesą sakant, veidas kvailokas, tipiška mulkio fizionomija. Na taip! Staiga jis prisiminė. Tai Landoras!

Kaip keista, kad ėmė ir pamiršo, kaip jis atrodė. Juk dar vakar stengėsi prisiminti jo veidą ir niekaip nepajėgė. O dabar mato jį taip aiškiai lyg tik vakar tebūtų išsiskyrę.

Landoras turėjo žmoną – smulkutę suvargusią moterėlę ir dukrą, kokių keturiolikos metų mergiotę. Pirmąkart jis susimąstė, kaip jos verčiasi...

(Revolveris. Kur gali būti revolveris? Štai apie ką reikia galvoti.) Kuo daugiau apie jį galvojo, tuo mažiau buvo naudos. Jis niekaip negalėjo išspręsti revolverio problemos. Kažkas tikriausiai paslėpė jį...

Laikrodis apačioje išmušė pirmą.

Bloras pastatė ausis. Atsisėdo lovoje. Kažkas vaikščiojo po *tamsius namus*. Bloro kaktą išmušė prakaitas. Kas ten tyliai, vogčiom sėlina koridorium? Kas tai bebūtų, bet gero iš to nelauk!

Jis tylutėliai, nors ir buvo drambloto sudėjimo, nusiropštė nuo lovos ir pritykino prie durų. Įsiklausė. Bet šįsyk nieko neišgirdo. Tačiau Bloras buvo tikras, kad jam nepasivaideno. Kažkas praėjo koridoriumi pro jo kambarį. Iš siaubo jam pasišiaušė plaukai. Jį vėl apėmė baimė...

Kažkas ant pirštų galų sėlina tamsoje.

Jis vėl įsiklausė. Bet nieko neišgirdo. Dabar jis pajuto didžiulį norą atplėšus duris pulti koridoriun ir išsiaiškinti, kas ten toks slankioja nakčia po namus.

Bet taip pasielgtų tik paskutinis kvailys. Ko gero, tasai koridoriuje tik to ir telaukia. Galbūt jis tyčia trinasi palei duris, tikėdamasis išvilioti Blorą į koridorių.

Jis sustingo ir vėl ištempė ausis. Iš visų pusių jam vaidenosi krebždesiai, triukšmas, paslaptingas šnabždesys, tačiau blaivus Bloro protas vijo baimę šalin. Jis žinojo, kad visa tai tėra tik įaudrintos vaizduotės padarinys.

Tik staiga jis išgirdo tikrus, o *ne įsivaizduojamus* garsus. Atsargūs, prislopinti žingsniai, tačiau pakankamai garsūs, kad atkreiptų į save dėmesį, ypač jei klausa įtempta. Jis išgirdo kažką einant koridoriumi pro jo kambarį (o juk Lombardo ir Armstrongo kambariai dar toliau nuo laiptų nei jo). Eisena ryžtinga, tvirta.

Kai žingsniai nutilo, Bloras nedvejojo. Kažkas pasuko prie laiptų. Ir jis žūtbūt sužinos, kas! Jeigu Bloras nutardavo veikti, tai veikdavo greitai, stebėtinai greitai, greičiau nei pamanytum apie tokį dramblotą ir lėtą vyrą. Jis nutipeno prie lovos, įsikišo kišenėn degtukus, ištraukė iš rozetės naktinės lempos laidą ir apvyniojo jį apie korpusą. Chromuotas metalas ir sunkus ebonitinis stovas prireikus atstos ginklą.

Stengdamasis žengti kuo tyliau, jis pripuolė prie miegamojo durų, ištraukė iš už rankenos kėdę, tylutėliai atrakino ir atšovė duris. Žengė į koridorių. Iš holo atsklido tylus šlamesys. Bloras be garso (jis buvo tik su kojinėmis) nutykino prie laiptų aikštelės. Dabar jis suprato, kodėl taip gerai viską girdėjo. Vėjas nurimo, dangus išsigiedrino. Mėnulio šviesoje, ramiai beiliejančioje pro laiptų aikštelės langą, jis pamatė, kaip pro priekines namo duris išėjo žmogus.

Jau buvo besileidžiąs iš paskos, bet apsigalvojo. Ir vėl vos nepadarė kvailystės! Juk tai spąstai – tik ir laukiama, kad jis pultų iš paskos!

Tačiau tas nežinomasis pats padarė klaidą: dabar jis Bloro rankose! Juk *vienas iš trijų gyvenamų kambarių turi būti tuščias*. Belieka tik sužinoti, *kuris*!

Bloras skubiai sugrįžo į koridorių. Pirmiausia jis sustojo prie Armstrongo durų ir pasibeldė. Jokio atsakymo. Jis luktelėjo minutę ir pasuko prie Filipo Lombardo miegamojo. Tas atsiliepė beregint.

– Kas ten?

– Tai aš, Bloras. Atrodo, kambaryje nėra Armstrongo. Palaukite truputėlį.

Jis nuskubėjo prie durų koridoriaus gale. Pasibeldė.

– Panele Kleitorn! Panele Kleitorn! – pašaukė jis.

– Kas čia? Kas atsitiko? – išsigandusi atsiliepė Vera.

– Nieko baisaus, panele Kleitorn. Palaukite minutėlę, aš tuoj sugrįšiu.

Bloras vėl nuskubėjo prie Lombardo durų. Durys atsivėrė, ant slenksčio pasirodė Lombardas. Kairėje rankoje jis laikė žvakę. Ant pižamos užsitrauktos kelnės. Dešinę ranką jis laikė pižamos švarko kišenėje.

– Ką, po velnių, visa tai reiškia? – piktai paklausė jis.

Bloras keliais žodžiais papasakojo, ką matęs. Lombardo akys žybtelėjo.

– *Vadinasi, tai Armstrongas*... Tai *jis* mūsų balandėlis! – Jis pasuko prie daktaro durų. – Nepykite, Blorai, bet aš linkęs tikėti tik savo akimis.

Jis smarkiai pasibeldė.

– Armstrongai! Armstrongai!

Jokio atsako. Lombardas atsiklaupė ir dirstelėjo pro rakto skylutę. Paskui įkišo į ją mažąjį pirštą.

– Raktas ištrauktas, – pasakė jis.

– Tai reiškia, kad jis užrakino duris iš lauko ir išsinešė raktą, – tarė Bloras.

Filipas linktelėjo.

– Visai suprantamas atsargumas, – sutiko jis. – *Mes sučiupsime jį, Blorai. Šįkart mes jo nepaleisim*! Vieną sekundę!

Jis nubėgo prie Veros miegamojo durų.

– Vera! – pašaukė Lombardas.

– Taip?

– Mes einame gaudyti Armstrongo. Kambaryje jo nėra. Kas beatsitiktų, neatidarykite niekam durų. Ar supratote?

– Supratau.

– Jeigu atsiras Armstrongas ir praneš, kad mane arba Blorą užmušė, *netikėkite*. Aišku? Duris atidarykite tik tada, kai mes abu, *Bloras ir aš*, pakviesime jus. Supratote?

– Supratau, – atsakė Vera. – Ne tokia aš jau kvaila.

– Puiku, – tarė Lombardas.

Jis nusekė paskui Blorą.

– O dabar – vykimės! Prasideda medžioklė!

– Mums reikia laikytis labai atsargiai, – pasakė Bloras. – Nepamirškite, kad jis turi revolverį.

– Čia tai jūs klystate, – nusijuokė skubėdamas laiptais Lombardas. Pribėgęs prie lauko durų, stabtelėjo ir jas atlapojo. Velkė neužšauta, – pasakė jis, – vadinasi, jam nebus sunku vėl grįžti vidun. Revolveris pas mane, – tarė jis, ir ištraukęs lig pusės jį iš kišenės, parodė Blorui. – Aš vėl radau jį stalčiuje, kai ėjau gulti.

Bloras sustojo lyg perkūno trenktas. Jo veidas persimainė. Filipas Lombardas tai pastebėjo ir piktai tarė:

– Nebūkite kvailas, Blorai! Neketinu jūsų žudyti. Jei norite, galite grįžti į savo kambarį, užsibarikaduoti ir sėdėti. O aš gaudysiu Armstrongą! – Ir jis išėjo į mėnesienos nušviestą kiemą.

Kiek padvejojęs, Bloras žengė jam iš paskos.

„Atrodo, jog kišu galvą į kilpą, – pamanė jis. – Et, ne pirmą kartą.“

Jis ne kartą buvo akis į akį susidūręs su ginkluotais nusikaltėliais. Jei jam ko ir trūko, tai tik ne drąsos. Jis

džiausių pavojų, tačiau visa, kas jam buvo nesuprantama, protu nesuvokiama, mistiška, kėlė tikrą siaubą.

6.

Vera nutarė atsikelti ir apsirengti, kol vyksta gaudynės. Kelis kartus ji dirstelėjo į duris. Tai buvo geros, tvirtos durys. Užrakintos ir užsklęstos, o už rankenos užkišta ąžuolinė kėdė. Sunku būtų jas išversti, o tuo labiau tokiam vyrui kaip daktaras Armstrongas. Jis neatrodo stiprus. Būdama Armstrongo vietoje, ji veiktų ne jėga, o gudrumu.

Ji mėgino įsivaizduoti, ko griebtųsi Armstrongas. Galbūt ateis ir praneš, kad vienas iš dviejų vyrų nužudytas, kaip spėjo Filipas. O gal apsimes mirtinai sužeistu ir vaitodamas atšliauš prie jos durų?

Galimi ir kitokie būdai. Jis galėtų rikteléti jai, kad dega namas. Dar blogiau? jis iš tiesų galėtų jį padegti... Ir kodėl gi ne? Išviliojo abu vyrus iš namo, prieš tai palaistęs grindis benzinu? belieka sugrįžti ir padegti. O ji sėdės užsibarikadavusi duris it kokia idiotė ir lauks, kol bus jau per vėlu gelbėtis.

Ji priėjo prie lango. Ką gi, visai neblogai. Jei kas. būtų galima iššokti. Aukštoka, žinoma, bet užtat apačioje gėlynas.

Ji atsisėdo, ir atsivertusi dienoraštį, ėmė rašyti savo aiškia ir plačia rašysena. Reikia kaip nors prastumti laiką.

Staiga ji įsiklausė. Jai pasirodė, kad apačioje sudužo stiklas. Ji įtempė klausą, bet daugiau nieko neišgirdo.

Paskui jai pasigirdo, o gal tik pasivaideno, prislopinti sėlinantys žingsniai, laiptų girgždesys, drabužių šiugždesys, bet ji, kaip jau anksčiau Bloras, nusprendė, kad tai tėra įaudrintos vaizduotės padarinys.

Tačiau netrukus pasigirdo jau kiti, šįkart visai tikri garsai – apačioje kažkas vaikščiojo ir kalbėjosi. Paskui jau visai garsiai žingsniai nuaidėjo laiptinėje, koridoriuje, sutrinksėjo

durys, kažkas vaikščiojo ant aukšto, tiesiai virš jos galvos. Pagaliau žingsniai pasigirdo ir prie jos kambario durų.

– Vera! Ar viskas gerai? – paklausė Lombardas.

– Taip. Kas atsitiko?

– Gal įsileisite mus? – pasigirdo Bloro balsas.

Vera priėjo prie durų, ištraukė kėdę, atrakino ir atšovė skląstį. Pravėrė duris. Vyrai buvo uždusę, nuo jų kelnių lašėjo vanduo.

– Kas atsitiko? – dar kartą paklausė ji.

– *Armstrongas dingo*... – ištarė Lombardas.

7.

– Ką? – suriko Vera.

– Pradingo, – pakartojo Lombardas. – Saloje jo nė padujų.

– Būtent – pradingo, – patvirtino Bloras. – Lyg koks prakeiktas fokusininkas – ėmė ir pradingo.

– Nesąmonė, – piktai pasakė Vera. – Jis kur nors slapstosi!

– Tikrai ne, – paprieštaravo Bloras. – Čia nėra kur pasislėpti, patikėkite. Uola plika kaip delnas. Be to, lauke mėnesiena. Šviesu kaip dieną. *O jo niekur nėra*.

– Jis įsmuko atgal į namą, – tarė Vera.

– Mes ir apie tai pagalvojome, – pasakė Bloras. – Apvertėm aukštyn kojom visą namą. Turėjote tai girdėti. *Jo čia nėra*, sakau jums. Jis pradingo, išgaravo...

– Negaliu tuo patikėti, – suabejojo Vera.

– Tačiau tai tiesa, brangioji, – patvirtino Lombardas.

Jis patylėjo ir tarė:

– Ir dar viena smulkmena. Valgomojo langas išdaužtas, o *ant stalo likę tik trys indėniukai*.

XV

Visi trys pusryčiavo virtuvėje.

Lauke švietė saulė. Diena išaušo puiki. Niekas nepriminė siautusios audros. Pasikeitus orui, pasikeitė ir kalinių nuotaika. Jie jautėsi dabar lyg žmonės, ką tik pabudę iš košmaro. Žinoma, pavojus nepraėjo, bet dienos šviesoje jis atrodė menkesnis. Siaubas, kaustęs jų mintis ir jausmus vakar, kai už namo sienų kaukė vėjas, buvo dingęs.

– Galėtume įlipti į pačią uolos viršūnę ir duoti signalą veidrodžiu, – pasakė Lombardas. – Gal koks protingas vaikinas, laipiodamas pajūrio skardžiais, supras, kad tai SOS ženklas. Vakare galėsime užkurti laužą. Tiesa, malkų mažoka, be to, kaimelyje gali pagalvoti, kad mes šokame ir žaidžiame aplink laužą.

– Greičiausiai kas nors ant kranto supranta Morzės ženklus ir dar prieš vakarą atsiųs mums valtį, – tarė Vera.

– Dangus išsigiedrijo, bet jūra tebėra audringa, – pareiškė Lombardas. – Bangos didelės. Jie galės priplaukti prie salos ne anksčiau kaip ryt rytą.

– Praleisti čia dar vieną naktį? – šūktelėjo Vera.

Lombardas gūžtelėjo pečiais.

– Nieko nepadarysi. Manau, kad po dvidešimt keturių valandų mūsų čia nė kojos nebus. Jei išsilaikysime parą, būsime išgelbėti.

Bloras atsikrenkštė.

– Mano galva, reikėtų daugiau aiškumo, – pasakė jis. – *Kas nutiko Armstrongui?*

– Ką gi, – atsakė Lombardas, – vienas dalykas yra visiškai aiškus: valgomajame beliko trys indėniukai. O jei taip, vadinasi, Armstrongas mirė.

– Tai kodėl neradote jo lavono? – paklausė Vera.

– Taigi, – pritarė jai Bloras.

Filipas palingavo galvą.

– Taip, tai velniškai keista, – pripažino jis.

– Jį galėjo įmesti į jūrą, – spėjo Bloras.

– Kas? – piktai paklausė Lombardas. – Jūs? O gal aš? Jūs matėte, kaip jis naktį išėjo iš namo. Sugrįžote ir pakėlėte mane. Mes drauge viską apieškojome. Kada gi, velniai griebtų, aš galėjau jį užmušti ir nutempti lavoną į kitą salos pusę?

– Aš to nežinau, – atsakė Bloras. – Bet vieną dalyką žinau tvirtai.

– Ką? – pasiteiravo Lombardas.

– Tai, kad turėjote revolverį. Ir dabar tebeturite. Niekas man neįrodys, kad kas nors jį iš jūsų buvo pavogęs.

– Galvokite, ką kalbate, Blorai. Juk mus visus apieškojo!

– Na ir kas. Revolverį paslėpėte iš anksto. O paskui vėl jį išsitraukėte.

– Prisiekiu jums, kvaily nelaimingas, kad revolverį man vėl pakišo į stalčių. Stačiai apstulbau, kai vėl jį tenai pamačiau.

– Taip mes ir patikėsime! – pasakė Bloras. – Kurių velnių Armstrongui ar kam kitam kišti jums tą revolverį?

Lombardas sumišęs patraukė pečiais.

– Neturiu supratimo. Absurdiška, ir tiek. Neįsivaizduoju, kam galėjo to prireikti. Nematau jokios logikos.

– Taip, logikos čia ne per daugiausia, – sutiko Bloras. – Panorėjęs būtumėt sugalvojęs šį tą įtikinamesnio.

– O argi tai neįrodo, kad aš sakau tiesą?

– Mano požiūris kiek kitoks.

– Kitko iš jūsų ir nesitikėjau, – pareiškė Filipas.

– Paklausykit, Lombardai, jeigu jūs nenorite prarasti garbingo žmogaus, kokiu dedatės, vardo...

– Kada gi dėjausi garbingu žmogumi? Kiek pamenu, niekuomet, – sumurmėjo Filipas sau po nosimi.

Bloras ramiai tęsė toliau:

– Jeigu pasakėte mums teisybę, tai jums belieka tik viena. Kol tebeturite revolverį, panelė Kleitorn ir aš esame jūsų rankose. Taigi, būtų sąžininga, jei padėtumėte ginklą kartu su vaistais į dėžę, o raktus, kaip ir anksčiau, turėkime abu.

Filipas Lombardas prisidegė cigaretę ir giliai užsitraukė.

– Jūs ką, išprotėjote? – paklausė jis, išpūtęs dūmus.

– Vadinasi, jūs nesutinkate?

– Jokiais būdais. Tai mano revolveris, jis man reikalingas. Todėl ketinu jį pasilaikyti.

– Jeigu taip, – tarė Bloras, – mes norom nenorom privalom padaryti vieną išvadą.

– Kad aš esu A.N.Onimas? Manykite sau ką tik norite. Bet jeigu taip, tai kodėl, sakykite, aš nenudėjau jūsų šią naktį? Tam turėjau bent dvidešimt progų.

– Nežinau, – papurtė galvą Bloras. – Tikrai nežinau, kodėl to nepadarėte. Turbūt turėjote tam priežasčių.

Lig šiol Vera nesikišo į pokalbį, bet dabar ir ji neišlaikė.

– Man rodos, kad jūs elgiatės kaip paskutiniai kvailiai, – priekaištingai pasakė ji.

– Ir kodėl gi? – pažvelgė į ją Lombardas.

– Turbūt pamiršote skaičiuotę? Argi nesuprantate, kad atsakymas glūdi joje?

Ir Vera reikšmingai padeklamavo:

Nubėgo jūron plaukiot – kuris kurį pavys?
Prarijo jauką silkė ir liko jų tik trys.

„Prarijo jauką silkė" – štai jis, tas atsakymas, – kalbėjo ji toliau. – *Armstrongas gyvas*... Jis tyčia paėmė vieną porcelianinį indėniuką, kad mus apgautų. Judu galite sakyti ką norite, bet aš esu tikra, kad Armstrongas čia, saloje. Jo dingimas – viso labo tik gudrybė, tik *jaukas*, kurį mes prarijome...

Lombardas atsisėdo.

– O žinote tikriausiai jūsų teisybė, – pasakė jis.

– Tarkime, kad yra taip, kaip sakote, – ištarė Bloras, – bet kur tuomet jis yra? Mes apieškojome viską. Ir viduje, ir lauke.

– Mes visi irgi ieškojome revolverio, bet nesuradome. Bet jis juk buvo kažkur saloje! – paniekinamai tarė Vera.

– Žinote, tarp žmogaus ir revolverio yra šioks toks skirtumas, brangute, – sumurmėjo Lombardas.

– Na ir kas? – pasakė Vera. – Man tai visai nerūpi, aš žinau, kad esu teisi.

– Kuriam galui jam išsiduoti? – sumurmėjo Bloras. – Ėmė ir paminėjo skaičiuotėje jauką. Juk jis galėjo truputėlį ją pakeisti.

– Nejaugi jūs *nesuprantate*, kad jis *beprotis*! – sušuko Vera. – Tiktai beprotis gali kruopščiai žudyti visus pagal skaičiuotę – apvilkti teisėją mantija, užmušti Rodžersą, kai tas kapoja malkas, sugirdyti poniai Rodžers tiek migdomųjų, kad rytą ji neprabustų, nužudžius panelę Brent, į kambarį įleisti širšę! Visa tai padaryta su tikrai vaikišku žiaurumu. Viskas iki smulkmenų sutampa.

– Taip, jūs teisi, – pritarė Bloras ir susimąstęs pridūrė: – Tačiau, šiaip ar taip, saloje nėra žvėryno. Tad jam reikės gerokai pavargti, kad nenukryptų nuo skaičiuotės.

– Argi jūs nematote, kad *mes ir taip kaip žvėrys*? – sušuko Vera. – Nuo vakar vakaro mumyse nieko žmogiško nebeliko. *Tas žvėrynas – tai mes*.

2.

Rytą jie praleido prie uolos, paeiliui mėgindami signalizuoti į krantą veidrodėliu. Tačiau krante niekas į tai neatkreipė dėmesio, nes nemėgino atsakyti tuo pačiu. Diena buvo graži, bet šiek tiek padūmavusi. Apačioje jūra plakė į uolas milžiniškas bangas. Niekur nesimatė nei vieno laivelio.

Jie dar kartą apieškojo salą, tačiau nerado jokių dingusio gydytojo pėdsakų.

Vera pažvelgė į namą.

– Gryname ore jautiesi kur kas saugiau... – tarė ji truputį gudraudama. – Nebegrįžkime į namą.

– Visai nebloga mintis, – pasakė Lombardas. – Kol mes čia, mums niekas negresia: niekas neprisėlins nepastebėtas.

– Nuspręsta – liekam čia, – pareiškė Vera.

– Bet juk reikia kažkur pernakvoti. Nakčiai turėsim sugrįžti į namą, – pasakė Bloras.

Vera sudrebėjo.

– Negaliu apie tai net pagalvoti. Antros tokios nakties aš *neištversiu*.

– Užsirakinkite savo kambaryje ir jūs būsite pakankamai saugi, – tarė Filipas.

– Gal ir taip, – ne visai tvirtai pasakė Vera. Ji pasirąžė. – Kaip malonu vėl pasikaitinti saulutėje...

„Keista tai, jog aš jaučiuosi beveik laiminga, – pamanė ji. – Nors pavojus dar nepraėjo. Kažkodėl atrodo, kad nieko blogo nenutiks... bent jau dieną... Jaučiuosi tokia stipri... Ne, aš tikrai nemirsiu..."

Bloras pažvelgė į laikrodį.

– Jau dvi, – pranešė jis. – Kaip dėl priešpiečių?

– Į namą aš neisiu, – atkakliai pakartojo Vera. – Liksiu čia.

– Nagi, panele Kleitorn. Reikia rūpintis savo jėgomis. Juk pati tai suprantate.

– Jei pamatysiu konservuotus liežuvius, man pasidarys bloga. Aš visai nenoriu valgyti. Juk dietos besilaikantys žmonės nevalgo po kelias dienas ir jiems nieko neatsitinka.

– Na, o aš įpratęs reguliariai maitintis, – pasakė Bloras. – O kaip jūs, pone Lombardai?

– Konservuoti liežuviai mane taip pat ne itin vilioja, – pareiškė Lombardas. – Pasiliksiu su panele Kleitorn.

Bloras ėmė dvejoti.

– Dėl manęs nesirūpinkite, – tarė jam Vera. – Nieko man nenutiks. Jeigu bijote, kad jis nušaus mane, kai tik atsuksite mums nugarą, tai visiškai be reikalo.

– Kaip sau norite, – pasakė Bloras. – Bet mes susitarėme būti kartu.

– Bet juk jūs pats norite eiti į liūto narvą, – tarė Lombardas. – Jeigu norite, galiu palaikyti jums kompaniją.

– Ne, nenoriu, – atrėžė Bloras. – Jūs liksite čia.

Filipas ėmė juoktis.

– Tai jūs tebebijote manęs? Bet juk panorėjęs galėčiau jus abu nušauti kad ir dabar.

– Galėtumėte, – sutiko Bloras, – bet tai neatitiktų plano. Pagal skaičiuotę viskas turi įvykti iš eilės ir deramu būdu.

– Kalbate taip, tarsi gerai tai žinotumėte, – pasakė Lombardas.

– Žinoma, eiti vienam į tą namą šiek tiek baisoka. – prisipažino Bloras.

– Ir todėl norėtumėt, *kad paskolinčiau jums revolverį*? – švelniai pasiteiravo Filipas. – Ne, nė už ką! Aš ne toks kvailas.

Bloras gūžtelėjo pečiais ir ėmė kopti į statų šlaitą priešais namą.

– Žvėryne prasideda žvėrių maitinimas, – tarė Lombardas. – Žvėrys įpratę maitintis reguliariai.

– Kaip manote, ar jis labai rizikuoja? – sunerimusi paklausė Vera.

– Nemanau, kad labai – juk žinote, Armstrongas neturi ginklo, o Bloras už jį du kartus stipresnis ir, be to, atsargus. Juo labiau, kad Armstrongo nėra name. *Esu tikras*, kad jo ten nėra.

– Bet jeigu jo ten nėra, vadinasi...

– Vadinasi, tai Bloras, – tarė Lombardas.

– O! Jūs iš tiesų taip manote?

– Paklausykite, mieloji. Jūs girdėjote, ką papasakojo Bloras. Jei tikėsime juo, *aš niekuo dėtas dėl Armstrongo dingimo*. Jo pasakojimas išteisina mane. *Bet ne jį*. *Jis* sakosi išgirdęs žingsnius ir pamatęs į lauką išeinantį žmogų. Visa tai gali būti melas. Jis galėjo atsikratyti Armstrongu dar prieš kokias dvi valandas.

– Kaip?

Lombardas truktelėjo pečiais.

– Mes to nežinome. Bet jeigu norite žinoti mano nuomonę, tai bijoti turime tiktai Bloro! Ką pagaliau apie tą žmogų žinome? Praktiškai nieko! Ta jo istorija apie tarnybą policijoje gali būti prasimanymas. Jis gali būti kas tik nori – pamišęs milijonierius, išprotėjęs komersantas, laisvėn ištrūkęs psichiškai nesveikas nusikaltėlis. Visiškai tikri galime būti tik dėl vieno dalyko. Jis *lengvai galėjo* įvykdyti visus tuos nusikaltimus.

Vera išbalo.

– O jeigu jis ir mus?.. – vos girdimai sužnibždėjo ji.

– Ne. Tuo jau aš pasirūpinsiu, – švelniai pasakė Lombardas, tapšnodamas per kišenę, kur gulėjo revolveris. Paskui smalsiai pažvelgė į merginą ir tarė: – Jūs labai pasitikite manimi, Vera, ar ne? Esate įsitikinusi, kad nenušausiu jūsų?

– Kuo nors juk reikia tikėti... O aš manau, kad dėl Bloro jūs klystate. Tebesu įsitikinusi, kad žudikas – Arm-

strongas. Ar jūs nejaučiate, – staiga paklausė ji, – kad mus visą laiką *kažkas* seka? Stebi ir laukia?

– Tai tik nervai, – lėtai ištarė Lombardas.

– Vadinasi, ir jums taip *atrodo*? – neatlyžo Vera. – Sakykite, – suvirpėjo ir susigūžė ji, – ar jums nebuvo atėję į galvą... – Akimirką sudvejojo ir vėl prabilo: – Skaičiau kartą apie du teisėjus, kurie atvyko į vieną Amerikos miestelį kaip Aukščiausiojo Teismo atstovai. Vykdyti teisingumą, Absoliutų Teisingumą. Tai štai, tie teisėjai buvo...*iš kito, ne iš mūsų, pasaulio*...

Lombardas kilstelėjo antakius.

– Dangaus pasiuntiniai, ar ne? Ne, aš netikiu antgamtiniais dalykais. Viskas, kas čia dedasi – žmogaus rankų darbas.

– Kartais aš tuo abejoju... – tyliai prisipažino Vera.

Lombardas pažvelgė į ją.

– Tai sąžinė jums prabilo... – Jis patylėjo ir labai ramiai paklausė: – Vadinasi, iš tiesų paskandinote tą berniūkštį?

– Ne! Ne! Neturite teisės šitaip kalbėti!

Lombardas tyliai nusijuokė.

– Paskandinote, brangute, paskandinote. Tik nežinau kodėl. Neįsivaizduoju. Greičiausiai čia bus įsipainiojęs koks nors vyriškis. Atspėjau?

Verą užplūdo begalinis nuovargis. Ji pasidarė viskam abejinga.

– Taip, – liūdnu balsu ištarė ji, – buvo įsipainiojęs vyriškis...

– Ačiū, – švelniai pasakė Lombardas. – Tik tai ir norėjau sužinoti.

Staiga Vera pašoko ir suriko:

– Kas čia? Ar ne žemės drebėjimas?

– Ne. Tiesiog kažkas dunkstelėjo, nukrito koks sunkus daiktas. Tik aš... Ar girdėjote šūksnį? Aš tai tikrai girdėjau.

Jis įbedė akis į namą.

– Riktelėjimas atsklido iš ten. Eikime pažiūrėti, kas nutiko, – pasiūlė Lombardas.

– Ne, ne, jokiu būdu! Aš liksiu čia!

– Kaip sau norite. Aš einu.

– Gerai, – desperatiškų balsu ištarė Vera. – Eisiu kartu su jumis.

Jie užsiropštė ant skardžio ir prisiartino prie namo. Saulės nutvieksta terasa atrodė labai taikingai ir ramiai. Jie palūkuriavo čia minutę kitą, ir, užuot įėję pro duris į vidų, apdairiai nutarė apeiti aplink. Ir čia jie surado Blorą. Jis gulėjo akmenimis grįstoje terasoje rytinėje namo pusėje – rankos atmestos į šalis, galva suknežinta. Ant jo buvo nuvirtęs balto marmuro luitas.

Filipas pažvelgė į viršų.

– Kieno kambarys čia virš mūsų? – paklausė jis.

– Mano, – tyliai, drebančiu balsu pasakė Vera. – O čia – laikrodis nuo mano židinio atbrailos... Dabar prisimenu. Lokio pavidalo laikrodis... Lokio pavidalo laikrodis... – pakartojo ji ir nuščiuvo...

3.

Filipas uždėjo jai ant peties ranką.

– Dabar viskas aišku, – niūriai pareiškė jis. – Kažkur namuose slapstosi Armstrongas. Dabar jis nuo manęs nepaspruks.

Vera įsikibo į jį.

– Nekalbėkite kvailysčių! – suriko ji. – Dabar *mūsų* eilė. Mūsų! Jis tik ir *laukia*, kad eitumėme jo ieškoti. Jis to *tikisi*!

Lombardas sustojo, pamąstė.

– Galimas daiktas, – galiausiai sutiko jis.

– Šiaip ar taip, dabar turite pripažinti, kad aš sakiau teisybę, – pasakė Vera.

Filipas linktelėjo.

– Taip, jūs laimėjote. Tai iš tiesų Armstrongas. Bet kur, po velnių, jis slapstosi? Mes tiesiog iššukavome visą salą.

– Jeigu neradote jo vakar naktį, *nesurasite ir dabar*, – atkakliai tvirtino Vera. – Tai visiškai aišku.

– Taip, bet... – mėgino prieštarauti Lombardas.

– Jis galėjo iš anksto įsirengti kur nors slėptuvę – žinoma, ir kaip nepagalvojome apie tai iš anksto. Panašią į kunigų slėptuvę senuosiuose dvaruose.

– Bet čia ne senas dvaras.

– Bet vis tiek galėjo tokią įsirengti.

Filipas Lombardas papurtė galvą.

– Patį pirmąjį rytą mes išmatavome kambarius, ir galiu prisiekti, kad niekur nėra jokių tuštumų.

– Turi būti... – paprieštaravo Vera.

– Norėčiau pamatyti... – pradėjo Lombardas.

– Norėtumėte pamatyti? Jis tik to ir telaukia! Tupi pasaloje ir laukia.

– Nepamirškite, jog aš turiu šitą, – Filipas ištraukė lig pusės revolverį.

– Jūs irgi sakėte, kad Blorui nėra ko bijoti, nes jis kur kas stipresnis už Armstrongą, be to, atsargus. Bet jūs neįvertinate to, kad Armstrongas *beprotis*! O beprotis daug kuo pranašesnis už normalų žmogų. Jis dvigubai gudresnis.

Lombardas įsidėjo revolverį į kišenę.

– Tebūnie, kaip jūs norite, – sutiko jis.

4.

– Na, o naktį ką darysime? – galiausiai pasiteiravo Lombardas.

Vera neatsakė.

– Apie tai nepagalvojote? – neatlyžo jis.

– O ką mes *galime* padaryti? – bejėgiškai pasakė Vera. – Dieve, kaip aš *bijau*...

– Oras puikus. Naktį švies mėnesiena, – mąsliai pasakė Filipas. – Reikia rasti saugią vietą kur nors uolos viršūnėje. Įsikursime ten ir lauksime ryto. *Kad tik neužmigtume*... Budėsime pernakt, o jei kas pamėgins prie mūsų prislinkti, aš jį nušausiu!

Jis nutilo ir po minutės paklausė:

– Jums turbūt bus šalta su tokia lengva suknele?

– Šalta? – kimiai nusikvatojo Vera. – Mirusiai man būtų daug šalčiau!

– Teisybė, – ramiai pritarė Lombardas.

Vera nekantraudama sukrutėjo.

– Išprotėsiu, jei ilgiau čia sėdėsiu. Pasivaikščiokime.

– Gerai.

Tai pakildami, tai nusileisdami jie žengė uola palei jūrą. Saulė ritosi vakaruosna. Jos spinduliai žėrėjo auksu. Juos abu gaubė auksinė migla.

– Kaip gaila, kad negalime išsimaudyti, – nervingai nusijuokė Vera.

Filipas žvelgė į jūrą.

– Kas ten? – staiga tarė jis. – Prie to didelio akmens, ar matot? Ne, ne ten – truputėlį toliau, dešinėje!

Vera įsižiūrėjo.

– Lyg kažkieno drabužiai, – pasakė ji.

– Gal maudymosi kostiumas? – pajuokavo Lombardas. – Kažin. Greičiausiai tai dumbliai.

– Nueikim ir pasižiūrėkim, – pasiūlė Vera.

– Tai drabužiai, – pasakė Lombardas, kai jie priėjo arčiau. – Tiksliau, drabužių ryšulys. Žiūrėkit, štai batas. Eikšekit arčiau.

Karstydamiesi uolomis, jie nusileido prie vandens.

Vera staiga sustojo.

– *Čia ne drabužiai – čia žmogus*... – ištarė ji.

Lavonas buvo įstrigęs tarp dviejų akmens luitų. Greičiausiai jį čia atnešė potvynis.

Įveikę paskutinę uolą, Lombardas ir Vera priėjo prie

skenduolio ir pasilenkė prie jo. Jie pamatė *pamėlusį, išpurtusį, baisų veidą*...

– Viešpatie! Juk tai *Armstrongas*! – sušuko Lombardas.

XVI

Rodės, praslinko visa amžinybė... Skriejo ir sukosi pasauliai... Sustojo laikas... Tūkstančiai amžių praėjo ir laikas sustojo... Ne, prabėgo vos viena minutė...

Du žmonės stovėjo ir žiūrėjo į skenduolį...

Pagaliau lėtai, labai lėtai Vera Kleitorn ir Filipas Lombardas pakėlė galvas ir pažvelgė vienas kitam į akis...

2.

– Na, štai ir viskas paaiškėjo, ar ne, Vera? – nusijuokė Lombardas.

– Saloje, be mudviejų, nieko daugiau nėra... *Tik mudu...* – sušnibždėjo Vera.

– Būtent, – patvirtino Lombardas. – Taigi, jokių abejonių nebeliko, ar ne?

– Kaip jums pavyko tas triukas su marmuriniu lokiu? – paklausė Vera.

Filipas gūžtelėjo pečiais.

– O! Tik rankų miklumas – ir jokios apgaulės, – atsakė jis.

Jų akys vėl susitiko.

„O juk aš niekados nebuvau gerai įsižiūrėjusi į jo veidą, – pagalvojo Vera. – *Jis panašus į vilką... Tie siaubingi dantys...“*

– Tai galas. Jūs suprantate? Galas, – kažkaip grėsmingai suurzgė Lombardas. – Pagaliau mums atsivėrė tiesa. *Artėja galas...*

– Suprantu, – tyliai atsakė Vera.

Ji žvelgė į jūrą. Generolas Makarturas taip pat žiūrėjo į jūrą... Kada tai buvo? Tik vakar? O gal užvakar? Jis irgi lygiai taip pat pasakė – „Tai galas...“ Pasakė taip, tarytum būtų visai su tuo susitaikęs, beveik džiaugsmingai...

Bet jau pati mintis apie galą Verai sukėlė pasipiktinimą. Na jau ne, ji nesirengia mirti!

Vera vėl pažvelgė į skenduolį.

– Vargšas daktaras Armstrongas... – ištarė ji.

– Ką aš girdžiu? – nusišaipė Lombardas. – Moteriškas gailestingumas?

– O kas čia blogo? – paklausė Vera. – Nejaugi jūs niekam nejaučiate gailesčio?

– Šiaip ar taip, bet tik ne jums. Tad dėl to neturėkite jokių vilčių.

Vera vėl pažvelgė į skenduolį.

– Negalima čia jo palikti. Nuneškime jį į namą.

– Kad visos aukos būtų vienoje vietoje? Tvarka yra tvarka? Dėl manęs jis gali čionai ir likti.

– Tai bent paneškime jį aukščiau, kad nepasiektų vanduo, – paprašė Vera.

– Jeigu jau taip norite, – nusijuokė Lombardas.

Jis pasilenkė ir patraukė lavoną aukštyn. Vera jam padėjo.

– Darbelis ne iš lengvųjų, – sušnopavo Lombardas.

Vargais negalais jiems pavyko nutempti lavoną į saugią vietą, kur negalėjo pasiekti potvynis.

Lombardas atsitiesė.

– Na, dabar jūs patenkinta? – paklausė jis.

– Visiškai, – atsakė Vera.

Jos tonas sukėlė jam nerimą. Lombardas atsigręžė į ją ir kartu siektelėjo kišenės. Bet dar neįkišęs rankos suprato, kad revolverio ten nėra. Vera stovėjo pasitraukusi per porą metrų ir taikėsi į jį.

– Tai štai kokios moteriško gailestingumo priežastys! – tarė Lombardas. – Paprasčiausiai norėjote įlįsti į mano kišenę.

Vera linktelėjo. Jos ranka su atstatytu revolveriu nė nesuvirpėjo.

Mirtis buvo labai arti. Taip arti, kaip dar niekad. Tačiau Lombardas neketino nuleisti rankų.

– Atiduokite revolverį, – įsakė jis.

Vera nusijuokė.

– Nagi, duokit jį šen.

Jo galva veikė nepriekaištingai. Ką daryti? Kaip prie jos prislinkti? Užkalbėti dantį? Užliūliuoti budrumą? O gal pulti ir atimti revolverį? Visą savo gyvenimą Lombardas rizikavo. Nieko daugiau nelieka ir šįkart.

– Paklausykite manęs, brangute... – prabilo lėtai ir įtikinamai.

Ir nebaigęs sakinio šoko ant jos. Žaibiškai, kaip pantera.

Vera automatiškai nuspaudė gaiduką...

Lombardas akimirką tarsi stabtelėjo ore ir sunkiai sudribo ant žemės. Vera, laikydama rankoje paruoštą šauti revolverį, priėjo arčiau. Bereikalingas atsargumas. Filipas Lombardas buvo negyvas – kulka pataikė jam į širdį.

3.

Verą apėmė neįsivaizduojamas, niekuo neišmatuojamas palengvėjimas. Galų gale viskas pasibaigė. Jai jau nebėra ko bijoti, nebereikia laikytis iš paskutiniųjų. Saloje ji viena... Viena su devyniais lavonais... Na, ir kas čia tokio? Juk *ji* – gyva...

Vera sėdėjo ten pat ant uolos – neišpasakytai laiminga ir rami... Jau nebėra ko bijoti...

4.

Saulė jau leidosi, kai Vera pagaliau pasuko prie namo. Džiaugsmas ją tiesiog kaustė. Ji buvo pilna įstabaus saugumo jausmo.

Tik dabar ji pajuto, kaip nori valgyti ir miegoti. Ypač norėjosi miego. Griūti į lovą ir miegoti, miegoti, miegoti...Galbūt rytoj atplauks žmonės ir ją išlaisvins, bet tai jau nebebuvo svarbu. Ji galėtų čia ir pasilikti. Ypač dabar, kai saloje ji vienui viena. Ach, ramybė, palaiminta ramybė...

Vera pažvelgė į namą. Jau niekas tenai jos nebebaugins! Namas kaip namas – patogus, šiuolaikiškas. O vos prieš kelias valandas vien namo vaizdas kėlė jai šiurpą!

Koks keistas jausmas – baimė... Bet jos nebėra. Ji nugalėjo... įveikė mirtiną pavojų. Jai pakako ir gudrumo, ir žaibiškos nuovokos, kad nugalėtų priešą.

Ji ėmė eiti namo link. Saulė jau grimzdo į jūrą, dangus nusidažė raudonais ir oranžiniais gaisais. Kaip gražu ir ramu...

„Ar tik neprisisapnavo man visa tai?“ – pagalvojo Vera.

Kaip ji pavargo, kaip pavargo! Maudė rankas ir kojas, akys lipte lipo. Jai nebėra ko bijoti... Tik miegoti... Miegoti, miegoti, miegoti... Ramiai miegoti, nes saloje ji vienui viena. „Palikęs vienui vienas mažylis net sutriko...“ Vera šyptelėjo. Įėjo į vidų. Namuose – keista – irgi viešpatavo ramybė.

„Kažin ar kas galėtų užmigti namuose, kur vos ne kiekviename kambaryje po lavoną“, – pagalvojo ji. Gal nueiti virtuvėn ir ko nors užkąsti? Ji minutėlę padvejojo. Tiek jau to, ji taip pavargusi...

Ji stabtelėjo prie valgomojo durų. Stalo viduryje tebestovėjo trys porcelianinės statulėlės.

Vera nusijuokė.

– Jūs jau atsiliekate, mano mielieji! – Priėjusi paėmė dvi figūrėles ir sviedė pro langą. Išgirdo, kaip jos sudužo ant akmeninio terasos grindinio. Trečiąją figūrėlę ji suspaudė rankoje.

– Eime su manimi. Mes nugalėjome, mažyli! Mes nugalėjome!

Holą nušvietė besileidžiančios saulės spinduliai. Suspaudusi rankoje indėniuką, Vera lipo laiptais. Lipo sunkiai, vos pakeldama tarsi švino pripiltas kojas.

„Palikęs vienui vienas mažylis net sutriko...“ Kaip baigiasi ta skaičiuotė? A! Štai kaip: *„Susituokė ir nieko nebeliko“*.

Susituokė... Keista, bet jai staiga vėl pasivaideno, kad čia, šiuose namuose Hugo. Jis laukia jos viršuje.

„Nekvailiok, – pasakė sau Vera. – Esi išvargusi, todėl ir įsivaizduoji pačius fantastiškiausius dalykus“.

Ji lėtai kopė aukštyn. Kai pastatė koją ant paskutinio laiptelio, kažkoks sunkus daiktas išslydo jai iš rankos. Minkštas kilimas sugėrė garsą. Ji net nepastebėjo, kad pametė revolverį. Visą dėmesį Vera buvo sutelkusi į rankoje suspaustą porcelianinę statulėlę. Name buvo visiškai tylu. Bet nepaisant to, jai atrodė, kad jame kažkas yra.

Viršuje jos laukia Hugo...

„Palikęs vienui vienas mažylis net sutriko...“ Kokia ten paskutinė eilutė? Kažkas apie vestuves ar panašiai...

Ji priėjo prie savo miegamojo durų.

Tai Hugo laukia jos kambaryje – Vera tuo buvo visiškai tikra.

Ji pravėrė duris...

Ir aiktelėjo.

Kas ten kabo ant kablio? Nejau virvė su užnerta kilpa? Ir kėdė apačioje – ji turi ant jos pasilypėti, užsinerti kilpą ir ją nuspirti... Štai ko iš jos nori Hugo...

Na žinoma, juk tokia paskutinė skaičiuotės eilutė.

„Nuėjo, pasikorė, ir nieko nebeliko.“

Porcelianinė statulėlė išslydo jai iš rankos, nusirito grindimis, atsitrenkė į židinio groteles ir sudužo.

Vera automatiškai žengė pirmyn. Štai kur galas – čia, kur šalta drėgna ranka (žinoma, Sirilo ranka) buvo palietusi jai gerklę...

„Gali plaukti prie uolos, Sirilai...“

Nieko nėra lengviau už žmogžudystę! Bet paskui... paskui vis prisimeni ir prisimeni...

Vera atsistojo ant kėdės. Jos akys buvo plačiai atmerktos – lyg lunatikės... Užsinėrė kilpą ant kaklo.

Hugo žiūri, kad ji padarytų tai, ką privalo padaryti.

Vera nuspyrė kėdę...

Epilogas

– Šito negali būti! – irzliai pasakė seras Tomas Legas, Skotland Jardo komisaro pavaduotojas.

– Iš tiesų, sere, – pagarbiai pritarė inspektorius Meinas.

– Saloje dešimt lavonų – ir nė gyvos dvasios! Kažkokia nesąmonė, ir tiek! – toliau piktinosi komisaro pavaduotojas.

– Ir vis dėlto, viskas taip ir yra, sere, – flegmatiškai ištarė inspektorius Meinas.

– Tegul mane velniai griebia, Meinai, bet juos kažkas turėjo užmušti, – pasakė seras Tomas Legas.

– Kaip tik tai mes ir turime išsiaiškinti, sere.

– O iš teismo eksperto išvadų negalima ko nors išpešti?

– Ne, sere. Vorgreivas ir Lombardas nušauti, pirmas – į kaktą, antram peršauta širdis. Panelė Brent ir Marstonas nunuodyti kalio cianidu. Ponia Rodžers mirė nuo per didelės migdomųjų dozės. Rodžersui kirviu perskelta galva. Blorui sutraiškytas kiaušas. Armstrongas paskendo. Generolas Makarturas užmuštas smogus sunkiu daiktu per galvą, o Vera Kleitorn buvo ištraukta iš kilpos.

Komisaro pavaduotojas susiraukė.

– Tamsus reikalas...

Jis pamąstė ir vėl irzliu balsu paklausė:

– O ar jums nieko nepavyko išpešti iš Stiklheveno gyventojų? Šimts pypkių, juk jie turėtų ką nors žinoti!

Inspektorius Meinas patraukė pečiais.

– Tai paprasti žvejai, sere, dori žmonės. Jie žino tik tai, kad salą nusipirko žmogus, pavarde Onimas – ir viskas.

– O kas vežiojo į salą maistą ir paruošė namą svečių atvykimui?

– Tuo rūpinosi Morisas. Kažkas Izaokas Morisas.

– Ir ką gi jis sako?

– Nieko, sere. Jis miręs.

Komisaro pavaduotojas suraukė kaktą.

– Ar mes ką nors žinome apie tą Morisą?

– O taip, sere, žinom – kur nežinosi. Ponas Morisas nebuvo labai doras džentelmenas. Prieš trejus metus jis buvo įsipainiojęs į Benito aferą, platino pašlijusias akcijas, tačiau įrodyti jo kaltę mums nepavyko. Kad jis sukčiavo, aišku kaip dieną. Taip pat susitepė rankas narkotikų prekyba. Ir vėl mums niekaip nepavyko to įrodyti. Tas Morisas buvo labai gudrus.

– Tai jis derėjosi dėl salos pirkimo?

– Taip, sere, tačiau jis aiškiai leido suprasti, kad jis tik tarpininkas, o žmogus, kuris perka salą, panoro likti nežinomas.

– O gal ką aptiktume, pasirausę jo finansiniuose dokumentuose?

Inspektorius Meinas nusišypsojo.

– Jei pažinotumėte Morisą, sere, tokia mintis nė nekiltų! Jis moka taip žongliruoti skaičiais, kad patiems geriausiems šalies finansininkams susuktų galvą! Mes tai jau patyrėme Benito aferoje. Ir šįkart jis bus sumėtęs pėdas.

Seras Tomas Legas atsiduso.

– Morisas atvyko į Stiklheveną ir pradėjo rūpintis visais ūkiniais reikalais, – pasakojo Meinas. – Pasiskelbė veikiąs „pono Onimo“ įgaliotas. Vietiniams gyventojams paaiškino, kad pono Onimo svečiai susilažino išgyvensią šioje „negyvenamoje saloje“, todėl į jokius pagalbos prašymus iš jų pusės nereikia kreipti dėmesio.

Seras Tomas Legas pasimuistė kėdėje.

– Norite pasakyti, kad ir tuomet Stiklheveno gyventojai nieko blogo nepamanė?

Inspektorius Meinas gūžtelėjo pečiais.

– Jūs, sere, pamirštate, kad anksčiau Indėno sala priklausė jaunam amerikiečiui Elmeriui Robsonui. Ko tik jis ir jo svečiai tenai neišdarinėdavo! Vietiniams gyventojams net akys ant kaktos iššokdavo. Tačiau galų gale jie prie visko priprato ir susitaikė su mintimi, kad Indėno saloje dedasi velniai žino kas. Kai pagalvoji, tai juos nesunku suprasti.

Komisaro pavaduotojui nenorom teko su tuo sutikti.

– Fredas Narakotas, kuris nuplukdė visą kompaniją į salą, pasakė vieną dalyką, kuris kai ką paaiškina, – toliau pasakojo Meinas. – Jis prisipažino, kad svečiai jį nustebino. „Pas poną Robsoną rinkdavosi visai kitokia publika“. Manyčiau, kaip tik todėl, kad tie žmonės atrodė niekuo neišsiskiriantys, patys paprasčiausi, jis nepaklausė Moriso nurodymų ir nuplaukė salon, kai tik išgirdo apie SOS signalus.

– Kada Narakotas ir jo žmonės atplaukė į salą?

– Vienuoliktosios dienos rytą SOS signalus pastebėjo skautų būrelis. Tačiau tą dieną į salą niekaip nebuvo galima patekti. Pasiekti salą ir prisišvartuoti vyrams pavyko tik dvyliktosios vidurdienį. Jie visi įsitikinę, kad iki jiems čionai atplaukiant niekas negalėjo išvykti iš salos. Po audros jūra dar ilgai nenurimo.

– O ar negalėjo kas nors plaukte pabėgti iš salos?

– Nuo salos iki kranto daugiau nei mylia, be to, jūra audringa, pakrantėje stiprios bangos. O krante ant kalvų buvo daug žmonių – skautai, žvejai. Jie nenuleido akių nuo salos.

Komisaro pavaduotojas atsiduso.

– Na, o ta gramofono plokštelė, kurią radote name – ar ji nei trupučio nepadėjo?

– Aš tuo domėjausi, – atsakė inspektorius Meinas. – Ji įrašyta firmoje, kuri gamina teatro ir kino rekvizitą. Plokštelė buvo pasiųsta paštu A.N.Onimui, eskvairui, per Izaoką Morisą. Manyta, kad jos prireikė mėgėjiškam teatrui, statančiam dar nepublikuotą pjesę. Mašinėle rašytą tekstą grąžino kartu su plokštele.

– Ar tai, apie ką kalbama tekste, negali duoti atsakymo į mums rūpimus klausimus? – paklausė Legas.

– Kaip tik ir pereinu prie šio klausimo, sere, – oriai pranešė inspektorius Meinas ir atsikrenkštė. – Kaip galėdamas kruopščiau patikrinau visus pateiktus kaltinimus. Pradėjau nuo Rodžersų, kurie pirmieji atvyko į salą. Rodžersai tarnavo kažkokiai panelei Breidi, kuri staiga mirė. Jos gydytojas negalėjo nieko konkretaus pasakyti apie mirties priežastį. Pasak jo, nėra jokio pagrindo įtarti, kad Rodžersai ją būtų nunuodiję. Jis greičiau linkęs manyti, kad tarnai paprasčiausiai pasielgė nerūpestingai, aplaidžiai slaugė ligonę. Tačiau tai įrodyti praktiškai neįmanoma.

Toliau – teisėjas Vorgreivas. Jam nėra ko prikišti. Taip, tai jis pasmerkė myriop Sitoną. Tačiau Sitonas buvo iš tiesų kaltas – dėl to negali būti jokių abejonių. Tiesa, nepaneigiami jo kaltės įrodymai paaiškėjo jau po to, kai jis buvo pakartas. Tačiau proceso metu devyni prisiekusieji iš dešimties Sitoną laikė nekaltu ir manė, kad teisėjas paprasčiausiai suvedinėja sąskaitas.

Kaip man pavyko sužinoti, Vera Kleitorn tarnavo guvernante vienoje šeimoje, kur nuskendo mažas berniukas. Tačiau panašu, jog ji dėl to visiškai nekalta, atvirkš-

čiai – ji mėgino išgelbėti vaiką, drąsiai puolė į vandenį, bet srovė nunešė ją į atvirą jūrą ir ji pati vos nenuskendo.

– Tęskite, – atsidusęs ištarė komisaro pavaduotojas.

– Dabar apie daktarą Armstrongą, – įkvėpė oro Meinas. – Gerai žinoma persona. Turėjo kabinetą Harlio gatvėje. Absoliučiai patikimas, nepriekaištingos reputacijos gydytojas. Nėra jokio pagrindo įtarti jį darius nelegalias operacijas ar ką nors panašaus. Tačiau 1925 metais, dirbdamas Leitmoro ligoninėje, Armstrongas *iš tiesų* operavo pacientę, pavarde Klijs. Jai buvo peritonitas, ir moteris mirė tiesiog ant operacinio stalo. Gali būti, kad Armstrongas nelabai sėkmingai ją išoperavo, šiaip ar taip, patyrimo jam trūko, tačiau tarp profesinės nesekmės ir kriminalinio nusikaltimo – didelis skirtumas. Priežasčių, dėl kurių jis būtų norėjęs numarinti pacientę, tikrai nebuvo.

Toliau Emilė Bent. Beatričė Teilor buvo jos tarnaitė. Ji pastojo, šeimininkė ją išvarė ir mergina nusiskandino. Poelgis ne iš gražiausių, bet nusikaltimo sudėties čia nėra.

– Turbūt kaip tik čia ir yra esmė, – tarė komisaro pavaduotojas. – Atrodo, kad A.N.Onimą domino nusikaltimai, už kuriuos įstatymai negali nubausti.

Meinas ramiai pasakojo toliau.

– Jaunasis Marstonas visiškai nepaisė kelių eismo taisyklių. Iš jo du kartus buvo atimtos vairuotojo teisės, ir, mano galva, jam iš viso reikėjo uždrausti vairuoti automobilį. Daugiau nieko prieš jį nėra. Džonas ir Liusė Kombs – tai vaikai, kuriuos jis suvažinėjo netoli Kembridžo. Keli jo draugai davė jam naudingus parodymus ir Marstonas atsipirko bauda.

Surasti ką nors prieš generolą Makarturą apskritai nepavyko. Jis puikiai atliko karinę tarnybą. Arturas Ričmondas per karą buvo jo pavaldinys Prancūzijoje, žuvo vienos operacijos metu. Jokių nesutarimų tarp jo ir ge-

nerolo nepastebėta. Atvirkščiai, jiedu draugavo. Tuo metu pasitaikydavo apmaudžių klaidų – vadai be reikalo aukodavo žmones. Visai galimas daiktas, kad čia kaip tik toks atvejis.

– Galimas daiktas, – sutiko komisaro pavaduotojas.

– Dabar – Filipas Lombardas. Jis buvo įsipainiojęs į kelis tamsius darbelius užsienyje. Sykį ar du vos neatsidūrė už grotų. Tas vyras buvo bebaimis ir be skrupulų. Vienas iš tų, kurie kokioje atkampioje vietoje lengvai įvykdytų žmogžudystę, ir ne vieną.

– Dabar pereiname prie Bloro, – inspektorius sutriko. – Kažkada jis dirbo pas mus.

Komisaro pavaduotojas sujudo.

– Bloras buvo paprasčiausias pašlemėkas! – griežtai pasakė jis.

– Jūs taip manote, sere?

– Aš visuomet taip maniau. Bet jis buvo pakankamai gudrus ir visuomet išsukdavo uodegą. Mano manymu, Landoro byloje Bloras davė melagingus parodymus. Tardymo rezultatai manęs netenkino. Tačiau rasti tvirtų įrodymų man nepavyko. Liepiau Harisui užsiimti Landoro byla, bet ir *jis* nieko nepešė. Vis dėlto, aš laikausi tos nuomonės, kad jei tik būtume žinoję, kaip prie to prieiti, būtume nesunkiai įrodę Bloro kaltę. Šis vaikinas buvo sukčius. – Seras Tomas Legas patylėjo ir tarė: – Sakote, kad Izaokas Morisas miręs? Kada jis mirė?

– Aš tikėjausi tokio klausimo, sere. Izaokas Morisas mirė rugpjūčio aštuntosios naktį. Kiek žinau, išgėrė per didelę migdomųjų – berods, barbitūratų – dozę. Bet vėl neturime nieko, kas padėtų nustatyti, ar tai savižudybė, ar nelaimingas atsitikimas.

– Norite žinoti, ką aš apie tai manau? – paklausė Legas.

– Numanau, sere.

– Morisas mirė velniškai patogiu laiku.

Inspektorius Meinas linktelėjo.

– Aš taip ir maniau, kad tai pasakysite, sere.

Komisaro pavaduotojas trenkė kumščiu per stalą ir suriko:

– Visa tai tiesiog fantastiška! Tai neįmanoma! Dešimt žmonių nužudyta ant plikos uolos jūroje, o mes nežinome nei kas tai padarė, nei kodėl, nei kaip!

Meinas kostelėjo.

– Na, sere, yra ne visiškai taip, kaip sakote. *Kodėl* juos nužudė, mums daugiau ar mažiau aišku. Koks nors pamišėlis, susirgęs teisingumo manija. Jis surado tokius žmones, kurių pagal įstatymą neįmanoma patraukti atsakomybėn. Iš jų atrinko dešimt – ar jie iš tiesų kalti, ar ne – nesvarbu...

Komisaro pavaduotojas vėl sujudo.

– Nesvarbu? – griežtai paklausė jis. – Man regis... – Jis ūmai nutilo. Inspektorius Meinas pagarbiai laukė. Legas atsiduso ir papurtė galvą. – Kalbėkite, – ištarė jis, – man ką tik pasirodė, kad pavyko šį tą užčiuopti. Kad radau raktą, kuris atskleistų šio nusikaltimo paslaptį. Bet minties gija nutrūko. Tęskite savo pasakojimą.

– Tarkime, kad tie dešimt žmonių iš tiesų nusipelnė mirties. Ir jie *mirė*. A.N.Onimas įvykdė savo užduotį. Ir nežinia kaip išgaravo iš salos.

– Aukščiausios klasės iliuzionisto triukas. Bet žinote, Meinai, visa tai turi būti vienaip ar kitaip paaiškinama.

– Jūs, sere, manote, kad jei to žmogaus saloje nebuvo, vadinasi, jis negalėjo iš jos išvykti, o jei tikėsime svečių užrašais, jo iš tiesų saloje nebuvo. Taigi, tėra viena galimybė: žudikas – vienas iš dešimties.

Komisaro pavaduotojas linktelėjo. Inspektorius kalbėjo toliau:

– Tokia mintis kilo ir mums. Mes patikrinome šią versiją. Dabar mes jau galime pasakyti, kad šį tą žinome, kas vyko Indėno saloje. Vera Kleitorn rašė dienoraštį,

Emilė Brent – taip pat. Senis Vorgreivas taip pat kai ką pasižymėdavo. Pastabos parašytos sausa juristo kalba, bet daug ką paaiškina. Kai ką pakeverzodavo ir Bloras. Visuose užrašuose minimi faktai sutampa. Jie mirė tokia tvarka: Marstonas, ponia Rodžers, Makarturas, Rodžersas, panelė Brent, Vorgreivas. Po teisėjo mirties Vera Kleitorn dienoraštyje parašė, kad nakčia Armstrongas išėjo iš namo, o Bloras su Lombardu nusekė jam iš paskos. Bloro užrašuose pasakoma kur kas daugiau. Ten tik du žodžiai: „Armstrongas pradingo“. Dabar, sere, kai mums jau žinomos kai kurios aplinkybės, išvada pati peršasi. Armstrongas, kaip pamenate, nuskendo. O jeigu jis buvo pamišęs, kas trukdė jam nužudyti kitus ir galų gale pačiam nusižudyti, nušokus nuo uolos į jūrą? Arba jis paprasčiausiai paskendo, mėgindamas nuplaukti į krantą?

Puiki išvada, bet ji nepatvirtinama faktais. Visiškai nepatvirtinama. Pirmiausia reikia atsižvelgti į teismo eksperto išvadas. Jis atvyko į salą ankstų tryliktosios dienos rytą. Nieko konkretaus negalėjo mums pasakyti, tik pranešė, kad tie žmonės mirė mažų mažiausiai prieš trisdešimt šešias valandas, o gal ir gerokai anksčiau. Apie Armstrongą jo nuomonė buvo tvirtesnė. Pasak eksperto, jo kūnas plūduriavo vandenyje aštuonias-dešimt valandų, o paskui buvo išmestas į krantą. Vadinasi, Armstrongas paskendo naktį iš rugpjūčio dešimtosios į vienuoliktąją, ir tuoj paaiškinsiu, kodėl. Mums pavyko nustatyti, kur potvynis išmetė lavoną į krantą. Jis įstrigo tarp dviejų akmenų – ant jų liko audinio liekanų, plaukų ir taip toliau. Greičiausiai lavoną išmetė vienuoliktosios dienos potvynis, maždaug 11 valandą ryto. Vėliau audra nurimo ir potvynio vanduo taip aukštai nebepakilo.

Jūs galėtumėte paprieštarauti, kad Armstrongas nužudė likusius tris *dar prieš* įbrisdamas į jūrą. Bet čia susiduriame su prieštaravimu. Potvynio vandenys nesiekė tos vietos, kur mes radome Armstrongą. *Lavonas gulėjo patrauktas gerokai aukščiau*. Jis buvo gražiai ir tvarkingai

paguldytas ant grindinio. Todėl peršasi tik viena išvada. Armstrongas mirė *ne paskutinis*.

Inspektorius trumpam nutilo ir vėl dėstė:

– Remdamiesi šiais faktais, eikime toliau. Kas dėjosi saloje rugpjūčio vienuoliktosios rytą? Armstrongas „pradingo" (nuskendo). Vadinasi, liko trys: Lombardas, Bloras ir Vera Kleitorn. Lombardą nušovė. Jo lavonas rastas prie vandens, netoli Armstrongo. Verą Kleitorn rado jos miegamajame, kilpoje, Bloras gulėjo terasoje. Jo galva suknežinta sunkaus marmuro luito. Visiškai pagrįsta manyti, kad luitas buvo numestas ant Bloro pro viršuje esančio kambario langą.

– Kieno tai langas? – griežtai paklausė komisaro pavaduotojas.

– Tai Veros Kleitorn miegamojo langas, sere. O dabar apsistokime ties kiekvienu atveju atskirai. Pradėsiu nuo Filipo Lombardo. Tarkime, tai jis numetė marmurinį luitą ant Bloro, paskui apsvaigino Verą Kleitorn narkotikais ir ją pakorė. Po to nuėjo prie jūros ir nusišovė. Jei *viskas buvo taip, tai kas tuomet paėmė jo revolverį?* Juk jį mes radome namuose, prie pat Vorgreivo kambario slenksčio.

– Ar ant jo buvo kokių nors pirštų antspaudų? – paklausė komisaro pavaduotojas.

– Taip, sere. Veros Kleitorn.

– Bet jeigu taip, tai...

– Aš suprantu, ką norite pasakyti, sere. Kad tai Veros Kleitorn darbas. Ji nušovė Lombardą, atsinešė revolverį į namą, nustūmė ant Bloro marmuro luitą, o paskui pasikorė. Ir tai atrodytų visai įtikinamai. Ant kėdės sėdynės jos kambaryje buvo prilipusių jūržolių – lygiai tokių pat, kokių aptikta ant jos batelių padų. Atrodo, kad ji atsistojo at kėdės, užsinėrė kilpą ir nuspyrė kėdę.

Bet ta kėdė negulėjo nuspirta ant grindų. Ji, kaip ir kitos, tvarkingai stovėjo prie sienos. Vadinasi, *po Veros Kleitorn mirties kėdę pakėlė pastatė kažkas kitas*.

Belieka Bloras. Bet jeigu jūs pasakysite, kad nušovęs Lombardą ir privertęs Verą Kleitorn pasikarti, jis išėjo į lauką ir užsivertė sau ant galvos marmuro luitą, patraukęs už virvės ar kaip nors kitaip, aš nepatikėsiu. Šitaip nesižudoma, be to, Bloras apskritai ne iš tų žmonių, kurie keltų prieš save ranką. Juk *mes* pažinojome Blorą: kas jau kas, bet jis tikrai nebuvo iš tų žmonių, kurie siekia atstatyti teisingumą.

– Tiesa, – pratarė komisaro pavaduotojas.

– O jei taip, sere, – kalbėjo inspektorius Meinas, – saloje turėjo dar *kažkas* būti. Tas „kažkas" sutvarkė namus, kai viskas jau buvo baigta. Bet kurgi jis buvo visą tą laiką ir kur vėliau pradingo? Stiklheveno gyventojai visiškai tikri, kad niekas negalėjo išvykti iš salos iki atplaukiant motorlaiviui. Bet tokiu atveju...

Inspektorius Meinas nutilo.

Komisaro pavaduotojas pakartojo:

– Tokiu atveju...

Inspektorius atsiduso. Palingavo galvą. Palinko į priekį.

– Tokiu atveju – *kas juos nužudė*? – paklausė jis.

RANKRAŠTIS, KURĮ SKOTLAND JARDUI PERSIUNTĖ ŽVEJYBOS LAIVO „EMA DŽEIN" KAPITONAS

Jau nuo ankstyvos jaunystės supratau, kokia prieštaringa mano natūra. Pirmiausia pasakysiu, kad visą gyvenimą pasižymėjau romantiška vaizduote. Nuo pat vaikystės mane žavėjo nuotykių romanuose dažnai pasitaikanti scena, kai svarbus dokumentas užantspauduojamas butelyje ir įmetamas į jūrą. Dar ir dabar tebežavi – štai kodėl aš nusprendžiau parašyti šią išpažintį, užlakuoti butelyje ir įmesti jūron. Tėra tik vienas šansas iš šimto, kad kas nors jį suras, ir tada (gal tuščiai

guodžiu savo tokia viltimi) ligi šiol neatskleista paslaptis pagaliau bus atskleista.

Tačiau ne vien romantinės fantazijos man kaitino kraują. Aš patirdavau tiesiog sadistinį pasitenkinimą stebėdamas gyvų būtybių žūtį arba pats juos žudydamas. Pamenu įvairius eksperimentus su vapsvomis – labai mėgau naikinti sodo kenkėjus... Nuo pat mažumės pažinau žudymo aistrą. Tačiau mano sieloje tuo pačiu metu giliai įsikerojo ir teisingumo troškimas. Vien mintis apie tai, kad dėl mano kaltės galėtų žūti ne tik kad nekaltas žmogus, bet ir koks padaras, keldavo man siaubą. Iš visos širdies troškau, kad visur ir visada triumfuotų teisingumas.

Manau, kad psichologiją išmanantis žmogus supras, kodėl užaugęs nutariau tapti teisininku. Tai buvo dėsningas pasirinkimas tokios psichinės struktūros asmenybei. Teisininko profesija atitiko visus mano instinktyvius poreikius.

Nusikaltimas ir bausmė mane visuomet labai domino. Tiesiog ryte rijau visokius detektyvinius ir kriminalinius romanus. Laisvalaikiu kartais kurdavau rafinuočiausius žudymo būdus.

Kai pagaliau tapau teisėju, atsiskleidė dar viena slapta mano aistra. Su didžiausiu malonumu stebėdavau teisiamųjų suole kokį varganą nusikaltėlį, iš paskutiniųjų besistengiantį išvengti bausmės, bet jaučiantį, kad atpildas pamažu, tačiau nenumaldomai artėja. Tačiau atkreipkite dėmesį į tai, kad man būdavo sunku teisiamųjų suole matyti nekaltą žmogų. Mažiausiai du kartus, kai man atrodė, kad teisiamasis nekaltas, aš nutraukiau bylą, įteigęs prisiekusiesiems, kad nėra nusikaltimo sudėties. Laimei, policininkų sąžiningumo ir profesionalumo dėka dauguma prieš teismą stojusių žmonių, įtariamų žmogžudystėmis, iš tiesų buvo kalti.

Taip buvo ir Edvardo Sitono atveju. Jo išvaizda ir elgesys buvo apgaulingi, ir Sitonui pavyko palenkti prisie-

kusiuosius savo pusėn. Tačiau įkalčiai, kad ir neįspūdingi, bet tvirti, ir mano patyrimas padėjo man padaryti išvadą, kad jis iš tiesų įvykdė jam inkriminuojamą nusikaltimą – nužudė pagyvenusią moterį, kuri juo pasitikėjo.

Mane buvo praminę mantijuotu koriku, bet tai neteisinga. Mano patarimai prisiekusiesiems prieš jiems priimant nuosprendį visuomet būdavo nešališki ir labai apgalvoti. Aš tiesiog neleisdavau, kad kai kurių itin iškalbingų advokatų jausmingos kalbos paveiktų prisiekusiųjų jausmus. Tokiais atvejais aš atkreipdavau jų dėmesį į teismo turimus įkalčius.

Pastaraisiais metais pastebėjau savyje dar vieną permainą. Aš nustojau save kontroliuoti: panorau ne tik skelbti teismo nuosprendžius, bet ir juos vykdyti. Kilo noras – nuoširdžiai prisipažinsiu – *pačiam ką nors nužudyti*. Man to reikėjo lygiai taip pat, kaip menininkui reikia galimybės išreikšti save. O aš ir buvau, tiksliau – galėjau būti – nusikaltimų menininku! Lig tol profesinių pančių kaustyta mano vaizduotė prasiveržė.

Man reikėjo, žūtbūt *reikėjo* ką nors nužudyti! Dar daugiau – ši žmogžudystė neturėjo būti eilinė. Fantastiška, baisi, kraują stingdanti žmogžudystė! Šiuo požiūriu mano vaizduotė buvo tokia pat, kaip vaikystėje. Man norėjosi kažko teatrališko, neįmanomo. Aš troškau žudyti... Taip, žudyti...

Tačiau – gal kam tai ir pasirodys keista – įgimtas teisingumo jausmas mane stabdė, neleido pakelti ranką prieš kitą. Aš negalėjau leisti, kad kentėtų nekaltas.

Bet štai vieno pokalbio metu pašnekovo ištarta frazė pakišo man išganingą mintį. Aš kalbėjausi su eiliniu praktikuojančiu gydytoju. Jis teigė, kad būna labai daug žmogžudysčių, už kurias pagal įstatymus nubausti neįmanoma. Kaip pavyzdį paminėjo neseniai mirusią vieną savo pacientę, senyvą moterį. Gydytojas sakė esąs įsitikinęs, kad ją numarino tarnai, vyras ir žmona, laiku nedavę ligonei vaistų, nes po šeimininkės mirties jų laukė neblo-

gas palikimas. Tokių dalykų įrodyti praktiškai neįmanoma, paaiškino gydytojas, bet teigė nė kiek neabejojąs savo prielaidos teisingumu. Jis pridūrė, kad tokios tyčinės žmogžudystės nėra labai retos, tik patraukti nusikaltėlius baudžiamojon atsakomybėn neįmanoma.

Nuo to pokalbio viskas ir prasidėjo. Aš staiga pamačiau kelią, kuris atves mane į tikslą. Tada nusprendžiau, kad vienos žmogžudystės man per maža. Jei žudyti, tai jau kaip reikiant.

Prisiminiau vaikišką skaičiuotę, kurią išmokau vaikystėje – skaičiuotę apie dešimt indėniukų.

Paslapčiom pradėjau ieškoti aukų...

Taupydamas vietą, smulkiai neaprašinėsiu, kaip ieškojau. Vos ne kiekvieną užsimezgusį pokalbį stengdavausi pakreipti man rūpima linkme, ir rezultatai tiesiog pranoko lūkesčius! Daktaro Armstrongo istoriją išgirdau gulėdamas ligoninėje. Ją papasakojo mane prižiūrėjusi sesutė, prisiekusi blaivininkė, turbūt tikėdamasi, kad istorija apie tai, kaip prieš daugelį metų girtas chirurgas jos akyse papjovė pacientę, privers mane išmesti iš galvos visas mintis apie gėrimą. Lyg tarp kitko pasiteiravęs, kokioje ligoninėje ji atliko praktiką, netrukus sužinojau viską, kas tik man rūpėjo. Be jokio vargo aptikau to gydytojo ir jo pacientės pėdsakus.

Iš paplepėti mėgstančių veteranų klube kai ką sužinojau apie generolą Makarturą. Neseniai iš Amazonės sugrįžęs keliautojas man papasakojo apie Filipo Lombardo darbelius. Valdininko iš Majorkos žmona pasipiktinusi papasakojo man apie puritonę Emilę Brent ir jos vargšę tarnaitę. Antonį Marstoną išsirinkau iš didelio būrio žmonių, padariusių panašius nusikaltimus. Dėl savo kietaširdiškumo, visiško nesugebėjimo atjausti, gailestingumo stokos jis, mano manymu, buvo pavojingas visuomenei ir nusipelnė aukščiausios bausmės. O apie buvusio policijos inspektoriaus Bloro nusikaltimą sužinojau visai paprastai, keliems mano kolegoms atvirai ir karštai

svarstant Landoro bylą. Jo poelgis mane labai papiktino. Policininkas – įstatymo sargas, todėl privalo būti nepriekaištingos moralės. Prieš ką pasakydamas kiekvienas tvarkos saugotojas turi pasverti kiekvieną žodį, nes žmonės linkę jais pasikliauti.

Ir galiausiai – Vera Kleitorn. Kartą plaukdamas per Atlantą lig vėlumos užsisėdėjau su dailiu jaunu džentelmenu Hugo Hamiltonu. Jis buvo nelaimingas. Liūdesį jis mėgino paskandinti taurelėje. Pamažu jis susigraudino ir panūdo atverti širdį. Nesitikėdamas nieko naudingo iš jo išpešti, automatiškai pradėjau banalų pokalbį. Tai, ką išgirdau iš jo, mane tiesiog sukrėtė. Aš ir dabar pamenu kiekvieną jo tada ištartą žodį.

– Teisybę sakote, – kalbėjo jis. – Kad nužudytum žmogų, nebūtinai reikia pakišti jam arseniko arba nustumti jį nuo uolos. Visai ne. – Jis pasilenkė ir pažvelgė man tiesiai į akis. – Aš pažinojau vieną žmogžudę. Labai gerai pažinojau... Dar daugiau – buvau pametęs galvą dėl jos... Dievas mato, kad tebemyliu ją iki šiol... Tai siaubinga, sakau jums – siaubinga... Siaubinga, nes tai ji padarė dėl manęs... Tuomet aš to nė neįtariau... Moterys – tikros išgamos, sakau jums... Jūs nė nepatikėtumėte, kad ta graži, atvira, linksma mergina galėtų nužudyti žmogų! Kad leistų berniukui plaukti į jūrą, žinodama, kad jis nuskęs. Juk jūs nepatikėtumėte, kad šitaip galėtų pasielgti *moteris*?

– Ar jūs neklystate? – paklausiau jo.

– Esu visiškai tikras, kad tai buvo žmogžudystė, – tarė jis ūmai išblaivėjęs. – Niekam kitam tai ir į galvą neateitų. O aš tik žvilgtelėjau į ją ir viską supratau... Ji irgi suprato, kad aš viską žinau... Ji nesuprato tik vieno: aš mylėjau tą vaiką...

Jis daugiau nepratarė nė žodžio, bet ir to, ką pasakė, man visai pakako, kad sužinočiau visas tos istorijos smulkmenas.

Man tereikėjo dešimtosios aukos. Ir aš suradau ją – tai buvo Morisas. Įtartinas tipas. Be kitų nešvarių darbe-

lių, jis vertėsi narkotikų prekyba ir netgi pripratino prie jų vieno mano pažįstamo dukterį. Dvidešimt vienerių metų mergina nusižudė.

Visą tą laiką, kol ieškojau nusikaltėlių, mano mintyse pamažu brendo planas. Dabar jis jau buvo visiškai parengtas, o paskutinį tašką padėjau apsilankęs pas vieną Harlio gatvės daktarą. Jau buvau minėjęs, kad mane kartą operavo. Dabar gydytojas įtikinėjo mane, kad antrą kartą operuotis nėra jokios prasmės. Jis kalbėjo labai atsargiai ir raminamai, bet nuo manęs sunku nuslėpti tiesą.

Aš supratau, kad manęs laukia lėta ir kankinanti mirtis, tačiau nuslėpiau nuo gydytojo, kad nesitaikstysiu su likimu ir nenuleisiu rankų. Na jau ne, aš pasitiksiu mirtį jausmų sūkuryje. Prieš mirdamas, *pasimėgausiu* gyvenimu iki soties.

O dabar atskleisiu jums visą savojo nusikaltimo Indėno saloje mechanizmą. Įsigyti salą per Morisą, kad pats likčiau nežinomas buvo visai nesunku. Jis buvo tokių reikalų virtuozas. Analizuodamas apie kiekvieną būsimą auką surinktą informaciją, kiekvienam sugalvojau viliojantį jauką. Visi be išimties užkibo ant meškerės. Visi mano svečiai rugpjūčio aštuntąją atvyko į Indėno salą, o tarp jų ir aš pats.

Tuo metu su Morisu jau buvau suvedęs sąskaitas. Jį kamavo virškinimo sutrikimas. Prieš išvažiuodamas iš Londono daviau jam kapsulę, sakydamas, kad tie vaistai veikia tiesiog stebuklingai, kad pats tuo įsitikinau. Morisas buvo truputį hipochondrikas, todėl neabejodamas ją priėmė. Aš nebijojau, kad po jo mirties liks kokie nors kompromituojantys dokumentai ar užrašai. Ne toks jis buvo žmogus.

Mano aukos saloje turėjo mirti iš eilės – buvau kruopščiai tai apgalvojęs ir tam pasiruošęs. Tarp mano svečių buvo žmonių su įvairiomis kaltėmis. Aš nusprendžiau, jog mažiausiai nusikaltę mirs pirmi, kad jiems ne-

reikėtų patirti tų dvasinių kančių ir siaubo, kurie skirti šaltakraujiškiems žudikams.

Pirmieji mirė Antonis Marstonas ir ponia Rodžers. Pirmasis – akimirksniu, antroji – nepabudusi iš miegų. Mano manymu, Marstonas iš prigimties neturėjo dorovingumo jausmo, kuris nesvetimas daugeliui žmonių. Dora jam neegzistavo, jis buvo tikras pagonis. Ponią Rodžers, mano įsitikinimu, stipriai įtakojo jos vyras.

Nesiruošiu smulkiai aprašinėti, kaip tie du žmonės mirė. Policija nesunkiai išsiaiškins mirties priežastis. Kalio cianido nesunku gauti, juo naikina vapsvas. Turėjau truputį šių nuodų ir kai po pateiktų kaltinimų kilo sąmyšis, aš nemačiom įbėriau jų į pustuštę Marstono taurę.

Turiu pasakyti, kad kaltinamojo akto metu stebėjau savo svečius ir, remdamasis ilgamete teisėjo patirtimi, priėjau prie tvirtos išvados, jog jie kalti visi lig vieno.

Paskutiniu metu pasmarkėjus skausmo priepuoliams, gydytojas man išrašė stiprių migdomųjų – chloralhidrato. Nebuvo sunku sukaupti mirtiną šio preparato dozę. Kai Rodžersas atnešė žmonai taurę konjako ir pastatė ją ant stalo, aš, eidamas pro šalį, įbėriau jon vaistų. Ir vėl viskas pavyko kuo puikiausiai, nes tuo metu svečiai nebuvo perimti įtarumo.

Generolą Makarturą ištiko lengva mirtis. Jis negirdėjo, kaip aš prie jo prisėlinau. Buvau tiksliai apskaičiavęs, per kiek laiko turiu sugrįžti į terasą, kad mano dingimo niekas nepastebėtų, ir vėl viskas susiklostė kuo puikiausiai.

Kaip ir tikėjausi, vėliau buvo išnaršyta visa sala, ir galų gale svečiai įsitikino, kad, be mūsų septynių, čia nieko daugiau nėra. Ir tuomet visus apniko įtarinėjimai.

Pagal mano planą man trumpam buvo reikalingas pagalbininkas. Pasirinkau daktarą Armstrongą. Jis pasirodė esąs lengvatikis, be to, buvo nemažai apie mane girdėjęs, tad jam nė į galvą nebūtų atėję, kad toks žmogus

kaip aš galėtų būti žmogžudys! Jis labai įtarinėjo Lombardą, o aš savo ruožtu nudaviau, kad čia mūsų nuomonės sutampa. Armstrongui užsiminiau, kad žinau būdą, kaip įvilioti nusikaltėlį į spąstus ir jį demaskuoti.

Nors tuo metu jau buvom apieškoję visų svečių kambarius, tačiau kiekvieno žmogaus dar nebuvom krėtę. Tačiau nujaučiau, kad ir to netrukus gali būti pareikalauta.

Rodžersą užmušiau rugpjūčio dešimtosios rytą. Jis skaldė prakuroms malkas ir neišgirdo manęs atsėlinant. Rodžerso kišenėje radau raktą nuo valgomojo, kurį praeitą vakarą jis buvo užrakinęs.

Kai Rodžersą aptiko ir kilo sąmyšis, nepastebimai įslinkau į Lombardo kambarį ir paėmiau revolverį. Aš žinojau, kad jis turi ginklą, nes Morisui buvau liepęs patarti, jog Lombardas pasiimtų revolverį.

Per pusryčius, pildamas panelei Brent kavos, nemačiom subėriau jos puodelin migdomųjų likučius. Paskui visi išėjome iš valgomojo ir palikome ją vieną. O kai truputėlį palaukęs vėl įsmukau ten, ji jau snūduriavo. Suleidau jai kalio cianido. Galbūt pokštas su bite pasirodys vaikiškas, bet man iš tiesų knietėjo papokštauti. Norėjau kiek galėdamas tiksliau laikytis skaičiuotės.

Netrukus po panelės Brent mirties įvykiai susiklostė taip, kaip ir tikėjausi. Jei atmintis nešlubuoja, aš pats pareikalavau visus iškrėsti. Tai ir buvo labai rūpestingai padaryta. Revolverį jau buvau patikimai paslėpęs, o cianidą ir migdomuosius jau sunaudojęs.

Tuomet ir pasiūliau Armstrongui įvykdyti mano sumanymą. Jis buvo labai paprastas: naująja auka turėsiu tapti *aš* pats. Žudiką tai išmuš iš vėžių, be to, jei būsiu laikomas mirusiu, galėsiu slapčiomis dairytis po namus ir galų gale suseksiu paslaptingąjį nusikaltėlį.

Armstrongui toks planas patiko. Tą patį vakarą mudu ėmėmės jį įgyvendinti. Truputis raudono dumblo ant kaktos, raudona vonios užuolaida, pilkų vilnų sruogos – ir scena paruošta. Žvakė švietė menkai, mirgėjo, mane

apžiūrėti turėjo pats Armstrongas, tad beveik jokio pavojaus nebuvo.

Viskas ėjosi puikiai. Panelė Kleitorn suriko ne savu balsu, kai tamsoje prisilietė prie mano apdairiai pakabintų jūržolių. Visi šoko jos gelbėti ir nubildėjo laiptais, o aš įsitaisiau krėsle ir apsimečiau mirusiu.

Efektas buvo toks, kad pranoko visus lūkesius. Armstrongas vaidino tikrai meistriškai. Vyrai užnešė mane į viršų ir paguldė į lovą. Paguldė ir pamiršo: kiekvienas buvo mirtinai įbaugintas ir visų saugojosi.

Su Armstrongu buvome susitarę susitikti lauke naktį – be ketvirčio dvi. Nusivedžiau jį ant uolos už namo. Pasakiau, kad iš čia patogu stebėti, ar niekas neprislinks prie mūsų, o patys esame nematomi, nes miegamųjų langai – kitoje namo pusėje. Jis, kaip ir anksčiau, nieko blogo neįtarė, nors galėjo būti atsargesnis. Tačiau daktaras neteikė didesnės reikšmės skaičiuotės žodžiams: *„Prarijo jauką silkė ir liko jų tik trys"*.

Armstrongas iš tiesų lengvapėdiškai užsižiopsojo.

Viskas ėjosi lengvai. Aš šūktelėjau, žengiau prie pat uolos krašto, pasilenkiau ir pasitraukęs liepiau jam pažiūrėti, ar tik ne įėjimas į olą ten apačioje matyti. Jis pasilenkė ties atbraila. Aš stumtelėjau jį, jis susverdėjo ir nugarmėjo į šėlstančią jūrą. Grįžau į namus. Koridoriuje mano žingsnius išgirdo Bloras. Truputėlį palaukęs, nusėlinau į Armstrongo kambarį ir iš ten žengdamas kiek galima garsiau, kad mane *išgirstų*, ėmiau lipti laiptais žemyn. Kai jau buvau hole, viršuje prasivėrė durys. Jie turbūt pamatė mane išeinantį pro priekines duris. Po kokių dviejų minučių vyrai nuskubėjo man iš paskos. Aš apėjau namą ir įlindau į vidų pro valgomojo langą, kurį iš anksto buvau palikęs pravirą. Langą uždariau ir išmušiau stiklą. Paskui tyliai užlipau į viršų ir atsiguliau į savo lovą.

Spėjau, kad netrukus jie vėl ims iš naujo krėsti namą, bet tikėjausi, kad į numirėlius nekreips daug dėmesio, ne-

bent tik kilstelės paklodę, pasižiūrės, ar po ja, apsimetęs lavonu, nesislepia Armstrongas. Taip ir atsitiko.

Pamiršau pasakyti, kad revolverį vėl padėjau Lombardo miegamajame. Galbūt kam nors bus įdomu sužinoti, kur buvau jį paslėpęs. Maisto sandėliuke buvo krūva konservų. Pradariau vieną dėžutę apačioje, atrodo, nuo sausainių, įgrūdau jon revolverį ir užklijavau lipnia juosta.

Aš tikėjausi, ir visai pagrįstai, kad niekam nešaus į galvą atidarinėti visas skardines ir dėžutes, nes krūvos viršuje maisto atsargos atrodė visai nelytėtos. Raudoną užuolaidą iš vonios paslėpiau po svetainės krėslo kartūnu, o vilnų sruogas – kušetės pagalvėje, kurią teko truputėlį praardyti.

Ir štai pagaliau atėjo lauktoji valanda, kai saloje beliko trys žmonės, taip išsigandę, kad galėjo ryžtis bet kokiam žingsniui, be to, *vienas iš jų turėjo revolverį*. Stebėjau juos pro namo langus. Kai Bloras prisiartino, nustūmiau jam ant galvos marmurinį luitą. *Ir Bloras mirė*...

Pro savo miegamojo langą mačiau, kaip Vera Kleitorn nušovė Lombardą. Tikrai drąsi ir sumani mergina. Aš visuomet buvau to nuomonės, kad ji niekuo nenusileidžia Lombardui, kai kuriais atvejais jį net pranoksta. Paskui greitai puoliau į Veros miegamąjį ruošti scenos.

Tai buvo įdomus psichologinis eksperimentas. Ar sąžinės priekaištai, kad ką tik nužudė žmogų, ir visa siaubą kelianti, hipnotizuojanti aplinka privers ją pakelti ranką prieš save? Tikėjausi, kad taip. Ir nesuklydau. Vera Kleitorn pasikorė mano akivaizdoje – stebėjau ją pasislėpęs už spintos.

Prieinu prie baigiamosios dalies. Išlindau iš už spintos, pakėliau nuo grindų kėdę ir tvarkingai pastačiau ją prie sienos. Ėmiau dairytis revolverio ir suradau jį Veros pamestą prie laiptų. Pasistengiau nenutrinti ant ginklo likusių merginos pirštų antspaudų.

Kas toliau?

Baigsiu rašyti šį laišką. Įdėsiu jį į butelį, užlakuosiu ir įmesiu į jūrą.

Kodėl? Iš tiesų – kodėl?

Man glostė savimeilę mintis, kad panorėjęs galiu sumanyti tokį nusikaltimą, kurio paslapties niekas niekad neatskleis. Tačiau dabar supratau, kad kiekvienas menininkas trokšta būti pripažintas. Tai visai natūralus dalykas ir kvaila dėl to priekaištauti. Tad ir aš, kaip man bebūtų sunku prisipažinti, esu tik paprastas mirtingasis, trokštantis, kad žmonės įvertintų jo sumanumą...

Aš parašiau šią išpažintį, nes esu beveik tikras kad Indėno salos paslaptis liks neatskleista. Žinoma, policija gali pasirodyti protingesnė, nei aš manau. Šiaip ar taip, yra trys aplinkybės, galinčios padėti įminti šią mįslę. Pirmoji: policijai puikiai žinoma, kad Edvardas Sitonas buvo iš tiesų kaltas. Taigi jiems žinoma, kad vienas iš dešimties praeityje neįvykdė jam priskiriamo nusikaltimo, o iš to, kaip bebūtų paradoksalu, išeina, jog niekas kitas, tik jis ir yra šių žmogžudysčių kaltininkas. Antroji aplinkybė susijusi su keturioliktąja skaičiuotės eilute. Armstrongo mirties priežastis – „*jaukas*“. Kitaip tariant, buvo aiškiai pasakyta, kad turėjo įvykti kažkokia apgavystė, kuri ir nulėmė Armstrongo likimą. Jau vien ji galėjo įduoti policijai siūlo galą. Tuo metu gyvi bebuvo likę tik keturi, ir aišku kaip dieną, kad iš jų visų Armstrongas galėjo pasikliauti tik manimi.

Ir pagaliau trečias dalykas, visai simboliškas. Tai mirties ženklas ant mano kaktos. Juk tai tikra Kaino žymė.

Atrodo, kad nebeturiu ko pridurti. Įmetęs butelį su šiuo laišku jūron, užlipsiu į savo kambarį ir atsigulsiu į lovą. Prie mano pensnė kabo juodas raištelis, tačiau iš tiesų tai ne raištelis, o gumelė. Pensnė pasidėsiu po savimi. Vieną gumelės galą apsuksiu apie durų rankeną, o kitą – ne taip tvirtai – apie revolverį.Vėliau turėtų atsitikti štai kas.

Mano ranka, apsukta nosine, nuspaus gaiduką. Ir nusvirs nuo lovos. Revolveris, traukiamas gumelės, nulėks į kitą pusę, atitrenks į durų rankeną ir atsivyniojęs nukris ant grindų. Gumelė atsiriš ir vėl nekaltai nukars prie pensnė. Ant grindų numesta nosinė apskritai nesukels jokio įtarimo.

Kai mane aptiks, gulėsiu lovoje su peršauta galva – taip, kaip parašyta mano svečių – aukų dienoraščiuose. O kai mus pagaliau apžiūrės teismo ekspertai, net ir jie negalės tiksliai nustatyti, kada kuris mirė.

Po audros į salą atplauks žmonės, tačiau jie teras dešimt lavonų ir neįmenamą Indėno salos paslaptį.

Lorensas Vorgreivas

AGATA KRISTI

Agata Kristi (Agatha Christie) dar vadinama detektyvų karaliene. Pasaulyje parduota daugiau nei milijardas jos knygų anglų kalba ir dar milijardas – kitomis keturiasdešimt penkiomis kalbomis. Jos knygų išleista nepaprastai daug, didesni tik Biblijos ir Šekspyro tiražai. Ji yra virš aštuoniasdešimties detektyvinių romanų, apsakymų rinkinių, devyniolikos pjesių ir šešių romanų, pasirašytų Merės Vestmekot (Mary Westmacott) slapyvardžiu, autorė.

Agata Kristi gimė Torkyje, 1890 m. rugsėjo 15 dieną. Jos pirmasis romanas „Paslaptinga afera Stailse" buvo parašytas baigiantis Pirmajam pasauliniam karui, kurio metu ji tarnavo medicinos sesele. Tada ji ir sukūrė Erkiulį Puaro, žemaūgį belgų seklį, kuriam buvo lemta tapti populiariausiu detektyvinių romanų sekliu po Šerloko Holmso. Romanas buvo išleistas 1920 m. „Bodley Head" leidyklos.

Iki 1926 m. Agata Kristi kasmet išleisdavo po vieną knygą. 1926 m. ji parašė savo šedevrą „Rodžerio Ekroido nužudymas". Tai buvo pirmoji jos knyga, kurią išleido „Harper Collins" leidykla. Nuo tada prasidėjo autorės ir šios leidyklos bendradarbiavimas, kuris truko ištisus penkiasdešimt metų. Ši leidykla išleido per septyniasdešimt Agatos Kristi knygų. „Rodžerio Ekroido nužudymas" buvo pirmoji inscenizuota Agatos Kristi knyga. Spektaklis buvo ilgai rodomas Vest Endo scenoje ir vadinosi „Alibi". A. Kristi įžymiausia pjesė „Pelėkautai" yra ilgiausiai vaidinamas spektaklis teatro istorijoje.

1971 m. Agata Kristi apdovanota Britų imperijos ordinu. Paskutinės jos knygos buvo „Užuolaidos: paskutinė Puaro byla" (1975 m.) ir „Mieganti žmogžudystė" (1976 m.), mirė rašytoja 1976 m. sausio 12 dieną. Abi šios knygos tapo perkamiausiomis. Agata Kristi taip pat parašė keturis nebeletristinius darbus, tarp jų – autobiografiją ir puikų kūrinį „Ateik, pasakyk man, kaip tu gyveni" apie ekspedicijas, kuriose ji daug kartų dalyvavo su savo vyru archeologu seru Maksu Melovanu.

AGATOS KRISTI KŪRINIAI

ABC žudikai
Bertramo viešbutyje
Blogis po saule
Didysis ketvertas
Drambliai gali prisiminti
Dilema Polensos kurorte
Drevė
Erkiulio Puaro darbai
Erkiulio Puaro Kalėdos
Helouvyno vakarėlis
Hikori Dikori Dok
Ir tada nebeliko nei vieno
Įdūrimas į nykštį
Jie atvyko į Bagdadą
Jie daro tai su veidrodžiais
Judantis pirštas
Kalėdų pudingas
Kaminų paslaptis
Karibų paslaptis
Katė tarp balandžių
Keleivis į Frankfurtą
4.50 iš Padingtono
Kibirkščiuojantis cianidas
Kodėl jie nepaklausė Evans
Kol dar šviesu
Kortos ant stalo
Kreivasis namas
Kvailasis liudininkas
Laikrodžiai
Lavonas bibliotekoje
Likimo vartai
Link nulio
Listerdeilo paslaptis
Lordo Edžvero mirtis
Mieganti žmogžudystė
Mirtį nešantis šuo
Mirtis debesyse
Mirtis ant Nilo
N ar M?
Nekaltojo kankinimas
Nemezidė
Nesibaigianti naktis
Nežinomas tikslas
Numirėlio pokštas
Nusikaltimo bendrininkai
Palšas žirgas
Paskelbta žmogžudystė
Paskui ateina mirtis
Paskutinės ponios Marpl bylos
Paslaptinga afera Stailse
Paslaptingasis misteris Kvinas
Pavojus Endhauze
Penki maži paršiukai
Permaininga sėkmė
Perskilęs veidrodis
Pilna kišenė rugių
Pirmosios Puaro bylos
Po laidotuvių
Ponios Maginti mirtis
Rodžerio Ekroido nužudymas
Septynių diskų paslaptis
Sitafordo paslaptis
Slaptasis priešininkas
Susitikimas su mirtimi
Tamsusis kiparisas
Tiria Parkeris Painas
Tiria Erkiulis Puaro
Trečioji mergina
Trijų veiksmų tragedija
Trylika uždavinių
Užuolaidos: paskutinė Puaro byla
Viens, du, užsek man batus
Vyras rudu kostiumu
Žydrojo traukinio paslaptis
Žmogžudysčių grandis
Žmogžudystė golfo lauke
Žmogžudystė klebonijoje
Žmogžudystė Mesopotamijoje
Žmogžudystė Miūjyje
Žmogžudystė Rytų eksprese
Žudyti lengva

Mary Westmacott slapyvardžiu:
Dukters duktė
Nebuvęs pavasarį
Našta
Milžino duona
Rožė ir medis
Nebaigtas portretas

Agatha Christie Mallowan:
Ateik, pasakyk man, kaip tu gyveni
Betliejaus žvaigždė

Autobiografija
Agata Kristi: Autobiografija

PAPIROFOBIJA

Šioje šaunioje knygelėje pasakojama mažo berniuko Leono istorija. Tėvai nuolatos versdavo jį skaityti knygas. Jie sunešdavo jam šūsnis knygų – ne vienetais, o kilogramais! – ir griežtai reikalaudavo, kad jis kasdien perskaitytų bent po 60 gramų. O berniukas, kaip ir dauguma jo bendraamžių, tenorėdavo žaisti parke. Kartą jis net nusprendė pabėgti iš namų. Atsitiktinai sutikęs aklą senuką, pasakojusį neįtikėtinus savo nuotykius, Leonas su juo susidraugavo. Galiausiai jis pamėgo knygas, kurias vieną po kitos skaitė savo naujajam draugui.

SUSANNA TAMARO

Gimė 1957 metais Trieste, Italijoje. Parašė 6 knygas suaugusiems ir 4 knygas vaikams. Jos kūryba išversta daugiau nei 41-je šalyje ir parduodama milijoniniais tiražais.

Detektyvinių istorijų serija

Hardžių berniukai

Franklin W. Dixon

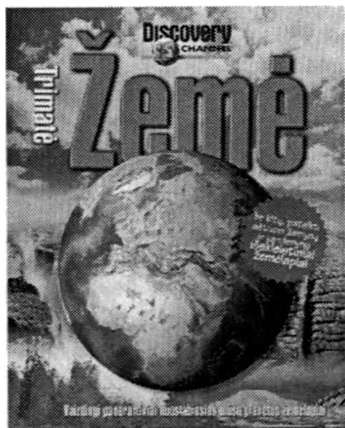
- Sunkiai išaiškinamos paslaptys...
- Gudriai suplanuoti nusikaltimai...
- Nepaprastai veiklūs broliai sekliai!

Prisidėkite prie Franko ir Džo Hardžių ir dalyvaukite jų kovos bei įtampos kupinuose nuotykiuose

Trimatė Žemė

Pažvelkite į sniegu padengtus kalnus, bekraštes prerijas, vingiuojančias upes ir giliavandenius vandenynų lovius taip, kaip iki šiol dar nežiūrėjote. Vaizdingi trimačio vaizdo žemėlapiai, vaizduojantys tam tikrą Žemės paviršių, parodys jums mūsų planetą iš netikėtų padėčių, tarsi į ją žvelgtumėt skriedami erdvėje. Šie unikalūs žemėlapiai yra aprašyti, o šalia pateikta kita informacija, stulbinančios nuotraukos ir aiškios diagramos.

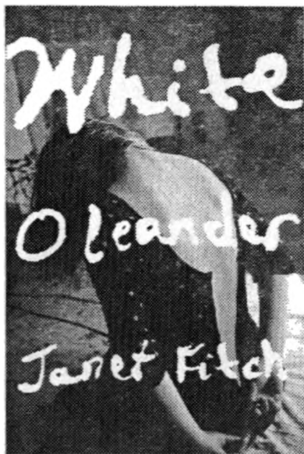
Taip pat supažindinama su žemėlapiais ir Žemės žemėlapių sudarymu, aprašomos jėgos, veikiančios planetos viduje, pateikiamas žodynėlis ir rodyklė. Ši nuostabi knyga – puiki moksleivio, rašančio darbą, pagalbininkė ar “kabinetinio” keliautojo vadovė.

Autorius Sean Connolly (Šonas Konolis) parašė 24 mokslo populiarinimo knygas įvairiausia tematika: nuo anabolinių steroidų iki Vincento van Gogho. Jis labai domisi gamtos pasauliu ir jos stebuklais mėgsta pasidalyti su jaunaisiais skaitytojais, ypač savo trimis mokyklinio amžiaus vaikais.

1996 m. išrinktas Karališkosios Škotijos geografų draugijos (the Royal Scottish Geopraphical Society) direktoriumi, konsultantas dr. David Munro (Deividas Munro) yra žinyno "Oxford Directory of the World" redaktorius ir leidinių “Times Atlas of the World” konsultantas. Jo kelionių įspūdžiai ir mokslo darbai publikuojami daugelyje leidinių, skelbiami radijo laidose.

Baltasis oleandras

Janet Fitch

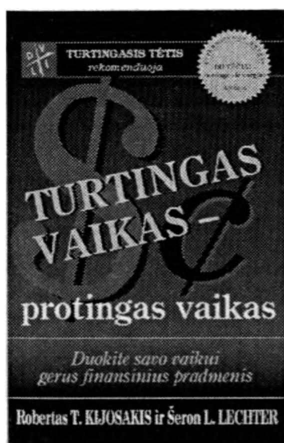
Tai romanas apie našlaitės Astridos kelionę po globėjų namus ir jos pastangas bet kokiomis aplinkybėmis atrasti savo vietą. Atkakli ir nepalenkiama, juokinga ir maloni, ji – vienas labiausiai įsimenančių moderniosios literatūros personažų. *Baltasis oleandras* – tai nepamirštama istorija apie motinos ir dukters santykius, bundantį seksualumą, gelbstinčią meno galią ir nesulaikomą besiformuojančios asmenybės jėgą. Debiutavusi šiuo nepaprastai subtiliu ir gražiu romanu, jo autorė neabejotinai yra viena talentingiausių šiuolaikinės literatūros kūrėjų.

Būtent tai ir tikiesi surasti, kai knygų lentynose ieškai ko nors gero. *Baltasis oleandras* panašus į sirenos giesmę: jis vilioja skaitytoją savo siužetu, kalba, o labiausiai – nepaprastai tikroviškais (ir tikrai skirtingais!) personažais. Ypač įsimintina pati pasakotoja – kartais norisi juoktis ir verkti tuo pačiu metu. Perskaičius šią knygą pasijunti lyg būtum kažko netekęs...

Pagal šią knygą Holivude sukurtas vaidybinis filmas, kuriame vaidina garsios aktorės Michelle Pfeiffer ir Renée Zellweger!

TURTINGAS VAIKAS – PROTINGAS VAIKAS

Suteikite savo vaikui gerus finansinius pradmenis

Knyga *TURTINGAS VAIKAS – PROTINGAS VAIKAS* skirta tėveliams bei pedagogams, kurie vertina išsilavinimą, trokšta suteikti savo vaikams gerą finansinį pradžiamokslį ir yra pasiryžę aktyviai veikti įgyvendinant šiuos troškimus.

Geras išsilavinimas dar niekad nebuvo toks svarbus kaip informacijos amžiuje. Tačiau šiuolaikinė švietimo sistema nepajėgi parūpinti jūsų vaikui visos būtinos informacijos.

Knygos *TURTINGAS VAIKAS – PROTINGAS VAIKAS* tikslas yra pagelbėti tėvams (bei mokytojams), norintiems išmokyti savo vaikus praktinių dalykų apie pinigus, kuriuos perteikė Robertui Kijosakiui jo turtingasis tėtis, pažadinti vaiko troškimą mokytis, pritaikant tuos būdus, kuriais naudojosi protingasis tėtis.

Ši knyga pateiks jums siūlymų, kaip pažadinti jūsų vaiko troškimą mokytis, pritaikant tuos būdus, kuriais naudojosi protingasis Roberto tėtis, norėdamas įtikinti jį baigti mokyklą, nors Robertas ne kartą namo parnešdavo blogus pažymius ir mąstė išeiti iš mokyklos. Ši knyga atvers duris į tai, ko jūs net nežinojote egzistuojant, ir leis perduoti jūsų vaikui gebėjimus ir žinias, kuriomis jis galės naudotis visą savo gyvenimą.

TURTINGAS VAIKAS – PROTINGAS VAIKAS gali padėti atsakyti jums į klausimą, kiek mokykla parengia jūsų vaiką gyvenimui nūdienos pasaulyje, atsakyti į kitus aktualius klausimus:

- *Kaip man padėti savo vaikui finansiškai išgyventi ir klestėti šiandienos ir rytdienos pasaulyje?*
- *Ką man daryti, jei mano vaikui nepatinka mokytis, jeigu jis parneša namo blogus pažymius, arba yra sunkiai besimokantis ir nori mesti mokslus?*
- *Kaip man pasiekti to, kad mano vaikas gautų jam reikalingus įgūdžius ir išgyventų šiuolaikiniame pasaulyje?*

amazon.com

Robert Spector

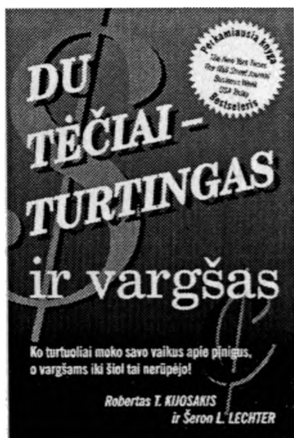
Amazon.com interneto svetainėje Džefas Bezosas įgyvendino tai, ko pasaulis dar nebuvo matęs. Jis įkūrė pačią populiariausią interneto parduotuvę ir tapo vienu turtingiausių pasaulio žmonių.

Tačiau, nepaisant didžiulės sėkmės ir visų žiniasklaidos liaupsių, užkulisinė *Amazon.com* istorija dar niekuomet nebuvo viešinta. Esant tokiam nežabotam *Amazon.com* bumui, žurnalistas ir graibstomiausių knygų autorius Robertas Spektorius pateikia mums lengvai skaitomą ir naudingos informacijos prisodrintą pasakojimą apie kompanijos įkūrimą, jos triukšmingą nūdieną ir nenuspėjamą ateitį.

„**DĖMESIO!** Vos perskaitę pirmąją pastraipą, jūs negalėsite padėti šios knygos į šalį, kol neperskaitysite paskutinės eilutės. Faktiškai tai dvi knygos vienoje: žavinga vieno iš įdomiausių mūsų laikų revoliucionierių istorija ir specialisto parašytas elektroninio verslo pasaulio vadovas. Jūsų investicijos į šią knygą atsipirks tučtuojau!"

DU TĖČIAI – TURTINGAS IR VARGŠAS

KO MOKOSI TURTUOLIŲ VAIKAI

Knygoje pateikiami autoriaus patarimai, galintys visiškai pakeisti jūsų vaikų finansinę ateitį. Jis sako, kad neverta vaikams kalti į galvą, kad svarbiausia gyvenime gerais pažymiais baigti mokyklą, įgyti kuo geresnį išsilavinimą ir susirasti patikimą darbą. Pats R. Kijosakis, išėjęs į pensiją keturiasdešimt septynerių, sukaupęs milijoninius turtus, sako: „skirtumą tarp turtingųjų ir vargšų daugiausia lemia tai, ko vaikai mokomi apie pinigus. Žmogus gali būti labai išsilavinęs, padaryti puikią profesinę karjerą, tačiau visiškai nieko neišmanyti apie finansus“.

Robertas Kijosakis teigia, kad nėra auksinės taisyklės, kaip greitai praturtėti. Jis įsitikinęs, kad mokykla turėtų pasirūpinti vaikų finansiniu išprusimu ir juos išmokyti, kaip elgtis su pinigais. Bet, kol mokyklos programos nepasikeitė, šis vaidmuo tenka tėvams, o daugeliui jų visų pirma patiems reikia daugiau sužinoti apie finansus.

R. Kijosakio, kurį žmonės vadina milijonierių mokytoju, knyga yra daugiau nei pradžiamokslis tiems, kurie nori patys kurti savo finansinę ateitį, taip pat skirta milijonams žmonių, kuriuos slegia skolos ir finansiniai rūpesčiai.

DU TĖČIAI – TURTINGAS IR VARGŠAS pradžią galite skaityti:

www.knyguprekyba.lt

Pinigų srauto kvadrantas

(Du tėčiai – turtingas ir vargšas, II dalis)

Pinigų srauto kvadrantas, tai unikalios knygos *du tėčiai – turtingas ir vargšas* tęsinys.

Pirmoje knygoje, išpopuliarėjusioje visame pasaulyje, perteikiami principai, padedantys nevargti dėl pinigų, o daryti taip, kad pinigai patys dirbtų jums.

Čia pateikiami patarimai, kurių kol kas, deja, negausite mokyklose ir universitetuose.

Daugelis žymių verslo žmonių paliko universitetus, jų nebaigę, tačiau pagarsėjo kaip praktikai, sukūrę nepaprastai dideles organizacijas: turtingiausias žmogus pasaulyje, *Microsoft* įkūrėjas B. Geitsas, CNN įkūrėjas T. Terneris, *Ford Motor Co* įkūrėjas H. Fordas...

Pinigų srauto kvadrantas pasakoja apie keturis skirtingus verslo pasaulio žmonių tipus:

1) **darbuotojus,**
2) **laisvai samdomus darbuotojus,**
3) **individualaus verslo savininkus**
4) **investuotojus.**

Knygoje nurodomi pagrindiniai jų skirtumai. Autorius pateikia priemones, kurių prireikia žmogui, norinčiam tapti geru verslininku bei investuotoju.

Christie, Agatha
CH 525 Ir tada nebeliko nei vieno: Dešimt indėniukų: [romanas] / Agatha Christie; [iš anglų kalbos vertė Lina Pajarskienė]. – Vilnius: Sirokas, 2003. – 215[13]p. (Agatos Kristi kolekcija)
ISBN 9986-833-47-7

Dešimt Indėno saloje susirinkusių nepažįstamųjų tapo velniško žudiko svečiais – jo belaisviais ir aukomis... Pirmasis svečias buvo nunuodytas tuoj pat po pietų. Antrasis tiesiog neprabudo ryte.
Kai smūgiu į galvą buvo užmuštas senasis generolas, svečiai suvokė, kad žudikas yra vienas iš jų. Po kiekvieno nužudymo jų skaičius mažėjo, o siaubas didėjo. Argi nebuvo jokios išeities? Reikia kuo greičiau sugauti šį negailestingą žudiką, kol jis dar nepaskelbė: „...ir tada nebeliko nei vieno“.

UDK 820-3

AGATA KRISTI

IR TADA NEBELIKO NEI VIENO
Dešimt indėniukų

Iš anglų kalbos vertė *Lina Pajarskienė*

Dailininkė *Daiva Staškevičienė*
Dailininkas – dizaineris *Daniel Samulevič*

Spausdino Vilniaus spaustuvė,
P.Vileišio g.18, LT-2055 Vilnius

SALOJE ŠEIMININKAVO MIRTIS!
Dešimt kviestinių svečių pateko į salą – spąstus ir tapo velniško žudiko aukomis.
Pirmasis svečias buvo nunuodytas tuoj pat po pietų.
Antrasis tiesiog neprabudo ryte.
Kai smūgiu į galvą buvo užmuštas senasis generolas, svečiai suvokė, kad žudikas yra vienas iš jų.
Po kiekvieno nužudymo jų skaičius mažėjo, o siaubas didėjo.
Argi nėra jokios išeities? Reikia kuo greičiau sugauti šį negailestingą žudiką, kol jis dar nepaskelbė:
„...ir tada nebeliko nei vieno."

ISBN 9986-833-47-7
9 789986 833475

Labiausiai stulbinantis detektyvas, kokį tik Agatha Christie yra parašiusi...
The New York Times